

RAPORT DE ACTIVITATE

2024

Cuprins

1. Misiunea și obiectivele ANRCETI pentru anul 2024.....	3
2. Evenimente și activități cheie în anul 2024.....	4
2.1 Integrare Europeană: procesul de screening bilateral.....	4
2.2 Transpunerea Codului European al comunicațiilor electronice și a "pachetului de roaming" în legislația națională.....	4
2.3 Concursul pentru eliberarea licențelor pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în benzile de frecvență: 700 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 3600 MHz și 26 GHz	5
2.4 ANRCETI în cadrul BEREC Inițierea procesului de aderare la BEREC în calitate de membru fără drept de vot.....	6
2.5 Asigurarea Președinției EaPeReg de către ANRCETI pentru anul 2024.....	6
2.6 Fuziunea ANRCETI cu IP "SNMFR".....	6
2.7 Masa rotundă: Evaluarea și certificarea conformității produselor electrice și electronice de către ANRCETI. Dezvoltarea capacităților de evaluare a conformității pentru susținerea exportului de produse pe piața UE.....	7
3. Comunicații electronice.....	8
3.1 Autorizarea activităților în domeniul comunicațiilor electronice.....	8
3.2 Dinamica pieței de comunicații electronice.....	8
3.2.1 Telefonie mobilă și fixă.....	9
3.2.2 Internet fix și mobil.....	10
3.2.3 Retransmisia programelor audiovizuale.....	11
3.3 Dezvoltarea cadrului de reglementare a comunicațiilor electronice.....	12
3.3.1 Reglementarea activităților din domeniul comunicațiilor electronice.....	12
3.3.2 Reglementarea piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice.....	17
3.4 Resurse limitate.....	18
3.4.1 Licențierea utilizării resurselor de numerotare.....	18
3.4.2 Licențierea utilizării canalelor/frecvențelor radio.....	18
3.4.3 Permisele tehnice pentru stațiile de radiocomunicații.....	19
3.4.4 Certificarea radioamatorilor.....	19
4. Comunicații poștale.....	20
4.1 Autorizarea activităților în domeniul comunicații poștale.....	20
4.2 Date statistice privind evoluția pieței de comunicații poștale.....	20
4.3 Dezvoltarea cadrului de reglementare a comunicațiilor poștale.....	21
4.3.1 Reglementarea tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal furnizate de ÎS „Poșta Moldovei”.....	21
4.3.2 Reglementarea serviciilor de livrare transfrontalieră de colete.....	21
5. Gestionarea spectrului de frecvențe radio.....	23
5.1 Gestionarea rețelelor și stațiilor de radiocomunicații (calculul compatibilității electromagnetice, avizarea asignărilor de frecvențe radio, aprobarea parametrilor tehnici de emisie.....	23
5.1.1 Radiocomunicații în serviciul mobil terestru.....	23
5.1.2 Radiocomunicații în serviciul radiodifuziune.....	25
5.1.3 Radiocomunicații în serviciile fix, fix prin satelit, amator ș.a.	26
5.2 Coordonarea internațională, notificarea asignărilor de frecvențe radio și examinarea circularilor BF IFIC.....	27
6. Monitorizarea resurselor limitate.....	29
6.1 Campanii de monitorizare a spectrului de frecvențe radio.....	29
6.2 Măsurarea acoperirii cu semnal radio și parametrilor de calitate ale serviciilor de comunicații electronice.....	29
6.3 Fixarea și localizarea emisiilor neautorizate.....	30
6.4 Efectuarea măsurătorilor parametrilor tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații	30
6.5 Depistarea, localizarea și eliminarea perturbațiilor prejudiciabile.....	31
6.6 Monitorizarea utilizării resurselor de numerotare....	32
6.7 Monitorizarea evoluției portabilității numerelor de telefon.....	33
7. Monitorizare și control	35
7.1 Asigurarea accesului pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice	35
7.2 Verificarea îndeplinirii obligațiilor impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante din domeniul comunicațiilor electronice.....	36
7.3 Controlul respectării legislației și reglementărilor din domeniul comunicațiilor electronice și poștale.....	38
7.4 Constatarea și examinarea contravențiilor.....	39
8. Evaluarea conformității produselor.....	40
8.1 Evaluarea conformității produselor în Organismul de certificare a produselor din cadrul ANRCETI.....	40
8.2 Încercări și teste de laborator a produselor în Laboratorul de încercări din cadrul ANRCETI.....	41
9. Asigurarea protecției drepturilor utilizatorilor finali...43	
10. Comunicare și cooperare internațională.....	46
10.1 Comunicarea cu utilizatorii și cu mass-media.....	46
10.2 Cooperare internațională	46
11. Consolidarea capacității instituționale.....	50
12. Prioritățile ANRCETI pentru anul 2025.....	53

1. Misiunea și obiectivele ANRCETI pentru anul 2024

Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare - ANRCETI) este autoritatea publică centrală care reglementează activitatea în sectoarele comunicațiilor electronice și poștale. Prin acțiunile sale ANRCETI:

- ✓ asigură punerea în aplicare a politicii naționale în domeniul comunicațiilor electronice și poștale, contribuie la implementarea strategiilor de dezvoltare;
- ✓ asigură echilibrul de interese între participanții pe piața comunicațiilor electronice și poștale;
- ✓ asigură condiții nediscriminatorii, protejând principiile de concurență pentru desfășurarea de către agenții economici a activității în domeniile reglementate;
- ✓ protejează interesele și drepturile utilizatorilor finali de comunicații electronice și servicii poștale;
- ✓ promovează inovația în furnizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice și poștale, încurajând investițiile în infrastructura de comunicații;
- ✓ asigură utilizarea eficientă a resurselor limitate ale statului în domeniul comunicațiilor electronice: frecvențelor radio și resurselor de numerotare, conform programelor adoptate de Guvern;
- ✓ asigură coordonarea internațională a aspectelor de reglementare tehnică și aplicare a standardelor internaționale din domeniu;
- ✓ asigură transparența și informarea privind dezvoltarea sectoarelor reglementate;
- ✓ supraveghează respectarea legislației în domeniile de competență.

Reieșind din misiunea ANRCETI obiectivele generale pentru anul 2024 au fost:

- ✓ transpunerea cadrului de reglementare european din domeniul comunicațiilor electronice, în special a Codului european al comunicațiilor electronice, instituit prin Directiva UE2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 și a "pachetului roaming" - set de regulamente europene prevăzute de Acordul de asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană în vederea obținerii de către Republica Moldova a tratamentului de piață internă privind serviciile de roaming cu Statele Uniunii Europene și ale Spațiului economic European.;
- ✓ organizarea și desfășurarea Concursului pentru eliberarea licențelor pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în benzile de frecvență: 700 MHz, 1500MHz, 2300 MHz, 3600 MHz și 26GHz, elaborarea și aprobarea Condițiilor speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în benzile de frecvență enumerate;
- ✓ întreprinderea acțiunilor necesare pentru asigurarea reorganizării prin absorbție a Instituției Publice "Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio" conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1038/2023;
- ✓ asigurarea președinției Grupului autorităților de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (EaPeReg) din țările Parteneriatului Estic;
- ✓ asigurarea continuității discuțiilor inițiate în anul 2023 în vederea aderării ANRCETI la Organismul Autorităților Europene de Reglementare în domeniul Comunicațiilor Electronice (BEREC).

2. Evenimente și activități cheie în anul 2024

2.1 Integrare Europeană: procesul de screening bilateral

În anul 2024 a demarat **procesul de screening bilateral** care este un exercițiu indispensabil în contextul acordării Republicii Moldova a statutului de țară candidată pentru aderare la comunitatea europeană. În acest sens, ANRCETI a participat activ în cadrul reuniunilor de screening bilateral organizate pentru armonizarea cadrului normativ național la standardele europene. Este important de menționat că ANRCETI s-a axat pe furnizarea expertizei necesare în următoarele grupuri de lucru:

1. Grup de Lucru Capitolul 1 – „Libera circulație a mărfurilor”;
2. Grup de Lucru Capitolul 8 – „Politica în domeniul concurenței”;
3. Grup de Lucru Capitolul 10 – „Societatea informațională și mass-media”;
4. Grup de Lucru Capitolul 3 – „Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii”.

De asemenea, ANRCETI a contribuit la elaborarea Planului Național de Acțiuni 2025-2027 pentru domeniile vizate. În cadrul grupurilor de lucru menționate, au fost furnizate informații esențiale pentru prezentările ce urmează a fi expuse în cadrul discuțiilor cu reprezentanții Comisiei Europene. Aceste prezentări conțin:

- ✓ Progresele înregistrate de Republica Moldova pe domeniile vizate;
- ✓ Acțiunile planificate pentru alinierea la cerințele UE;
- ✓ Angajamentele asumate de către Republica Moldova;
- ✓ Procesele de reformare și dezvoltare sectorială în contextul aderării la UE.

Ca rezultat al procesului de screening, a fost definitivat **Planul Național de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2025-2027 (PNA 2025-2027)**, document strategic care va asigura transpunerea completă a actelor UE obligatorii.

Un aspect important care necesită a fi luat în considerație este contribuția esențială a ANRCETI în activitatea Grupului de Lucru Capitolul 3 – „Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii”, care s-a reunit în perioada 5-6 decembrie 2024 la Bruxelles. În cadrul acestei reuniuni, reprezentanții ANRCETI au oferit clarificări relevante Comisiei Europene, sprijinind astfel procesul de evaluare și negociere.

Participarea la reuniunile de screening bilateral a avut un impact semnificativ asupra procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Prin expertiza oferită și implicarea activă în elaborarea PNA 2025-2027, ANRCETI contribuie direct la implementarea reformelor necesare și la asigurarea unei tranziții eficiente către standardele europene. ANRCETI va continua să sprijine acest proces, oferind suport tehnic și consultativ în etapele următoare ale aderării Republicii Moldova la UE.

2.2 Transpunerea Codului European al comunicațiilor electronice și a ”pachetului de roaming” în legislația națională

Printre prioritățile anului 2024 s-au aflat transpunerea în legislația națională a Republicii Moldova a **Codului European al Comunicațiilor Electronice**, a **Legii privind roamingul** și a **Regulamentului UE 2022/2065 privind piața unică pentru servicii digitale**. Aceste acțiuni se înscriu în angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de armonizare a legislației interne cu normele și standardele europene, având ca scop modernizarea sectorului comunicațiilor electronice, facilitarea integrării în spațiul digital european și într-un final, integrarea în piața internă unică a Uniunii Europene.

Reieșind din obiectivul național de pregătire a Republicii Moldova pentru aderarea la Uniunea Europeană până în anul 2030, ANRCETI, împreună cu alte instituții și autorități publice relevante, au contribuit activ la implementarea Planului Național de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2024-2027.

Printre subiectele analizate se numără:

- ✓ Eliminarea tarifelor de roaming pentru utilizatorii din Republica Moldova care călătoresc în Uniunea Europeană;
- ✓ Crearea unui cadru legal modern și competitiv pentru furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- ✓ Consolidarea protecției drepturilor utilizatorilor finali;
- ✓ Promovarea concurenței loiale și a investițiilor în infrastructura digitală.

Toate acestea vor contribui la realizarea angajamentului de a sprijini dezvoltarea pieței comunicațiilor electronice printr-o reglementare transparentă și eficientă, în beneficiul utilizatorilor și al furnizorilor.

2.3 Concursul pentru eliberarea licențelor pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în benzile de frecvență: 700 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 3600 MHz și 26 GHz

Planul de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020, include Obiectivul 2, care prevede "Punerea la dispoziția pieței de comunicații electronice, până în anul 2025, în condiții de neutralitate tehnologică, a tuturor resurselor de spectru pentru comunicațiile mobile și fixe disponibile în benzile de frecvențe 700 MHz, E900 MHz, 1500 MHz, 2100 MHz, 2300 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz și 26 GHz, pentru implementarea tehnologiilor avansate de comunicații mobile 4G și 5G, precum și a resurselor disponibile în benzile de frecvențe 2 GHz, 14 GHz, 28GHz, pentru comunicațiile prin satelit" .

În scopul realizării acestui obiectiv, ANRCETI a elaborat și aprobat, pe parcursul anului 2024, un set de acte de reglementare relevante și a întreprins măsurile necesare pentru implementarea lor.

Astfel, pentru a pune la dispoziția pieței de comunicații electronice a resurselor de spectru pentru comunicațiile mobile și fixe disponibile în benzile de frecvențe sus menționate, ANRCETI a elaborat și aprobat Condițiile speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în benzile de frecvențe 700 MHz, e900 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz și 26 GHz. De asemenea, au fost pregătite documentele de concurs pentru eliberarea licențelor respective, ANRCETI organizând un concurs deschis, aplicând procedura de selecție competitivă.

În acest sens, la data de 04.10.2024, ANRCETI a anunțat inițierea Concursului pentru eliberarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio în benzile de frecvențe 700 MHz, e900 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz și 26 GHz în scopul furnizării rețelelor publice de comunicații electronice mobile/fixe terestre pe suport radio și serviciilor de comunicații electronice mobile/fixe accesibile publicului. Anunțul publicitar și documentele de concurs au fost publicate pe site-ul oficial al ANRCETI.

În cadrul desfășurării Concursului, au fost depuse dosare de candidatură de către companiile S.A. "Moldcell", Î.M. "Orange Moldova" S.A. și S.A. "Moldtelecom". Toți candidații au îndeplinit criteriile de calificare stabilite în documentele de concurs și, prin urmare, au fost admiși la etapele următoare ale Concursului.

În urma procedurilor de concurs, ofertanții și-au adjudecat frecvențe radio în benzile de 700 MHz, 1500 MHz, 3400-3800 MHz și e900MHz, după cum urează:

- "Moldtelecom" S.A. și-a adjudecat un bloc de frecvență de 2x10 MHz în banda 700 MHz FDD și un bloc de frecvențe de 2x5 MHz în banda e900 MHz, contra sumei totale de **10 560 700 Euro**;
- Î.M. "Orange Moldova" S.A. și-a adjudecat 8 blocuri de frecvență de câte 1x5MHz în banda 1500 MHz FDD și un bloc de frecvențe de 1x100 MHz în banda 3600 MHz, contra sumei totale de **11 950 017 Euro**;
- "Moldcell" S.A. și-a adjudecat 2 blocuri de frecvențe de câte 1x20 MHz în banda 3600 MHz, contra sumei totale de **3 800 000 Euro**.

Valoarea cumulată a taxelor de licență constituie **26 310 717 Euro**, care vor fi virate în bugetul de stat, conform prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 987/2020.

Drepturile acordate în benzile de frecvențe 700 MHz, 1500 MHz și 3400 – 3800 MHz sunt valabile pentru 25 de ani, începând cu 4 martie 2025, iar drepturile acordate pentru banda e900 MHz sunt valabile până pe data de 5 noiembrie 2029.

Desfășurarea Concursului a permis furnizorilor de rețele mobile din Republica Moldova să obțină drepturi de utilizare asupra unei cantități suplimentare de spectru, valabile pe termen lung. Această alocare va contribui semnificativ la extinderea acoperirii, oferind viteze superioare și îmbunătățirea calității serviciilor de comunicații electronice oferite utilizatorilor.

2.4 ANRCETI în cadrul BEREC: Inițierea procesului de aderare la BEREC în calitate de membru fără drept de vot

În anul 2024 ANRCETI a inițiat procedura de aderare a la Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (BEREC), în calitate de participant fără drept de vot.

Astfel, în iunie 2024, Consiliul Regulatorilor BEREC și Consiliul de Administrație al Oficiului BEREC au emis deciziile corespunzătoare, prin care a fost acceptată solicitarea ANRCETI de a deveni participant fără drept de vot la activitatea BEREC și a Oficiului BEREC, totodată lansând negocierile pentru semnarea aranjamentelor de lucru (Working Arrangements). În urma acestor negocieri, în toamna anului trecut, proiectul textului aranjamentelor de lucru a fost definitivat de către părți și transmis Comisiei Europene pentru aprobare.

2.5 Asigurarea Președinției EaPeReg de către ANRCETI

Pe parcursul anului 2024, ANRCETI a exercitat rolul de Președinte al Grupului regulatorilor în domeniul comunicațiilor electronice din țările Parteneriatului Estic (EaPeReg), în timp ce Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații din România (ANCOM) a exercitat funcția de Vicepreședinte al Grupului. Această conlucrare fructuoasă a contribuit la consolidarea atât a relațiilor bilaterale dintre cele două autorități, precum și la menținerea și dezvoltarea cooperării în plan regional.

În calitate de Președinte EaPeReg, ANRCETI a promovat interesele naționale în domeniu, totodată asigurând și armonizarea politicilor de reglementare la nivel regional. Facilitarea schimbului de bune practici cu partenerii europeni și internaționali a consolidat poziția și rolul în reglementarea sectorului de comunicații electronice.

Un eveniment esențial în mandatul ANRCETI de Președinte a constituit organizarea celei de a 24-a Ședințe Plenare a EaPeReg la Chișinău, marcând un moment de consolidare a conlucrării regionale, și reunind peste 100 de participanți din peste 20 de țări și organizații internaționale pentru a-și împărtăși viziunile și experiența. Discuțiile s-au axat pe colaborarea cu BEREC, ITU și EMERG, dar și pe provocările și oportunitățile dezvoltării rețelelor private 5G, precum și pe cele mai bune practici de promovare a intereselor utilizatorilor finali ai serviciilor de comunicații electronice prin asigurarea calității acestor servicii. În cadrul Plenarei a avut loc atelierul trilateral ITU-EMERG-EaPeReg care a creat o platformă largă pentru discutarea unor aspecte de interes comun precum cartografierea rețelelor de bandă largă și calitatea serviciilor de acces la internet în bandă largă.

Un alt moment important al anului a fost și cea de-a 23-a Ședință Plenară EaPeReg organizată la București în perioada 22-24 mai. Ambele evenimente au reprezentat o continuare a eforturilor de consolidare a platformei EaPeReg, cu o istorie de 12 ani de activitate asiduă, în vederea armonizării cadrului legislativ și de reglementare din țările Parteneriatului Estic la rigorile Aquis-ului comunitar, subliniind importanța cooperării strânse dintre autoritățile de reglementare din regiune.

2.6 Fuziunea ANRCETI cu IP „SNMFR”

În scopul fortificării capacităților autorității de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice a fost adoptată Legea nr. 207/2023 pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 207/2023), prin care ANRCETI i-au fost transferate de la organul central de specialitate (Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării) atribuțiile de gestionare tehnică a spectrului de frecvențe radio, prin fuziunea Instituției Publice „Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio” (IP „SNMFR”) cu ANRCETI.

Reieșind din prevederile art. V alin. (1) - (7) din Legea nr. 207/2023, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 1038/2023 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a IP „SNMFR” și modificarea unor hotărâri ale Guvernului, în scopul asigurării absorbției IP „SNMFR” și preluarea funcțiilor acestei instituții de către ANRCETI. De asemenea, a fost modificat Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea ANRCETI, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 643/2019, prin completarea acestuia cu atribuțiile noi.

Astfel, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED), de comun cu ANRCETI au asigurat transmiterea integrală a bunurilor/activelor proprietate publică, din administrarea IP „SNMFR” către ANRCETI. Comisia de transmitere a asigurat activitățile de inventariere și identificare a bunurilor/activelor proprietate publică pasibile pentru a fi transferate, cu întocmirea actelor de transmitere-predare, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015.

Printre atribuțiile de bază care au fost preluate de către ANRCETI după absorbția IP „SNMFR” sunt:

- asigurarea gestionării tehnice a spectrului de frecvențe radio cu utilizare neguvernamentală;
- asigurarea utilizării eficiente a spectrului de frecvențe radio;
- planificarea, selectarea, calcularea și coordonarea canalele și/sau frecvențele radio în conformitate cu Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe;
- asigurarea compatibilității electromagnetice a stațiilor de radiocomunicații;
- măsurarea parametrilor tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații;
- măsurarea și evaluarea acoperirii teritoriale și a acoperirii drumurilor publice naționale cu rețele și stații de radiocomunicații;
- monitorizarea, măsurarea și evaluarea parametrilor de calitate a serviciilor de comunicații electronice furnizate prin intermediul rețelelor și stațiilor de radiocomunicații;
- efectuarea încercărilor tehnice ale echipamentelor la compatibilitatea electromagnetică, la securitatea și la conformitatea cu cerințele privind utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio, precum și încercări de evaluare a corespunderii cerințelor tehnice de limitare a expunerii populației la efectele câmpurilor electromagnetice;
- eliberarea autorizațiilor ale stațiilor de radiocomunicații ale navelor maritime și fluviale;
- asigurarea cu semnale de apel mijloacele radioelectronice de emisie în conformitate cu Regulamentul Radiocomunicațiilor al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor și evidența acestor semnale.

Măsurile sus-menționate constituie o contribuție directă la alinierea bunelor practici ale statelor UE, ținând cont, că în prezent, în 23 din cele 27 state europene, gestionarea tehnică a spectrului de frecvențe radio este efectuată de către autoritățile care reglementează activitatea în domeniul comunicațiilor electronice. Totodată, acțiunile enumerate au dus la optimizarea și eficientizarea mai multor procese, precum: eliberare actelor permissive; gestionarea spectrului de frecvențe radio; diminuarea costurilor administrative, care vor preveni majorarea tarifelor pentru serviciile furnizate utilizatorilor finali, astfel stimulând investițiile în crearea/dezvoltarea rețelelor publice de comunicații electronice.

2.7 Masa rotundă: Evaluarea și certificarea conformității produselor electrice și electronice de către ANRCETI. Dezvoltarea capacităților de evaluare a conformității pentru susținerea exportului de produse pe piața UE

La data de 20 august 2024 ANRCETI a organizat o Masă rotundă cu genericul *"Evaluarea și certificarea conformității produselor electrice și electronice de către ANRCETI. Dezvoltarea capacităților de evaluare a conformității pentru susținerea exportului de produse pe piața UE"*.

La evenimentul în cauză au participat conducători ai companiilor producătoare și asociațiilor profesionale din domeniul producerii echipamentelor electrice, electronice și radio, reprezentanți ai autorităților centrale, mediului academic și parteneri de dezvoltare.

Scopul acestei mese rotunde a fost de a familiariza părțile interesate despre posibilitățile și competențele Organismului de Certificare și a Laboratorului de Încercări din cadrul ANRCETI și de a evalua necesitățile producătorilor locali în materie de evaluare a conformității produselor pentru a spori potențialul de export a industriilor cu valoare adăugată mare.

Participanții au aflat care sunt cerințele reglementărilor tehnice naționale aplicabile produselor electrice, electronice și radio și cerințele pentru plasarea produselor electronice pe piața UE.

Totodată, cei prezenți au vizitat Laboratorul de Încercări din cadrul ANRCETI, care activează în baza standardelor europene și este dotat cu echipamente performante de ultimă generație. Laboratorul efectuează încercări de compatibilitate electromagnetică a echipamentelor electrice și electronice, echipamentelor radio de transmisii de banda largă, echipamentelor pentru rețele de telecomunicații, diverse dispozitive bazate pe tehnologia Bluetooth, dispozitive cu rază mică de acțiune etc.

3. Comunicații electronice

3.1 Autorizarea activităților în domeniul comunicațiilor electronice

Autorizarea generală reprezintă regimul juridic prin care se asigură drepturile de furnizare a rețelelor și/sau serviciilor publice de comunicații electronice și se stabilesc obligații specifice domeniului, ce pot fi aplicate tuturor tipurilor de rețele și servicii publice de comunicații electronice sau unor tipuri specifice, în corespundere cu Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007. Astfel, autorizarea generală conferă întreprinzătorilor înregistrați în Republica Moldova, în baza notificărilor depuse la ANRCETI, dreptul de a furniza rețele publice și/sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului, pe un termen nelimitat.

Procedura de autorizare generală, precum și condițiile de furnizare a rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice sunt stabilite în Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr. 160/2011, Regulamentul privind regimul autorizării generale în domeniul comunicațiilor electronice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație (HCA) al ANRCETI nr. 54/2017.

Pe parcursul anului de referință, ANRCETI a examinat 52 de notificări parvenite din partea persoanelor fizice și juridice, toate fiind procesate prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat de Gestionare și Eliberare a Actelor Permisive (SIA GEAP). Din numărul total al notificărilor depuse, 8 persoane juridice au manifestat intenția de a furniza rețele și servicii de comunicații electronice, fiind înscrise în Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, 28 furnizori au notificat adițional despre modificarea datelor cuprinse în notificarea și/sau în fișa de descriere abstractă a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice anterior obținute, 16 furnizori au solicitat sistarea furnizării rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice.

Dintre cei 8 furnizori noi intrați pe piața de comunicații electronice, 7 au optat pentru furnizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice și doar 1 a notificat furnizarea exclusiv a serviciilor de comunicații electronice.

Astfel, la sfârșitul anului 2024, în Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice erau înregistrați 335 de furnizori.

Tabelul nr. 1 Numărul de furnizori înscrise în Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, în perioada 2020 – 2024.

Perioada	2020	2021	2022	2023	2024
Furnizori noi înregistrați	26	17	9	12	8
Furnizori noi de rețele și servicii	16	7	6	10	7
Furnizori noi de rețele	2	-	-	-	-
Furnizori noi de servicii	8	10	3	2	1
Total Furnizori	373	365	354	343	335

3.2 Dinamica pieței de comunicații electronice

Furnizorii autorizați care operează rețele fixe, mobile și audiovizuale au obligația de a transmite trimestrial și anual informații statistice către ANRCETI, în termen de 45 de zile de la încheierea fiecărei perioade de raportare. Această obligație este esențială pentru monitorizarea dinamicii competitive și a eficienței serviciilor de comunicații electronice la nivel național.

În anul 2024, veniturile totale obținute din furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice au ajuns la 6.368,5 milioane lei, continuând trendul ascendent observat în anii anteriori. Aceasta reprezintă o creștere de 1,3% sau 82,7 milioane lei comparativ cu anul 2023, ceea ce subliniază o dezvoltare constantă a pieței de comunicații electronice.

Ponderea veniturilor totale din comunicații electronice în PIB¹ a fost de aproximativ 1,96% în 2024, înregistrând o scădere de 0,5 puncte procentuale față de anul precedent. Această scădere relevă o ușoară ajustare în contextul dinamicii economice generale, dar nu diminuează importanța sectorului în economia națională.

¹ https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-in-trimestrul-iv-si-anul-2024-9497_61702.html

Volumul veniturilor din serviciile de comunicații electronice este influențat în mod semnificativ de serviciile de telefonie mobilă, care au continuat să crească, înregistrând o majorare de 4,9% sau 152,8 milioane lei în 2024. Ponderea serviciilor de telefonie mobilă în totalul veniturilor a crescut cu 1,7 puncte procentuale, evidențiind preferința consumatorilor pentru acest segment.

În contrast, veniturile generate de serviciile de telefonie fixă au continuat să scadă, cu o diminuare de 1,4% (3,2 milioane lei) față de anul precedent, iar cota acestora în totalul veniturilor a scăzut cu 0,1 puncte procentuale.

Pe de altă parte, serviciile de acces la Internet fix și retransmisia programelor audiovizuale au înregistrat creșteri, cu 1,9% (28,9 milioane lei) și respectiv 12% (59,1 milioane lei). În schimb, veniturile din serviciile de Internet mobil dedicat (prin modem/card/USB) au scăzut cu 8,4% (11,9 milioane lei).

Tabelul nr. 2 Structura veniturilor totale în funcție de tipul serviciului furnizat, mil. lei

Servicii publice de comunicații electronice	Venituri totale obținute, mln lei				
	2020	2021	2022	2023	2024
Telefonie fixă	379,6	333,9	270,0	222,4	219,2
Internet fix	1 383,0	1 440,3	1 468,2	1 489,3	1 518,2
Telefonie mobilă	2 914,8	2 889,1	2 952,1	3 109,9	3 262,6
Internet mobil dedicat	235,4	198,2	162,6	142,2	130,3
Retransmisia programelor audiovizuale	283,8	365,2	423,6	491,3	550,4
Venituri din alte activități	744,8	885,3	825,1	831,4	687,8
TOTAL	5 941,4	6 112,0	6 101,6	6 286,5	6 368,5

3.2.1 Telefonie mobilă și fixă

Telefonia mobilă

La finele anului 2024, piața de comunicații electronice a înregistrat o tendință semnificativă de schimbare în structura cartelelor SIM, cu un număr total de aproximativ 4,733 milioane de cartele active și pasive, marcând o scădere de 8,0% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Totodată, se atestă o creștere a numărului cartelelor SIM postpaid. Această tendință reflectă o maturizare a pieței, însoțită de modificări în comportamentul consumatorilor. Îmbunătățirile ofertelor postpaid, inclusiv pachetele atractive de date și voce în roaming, au contribuit la creșterea interesului pentru aceste planuri, care oferă utilizatorilor opțiuni mai personalizate și avantajoase.

Tabelul nr. 3 Evoluția numărului de cartele SIM active/pasive în funcție de modalitatea de plată: cartele postpaid (în bază de abonamente) și prepaid (cartele preplătite)

Indicatori	2020	2021	2022	2023	2024	Evol., % 2024/2023
Cartele SIM postpaid (în bază de abonamente) active	1 614 909	1 688 130	1 748 152	1 814 147	1 888 296	+4,1
Cartele SIM prepaid (cartele preplătite) active	1 805 474	2 212 049	2 394 593	2 159 122	1 756 191	-18,7
Cartele SIM prepaid (cartele preplătite) pasive	687 824	805 883	956 767	1 172 913	1 088 465	-7,2
TOTAL cartele SIM active și pasive	4 108 207	4 706 062	5 099 512	5 146 182	4 732 952	-8,0
Ponderea cartelelor SIM postpaid active	47,2%	43,3%	42,2%	45,7%	51,8%	+6,1 p.p.

Rata de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă (SIM-uri active) a scăzut cu 9,0 puncte procentuale, ajungând la circa 150 cartele SIM active la 100 de locuitori, ceea ce indică că o parte dintre utilizatori dețin două sau mai multe cartele SIM. De asemenea, ponderea cartelelor SIM active a reprezentat 77,0% din totalul cartelelor SIM de telefonie mobilă, înregistrând o scădere de 0,4 puncte procentuale față de aceeași perioadă a anului precedent.

Telefonia fixă

Diminuarea constantă a cotei de piață a serviciilor de telefonie fixă reflectă schimbările fundamentale în comportamentul de consum al utilizatorilor, care migrează tot mai mult către soluțiile mobile și digitale. Acest declin este accentuat de preferința utilizatorilor pentru flexibilitate, mobilitate și acces la Internet, toate acestea contribuind la erodarea treptată a relevanței telefoniei fixe în favoarea telefoniei mobile. Astfel, piața de telefonie fixă devine din ce în ce mai restrânsă, fiind susținută în principal de necesități reziduale ale utilizatorilor persoane fizice.

În perioada de referință, numărul total al abonaților de telefonie fixă a scăzut față de finele anului 2023 cu circa 113,2 mii de abonați.

Tabelul nr. 4 Evoluția numărului de abonați la servicii de telefonie fixă

Indicatori/Furnizori	2020	2021	2022	2023	2024	Evol., % 2024/2023
Abonați persoane fizice	897 766	871 280	827 142	729 701	621 391	-14,8%
Abonați persoane juridice	129 923	128 948	123 996	117 713	112 811	-4,2%
TOTAL abonați	1 027 689	1 000 228	951 138	847 414	734 202	-13,4%

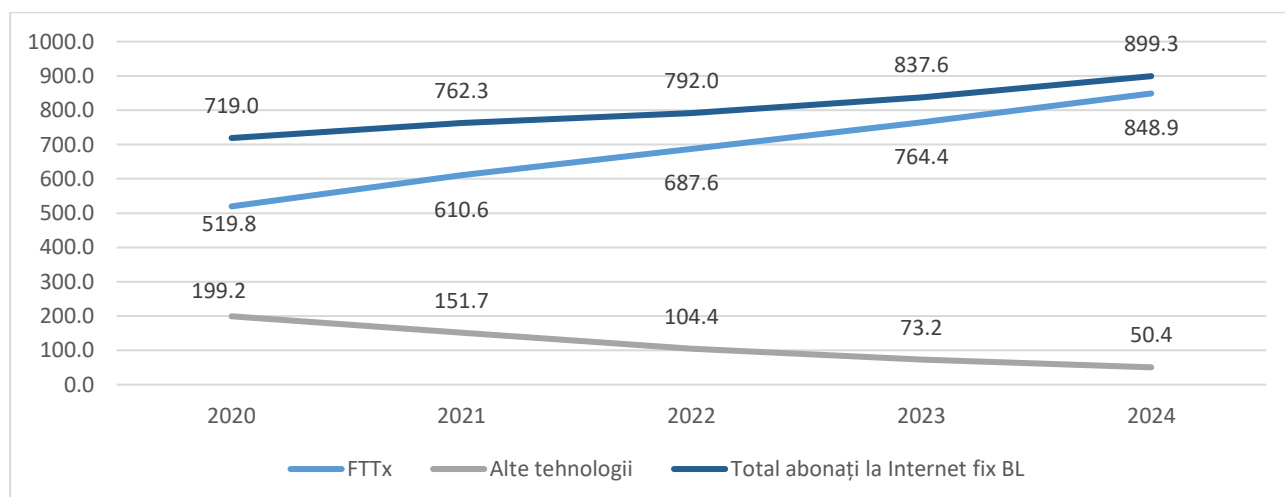
3.2.2 Internet fix și mobil

Internet fix

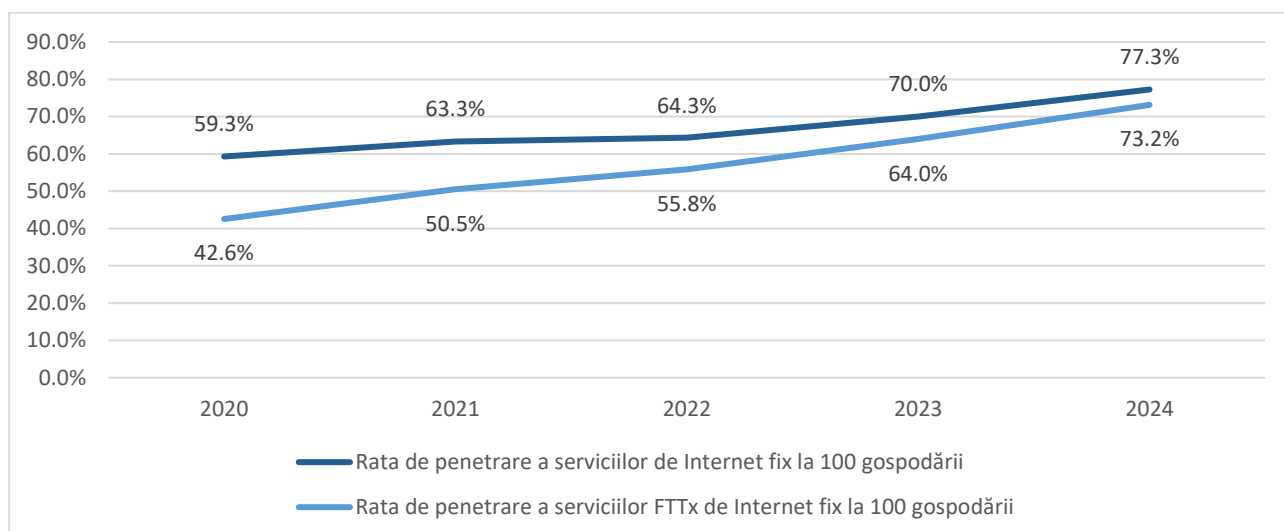
Analiza dinamicii serviciilor de Internet fix evidențiază o tendință pozitivă în creșterea numărului de abonați, impulsionată de preferințele consumatorilor pentru tehnologii de vârf, în special soluțiile de conectivitate de mare viteză bazate pe fibră optică. Migrarea către infrastructurile FTTx reflectă o adaptare semnificativă la cerințele unei societăți tot mai digitalizate, subliniind importanța stabilității maxime și performanței rețelelor de Internet.

La sfârșitul anului 2024, numărul total de abonați la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă a crescut cu 61,7 mii abonați, reprezentând o creștere de 7,4% față de anul anterior. În mod special, abonații conectați prin tehnologia FTTx, inclusiv FTTH/GPON, au înregistrat o creștere de 11,1%, adică 84,5 mii abonați. Aceștia constituie 94,4% din totalul abonaților, ceea ce reprezintă o creștere de 3,1 puncte procentuale comparativ cu 2023. Aceste date sugerează nu doar o expansiune a pieței, ci și o preferință tot mai mare pentru tehnologiile moderne, ceea ce influențează pozitiv dezvoltarea infrastructurii de comunicații electronice.

Diagrama nr. 1 Evoluția numărului de abonați la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă în raport cu tehnologia de acces, mii abonați

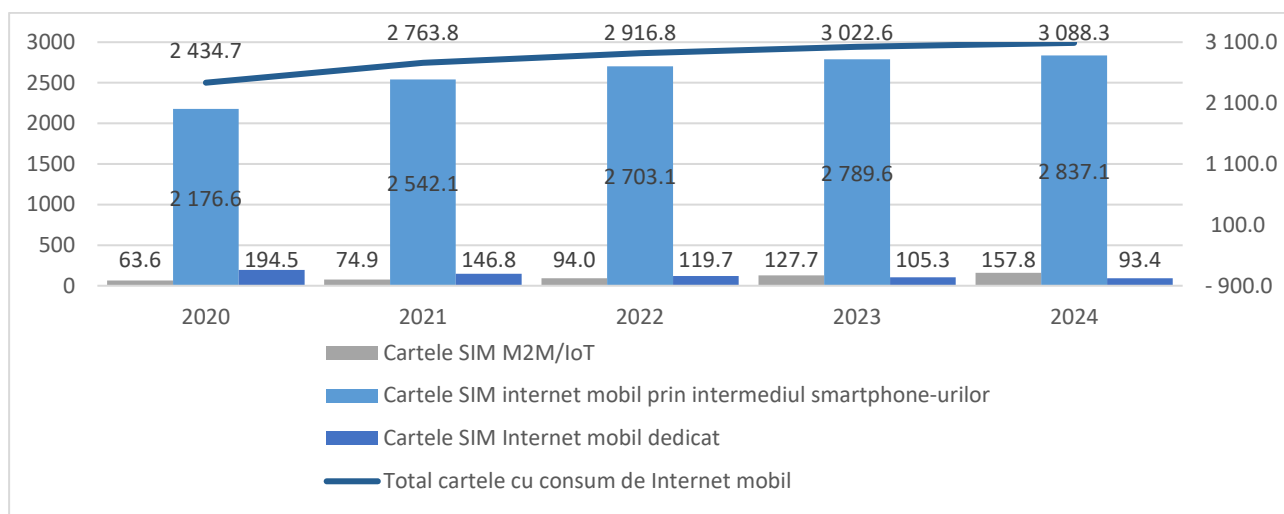

Rata de penetrare a serviciului de acces la Internet fix în bandă largă, raportată la 100 de gospodării, continuă să crească, evidențiind astfel ascensiunea constantă a tehnologiei FTTx în acest sector.

Diagrama nr. 2 Evoluția ratelor de penetrare la 100 gospodării, %

Internet mobil

Datele statistice analizate indică creșterea constantă a consumului de date prin intermediul smartphone-urilor, subliniind astfel evoluția rapidă a Internetului mobil ca una din principalele surse de acces la Internet pentru utilizatori. În același timp, ascensiunea numărului de cartele SIM M2M (machine-to-machine) reflectă expansiunea Internetului mobil în sectorul IoT (Internet of Things), contribuind la dezvoltarea rețelelor inteligente și automatizate. Pe de altă parte, serviciile de Internet dedicat înregistrează o tendință de descreștere, pe fondul preferințelor utilizatorilor pentru flexibilitatea și accesibilitatea oferite de abonamentele la servicii integrate. Aceste schimbări evidențiază o transformare semnificativă a pieței comunicațiilor electronice, în care Internetul mobil devine principalul motor de creștere.

Diagrama nr. 3 Evoluția numărului cartelelor SIM active care au utilizat serviciul de Internet mobil, mii

3.2.3 Retransmisia programelor audiovizuale

La sfârșitul anului 2024, numărul total al abonaților la serviciile TV contra plată a crescut cu 23,1 mii față de finele anului 2023. Această creștere s-a tradus și printr-o rată de penetrare a serviciilor TV contra plată, raportată la 100 de gospodării, care a crescut cu 3,7 puncte procentuale (p.p.).

În ceea ce privește distribuția abonaților în funcție de tehnologia de recepție, 147,2 mii dintre aceștia utilizează servicii TV prin cablu coaxial (DVBC și analog), ceea ce reprezintă o creștere de 619 abonați față de finele anului anterior. Pe de altă parte, abonații serviciilor IPTV au depășit 542,6 mii, înregistrând o creștere de 22,5 mii abonați. Astfel, ponderea abonaților la serviciile TV prin cablu coaxial este de 21,3%, în timp ce cei care utilizează servicii IPTV reprezintă 78,7% din totalul abonaților. Această evoluție sugerează o tendință de creștere continuă a popularității serviciilor IPTV în detrimentul celor prin cablu coaxial.

3.3 Dezvoltarea cadrului de reglementare a comunicațiilor electronice

În vederea exercitării atribuțiilor stabilite prin Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, ANRCETI elaborează și aprobă reglementări conform politicilor publice de dezvoltare a comunicațiilor electronice. Prin reglementările sale, ANRCETI promovează concurența pe piața rețelelor publice de comunicații electronice și serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, contribuie la dezvoltarea domeniului comunicațiilor electronice, precum și promovează drepturile și interesele legitime ale utilizatorilor finali ai serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului.

3.3.1 Reglementarea activităților din domeniul comunicațiilor electronice

A. *Principalele acțiuni privind reglementarea spectrului de frecvențe radio*

În anul 2024 acțiunile ANRCETI în domeniul reglementării spectrului de frecvențe radio s-au concentrat, în mod prioritar, pe implementarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020.

Astfel, în scopul promovării unei gestionări eficiente a resurselor de spectru radio care să asigure, în special, disponibilitatea unui spectru de frecvențe suficient pentru dezvoltarea continuă a rețelelor și a serviciilor publice de comunicații electronice mobile/fixe terestre de bandă largă, implementarea tehnologiilor și serviciilor de generație nouă, ANRCETI a elaborat și aprobat întreaga documentație aferentă organizării procedurii de selecție competitive pentru alocarea spectrului de frecvențe radio disponibil în benzile de 700 MHz, e900 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz și 26 GHz în scopul furnizării rețelelor publice și serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, după cum urmează:

1) Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 10 din 20.03.2024 privind limitarea numărului de licențe pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în benzile de frecvență 700 MHz, e900 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz și 26 GHz în scopul furnizării rețelelor publice și serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului².

- Spectrul de frecvențe care a făcut obiectul acestei hotărâri precum și a procedurii de selectare competitivă a constat în 3975 MHz fiind repartizați astfel:

Banda de frecvențe	Blocuri de frecvențe/licențe disponibile
700 MHz	3 blocuri a câte 2x10 MHz în regim de operare FDD, cu limitele de frecvențe 703-733 MHz/758-788 MHz; 3 blocuri a câte 5 MHz în regim de operare FDD disponibile pentru componenta SDL, cu limitele de frecvențe 738-753 MHz
E900 MHz	1 bloc a câte 2x5 MHz în regim de operare FDD, cu limitele de frecvențe 885-890/930-935 MHz
1500 MHz	18 blocuri a câte 5 MHz în regim de operare FDD disponibile pentru componenta SDL, cuprinse între limitele de frecvențe 1427-1518 MHz
2300 MHz	5 blocuri a câte 20 MHz în regim de operare TDD, cu limitele de frecvențe 2300-2400 MHz
2600 MHz	1 bloc a câte 2x10 MHz cu limitele de frecvențe 2560-2570/2680-2690 MHz, 1 bloc a câte 2x20 MHz în regim de operare FDD, cu limitele de frecvențe 2500-2520/2620-2640 MHz; 1 bloc 40 MHz în regim de operare TDD/SDL cu limitele de frecvențe 2575-2615 MHz
3600 MHz	3 blocuri a câte 100 MHz; 5 blocuri a câte 20 MHz în regim de operare TDD, cu limitele de frecvențe 3400-3800 MHz
26 GHz	16 blocuri a câte 200 MHz în regim de operare TDD, cuprinse între limitele de frecvențe 24250-27500 MHz

2) Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 22 din 23.08.2024 privind aprobarea Condițiilor speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio în benzile de frecvență: 694 - 790 MHz; 1427 – 1518 MHz; 2300-2400 MHz și 3400-3800 MHz în scopul furnizării rețelelor publice de comunicații electronice mobile/fixe terestre pe suport radio și serviciilor de comunicații electronice mobile/fixe accesibile publicului³.

² https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA_10_200324.pdf

³ <https://www.anrceti.md/files/filefield/1.%20CLUFR%20700.pdf>

- Scop: Condițiile speciale tip de licență sunt parte integrantă a licenței [700/1500/2300/3600 MHz], și includ cerințe obligatorii pentru titularul de licență la furnizarea rețelelor publice și a serviciilor de comunicații electronice mobile și fixe terestre, pe suport radio, în bandă largă, accesibile publicului. Aceste condiții cuprind, printre altele, reguli generale pentru furnizarea accesului la rețea și servicii, obligații privind asigurarea calității, accesul la serviciile de urgență, obligații privind acoperirea prin rețele și servicii de comunicații electronice etc.
- 3) Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 23 din 23.08.2024 privind aprobarea Condițiilor speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor radio în banda de frecvențe 24250 – 27500 MHz în scopul furnizării rețelelor publice de comunicații electronice mobile/fixe terestre pe suport radio și serviciilor de comunicații electronice mobile/fixe accesibile publicului⁴.
- Scop: Condițiile speciale tip de licență sunt parte integrantă a licenței [26 GHz], și includ drepturile și obligațiile titularului de licență, condițiile tehnice, condițiile generale pentru furnizarea accesului la rețea și servicii, precum și obligațiile referitoare la asigurarea calității serviciilor și accesului la serviciile de urgență etc.
- 4) Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 24 din 23.08.2024 privind modificarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 51/2015 privind aprobarea Condițiilor speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe de 880-890/925-935 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre⁵.
- Scop: Actualizarea și conformarea la legislația națională și europeană aplicabilă utilizării spectrului de frecvențe radio, cu scopul de a asigura o gestionare eficientă și sustenabilă a resurselor de frecvențe, promovând astfel dezvoltarea tehnologică și protecția intereselor publice.
- 5) Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 25 din 23.08.2024 privind modificarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 38/2012 privind aprobarea Condițiilor speciale-tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe de 2500-2690 MHz⁶.
- Scop: Actualizarea și conformarea la legislația națională și europeană, în special în ceea ce privește utilizarea spectrului de frecvențe radio.
- 6) Prin Hotărârile Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 05 din 13.02.2024⁷ și nr. 26/23.08.2024⁸ au fost operate modificări la Condițiile speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din benzile de frecvențe 791-821/832-862 MHz, 890-915/935-960 MHz, 1710 - 1785/1805 - 1880 MHz și 1920-1980/2110-2170 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile și fixe terestre, aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 31/2014.
- Scop: Actualizarea și conformarea la legislația națională și europeană referitoare la utilizarea spectrului de frecvențe radio, în vederea asigurării unei gestionări eficiente a acestor benzi de frecvențe.
- 7) În scopul asigurării organizării și bunei desfășurări a concursului pentru eliberarea licențelor în benzile 700 MHz, e900 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz și 26 GHz, prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 37 din 01.10.2024⁹, a fost aprobată Procedura de organizare și desfășurare a concursului, cu aplicarea procedurii competitive.
- Scop: Procedura de organizare și desfășurare a concursului are ca obiectiv principal stabilirea regulilor și pașilor necesari pentru desfășurarea acestuia. În cadrul acestei proceduri se relevă următoarele aspecte: organizatorul concursului și atribuțiile acestuia, modul de instituire, responsabilitățile și atribuțiile comisiei, modul de solicitare a clarificărilor la documentele de concurs, cerințele față de cererea de participare la concurs (dosarul de candidatură), precum și modul de transmitere a acesteia, cerințele minime față de candidații la concurs, drepturile și obligațiile acestora, descrierea generală a etapelor de desfășurare a concursului, prevederi generale privind desfășurarea licitației, modalitatea de soluționare a litigiilor.

⁴ <https://www.anrceti.md/files/filefield/2.%20CLUFR%2026%20GHz.pdf>

⁵ [https://www.anrceti.md/files/filefield/3.%20HCA%20modif.%20CLUFR%20e%20900%20MHz\(HCA51\).pdf](https://www.anrceti.md/files/filefield/3.%20HCA%20modif.%20CLUFR%20e%20900%20MHz(HCA51).pdf)

⁶ [https://www.anrceti.md/files/filefield/4.%20HCA%20modif%20CLUFR%202600%20MHz\(HCA39\)%20.pdf](https://www.anrceti.md/files/filefield/4.%20HCA%20modif%20CLUFR%202600%20MHz(HCA39)%20.pdf)

⁷ https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA%20nr%205%20din%2013.02.2024_.pdf

⁸ <https://www.anrceti.md/files/filefield/5.HCA%20mod.%2031%20.pdf>

⁹ https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA_Procedura%20concurs_ro.pdf

8) Prin Decizia nr. 38 din 04.10.2024¹⁰, Consiliul de Administrație al ANRCETI a aprobat Caietul de sarcini al Concursului pentru eliberarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio în benzile de frecvențe de 700 MHz, e900 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz și 26 GHz în scopul furnizării rețelelor publice de comunicații electronice mobile/fixe terestre pe suport radio și serviciilor de comunicații electronice mobile/fixe accesibile publicului, precum și conținutul Anunțului publicitar despre organizarea și desfășurarea acestui concurs.

- Scop: Conform Caietului de sarcini, concursul este de tip deschis, cu participare internațională și aplicarea procedurii de selecție competitivă. Caietul de sarcini stabilește calendarul orientativ pentru desfășurarea concursului, incluzând acțiunile și termenele de realizare, forma și modalitatea de constituire a garanției de participare, regulile de desfășurare și participare, cerințele privind oferta inițială și dosarul de candidatură, criteriile de calificare și evaluare a dosarelor, descrierea rundelor de ofertare și alocare în cadrul licitației, precum și prevederile referitoare la determinarea ofertelor câștigătoare etc.

În urma modificărilor aduse prin Legea nr. 207/2023 la Legea nr. 241/2007, în contextul reorganizării ANRCETI prin absorbția Instituției Publice „Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio” (IP „SNMFR”), au fost preluate atribuțiile, obligațiile și drepturile acesteia. Această schimbare a necesitat actualizarea și conformarea actelor normative și reglementărilor la noile prevederi legale, după cum urmează:

9) Prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 16 din 07.06.2024¹¹ au fost aprobate plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio.

- Scop: Hotărârea are ca obiect stabilirea plăților pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio datorate de persoanele fizice și/sau juridice, titulari ai licențelor de utilizare a canalelor/frecvențelor radio și a permiselor tehnice, și, după caz, de utilizatori de spectru, subiecți ai autorizării generale, acordate în condițiile legii, inclusiv alți utilizatori ai canalelor/frecvențelor radio.

10) Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 28 din 23.08.2024¹² privind aprobarea plăților pentru evaluarea conformității și certificarea produselor conform domeniului de acreditare.

- Scop: Prin această Hotărâre s-au stabilit, în principal, plățile pentru evaluarea conformității și certificarea produselor efectuate de Organismul de Certificare produse din cadrul ANRCETI conform domeniului de acreditare, inclusiv a plăților pentru încercări tehnice de laborator ale echipamentelor efectuate de Laboratorul de Încercări din cadrul ANRCETI. Plățile au fost stabilite astfel încât să acopere cheltuielile directe și indirecte, cu excepția cheltuielilor administrative, pentru evaluarea conformității și certificarea produselor, inclusiv costurile aferente încercărilor tehnice de laborator ale echipamentelor, suportate exclusiv de Organismul de Certificare produse și de Laboratorul de Încercări din cadrul ANRCETI.

11) Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 27 din 23.08.2024¹³ pentru aprobarea Metodologiei de măsurare și evaluare a parametrilor de calitate a serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, furnizate prin intermediul rețelelor publice mobile celulare terestre GSM, UMTS, LTE și NR în benzile de frecvențe 700, 800, 900, 1500, 1800, 2100, 2300, 2600 și 3600 MHz.

- Scop: Hotărârea cuprinde reglementări care au ca obiectiv instituirea unor norme metodologice unice și generale pentru măsurarea și evaluarea parametrilor de calitate (*inclusiv ratelor de acoperire cu semnal radio*) în rețelele 2G/GSM, 3G/UMTS, 4G/LTE și 5G/NR. Aceasta descrie modalitatea de măsurare și evaluare a parametrilor de calitate pentru toate tehnologiile menționate, cu stabilirea formulelor de evaluare a valorilor acestor parametri, precum și a condițiilor specifice pentru măsurarea parametrilor de calitate a serviciului voce, SMS și de transfer al datelor, care au fost actualizate conform necesităților normative pentru interfețele radio existente și completate cu 5G/NR, în comparație cu metodologia anterior adoptată.

12) Prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 31 din 23.08.2024¹⁴ au fost operate modificări la Anexa Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 126/2009 cu privire la stabilirea categoriilor de frecvențe radio a căror utilizare este permisă fără obținerea unei licențe sau a permisului tehnic.

¹⁰ <https://www.anrceti.md/files/filefield/Decizie%2038%20din%2004.10.2024.pdf>

¹¹ https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA_Tarife_spectru_final_ro.pdf

¹² https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA%20nr.%2028%20din%2023.08.2024_Tarife_evaluare%20conformitate_ro_.pdf

¹³ https://www.anrceti.md/files/filefield/6.%20HCA_Metodologia%20de%20masurare_parametrii%20de%20calitate_19.08.pdf

¹⁴ <https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA31.pdf>

- Scop: Această Hotărâre are ca obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, în special cu Recomandarea ERC 70-03 (CEPT/ECC) referitoare la utilizarea dispozitivelor cu rază mică de acțiune (SRD). Recomandarea respectivă stabilește poziția CEPT privind spectrul comun care poate fi alocat aplicațiilor pentru dispozitivele cu rază mică de acțiune și reprezintă un document de referință esențial pentru elaborarea reglementărilor naționale privind spectrul de frecvențe, încurajând autoritățile naționale să revizuiască și să actualizeze periodic legislația națională emisă în acest scop. Producătorii și proiectanții de SRD vor ține cont de faptul că aceste dispozitive trebuie să respecte condițiile armonizate de utilizare, având în vedere că ele operează într-un mediu cu spectru comun, unde există potențialul de interferență din partea altor echipamente radio.

B. Principalele acțiuni privind administrarea și reglementarea resurselor de numerotare

Acțiunile esențiale privind administrarea și reglementarea resurselor de numerotare au fost orientate spre implementarea unor noi prevederi privind procesul de portabilitate a numerelor scurte din șirul 14xxx, precum și continuarea digitalizării procesului de obținere a actelor permissive. În acest scop ANRCETI a elaborat și aprobat următoarele acte de reglementare:

1) Hotărârea nr. 29 din 23.08.2024¹⁵ pentru modificarea Condițiilor tehnice și comerciale pentru implementarea portabilității numerelor în Republica Moldova, aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 8/2013.

- Scop: Condițiile tehnice au fost completate cu specificațiile interfețelor utilizate pentru asigurarea portabilității numerelor scurte din următoarele blocuri de numere: 1300-1319 pentru servicii noncomunicații, 14xxx pentru servicii de interes general și 1500-1559 pentru servicii cu tarif special (Premium rate). Necesitatea emiterii acestei hotărâri derivă din dorința de a asigura dreptul utilizatorilor acestor resurse de numerotare de a-și alege furnizorul, păstrându-și astfel numărul.

2) Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 30 din 23.08.2024¹⁶ pentru modificarea Procedurii de cesionare sau închiriere a dreptului de utilizare a resurselor limitate, aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 08 din 25.02.2010.

- Scop: Modificarea Hotărârii nr. 08/2010 a fost necesară pentru a actualiza și a alinia documentul la prevederile Legii nr. 241/2007, modificată prin Legea nr. 61/2024. Această modificare se concentrează în special pe completarea cu noi reglementări referitoare la modalitatea de transmitere a notificărilor și cererilor către ANRCETI. Astfel, transmiterea se poate realiza fie printr-un înscris în formă electronică, care să fie semnat cu o semnătură electronică bazată pe un certificat al cheii publice, fie prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestiune și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP).

C. Reglementarea activităților în domeniul comunicațiilor electronice în zona de frontieră

Acțiunile ANRCETI în segmentul autorizării activităților în domeniul comunicațiilor electronice au fost determinate de modificările aduse la Legea nr. 241/2007 și Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. În acest context, pentru conformarea la noile prevederi legale, a fost elaborată, consultată public și aprobată Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 32 din 23.08.2024¹⁷ cu privire la aprobarea formularelor tip ale documentelor aferente procedurii autorizării efectuării lucrărilor de instalare, operare, gestionare, mentenanță și/sau lichidare a rețelelor de comunicații electronice în zona de frontieră, la intersecția liniei frontierei de stat pe uscat sau pe apele de frontieră și abrogarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 52/2020.

- Scop: Conform modificărilor operate prin Legea nr. 61/2024 la Legea nr. 241/2007, autorizarea de desfășurare a activităților de instalare, operare, gestionare, mentenanță și/sau lichidare a rețelelor de comunicații electronice la frontiera de stat a fost exclusă din categoria actelor permissive. Respectiv aceasta activitate, este considerată ca activitate sub regim declarativ, care se realizează prin depunerea notificării către ANRCETI și transmiterea de către ANRCETI a declarației informative pentru efectuarea lucrărilor de instalare, operare, gestionare, mentenanță și/sau lichidare a rețelelor de comunicații electronice în zona de frontieră, la intersecția liniei frontierei de stat pe uscat sau pe apele de frontieră.

D. Reglementarea utilizării stațiilor de radiocomunicații

¹⁵ <https://www.anrceti.md/files/filefield/hca29.pdf>

¹⁶ https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA30_230824.pdf

¹⁷ <https://www.anrceti.md/files/filefield/hca32.pdf>

Prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 33 din 23.08.2024¹⁸ a fost aprobată procedura de eliberare a permiselor tehnice pentru utilizarea stațiilor de radiocomunicații și autorizațiilor stațiilor de radiocomunicații ale navelor maritime și fluviale.

- Scop: Emiterea hotărârii a fost condiționată de necesitatea conformării la modificările operate la Legea nr. 241/2007 prin Legea nr. 61/2024 și Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Conform acestor acte normative ANRCETI este autoritatea desemnată pentru eliberarea permiselor tehnice pentru utilizarea stațiilor de radiocomunicații și autorizațiilor stațiilor de radiocomunicații ale navelor maritime și fluviale. Prin urmare, a fost aprobată procedura de eliberare a permiselor tehnice pentru utilizarea stațiilor de radiocomunicații și a autorizațiilor stațiilor de radiocomunicații ale navelor maritime și fluviale, precum și formularele tip, aferente acestei proceduri.

E. Reglementarea indicatorilor de calitate pentru furnizarea serviciului de acces la Internet

În scopul consolidării drepturilor utilizatorilor finali de a fi informați cu privire la calitatea serviciilor de care beneficiază, ANRCETI a revizuit indicatorii de calitate măsurabili, pentru a-i adapta la tendințele actuale de consum de pe piață.

Prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 48 din 16.12.2024¹⁹ au fost stabiliți noi indicatorii de calitate pentru furnizarea serviciului de acces la Internet și publicarea parametrilor aferenți.

- Scop: Hotărârea stabilește o serie de cerințe referitoare la calitatea serviciului de acces la Internet, constând atât în definirea anumitor indicatori de calitate ai serviciului (tehnici și administrativi), cât și în stabilirea modalităților prin care acești indicatori sunt măsurați, precum și alte informații referitoare la calitatea serviciului de acces la Internet, care urmează a fi aduse la cunoștința publicului. Scopul hotărârii este cunoașterea valorilor asumate de furnizori pentru parametrii de calitate a serviciului de acces la Internet, care este esențială pentru a permite utilizatorilor finali să aibă așteptări realiste în ceea ce privește experiența lor de accesare a serviciului, precum și de alegere a furnizorilor.

F. Alte reglementări din domeniul comunicațiilor electronice

1) Anunț publicat la 12.02.2024 privind declararea intenției de participare la concurs pentru eliberarea frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe [174-230 MHz] în scopul furnizării rețelelor publice și serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului în sistem digital terestru de radiodifuziune.

- Scop: Anunțul a fost publicat pentru a studia intenția de participare la concursul pentru eliberarea licențelor de utilizare a resurselor de spectru radio, stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 878/2022 în vederea implementării multiplexelor/rețelelor publice și serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului în sistem digital terestru de radiodifuziune (T-DAB+). Pe parcursul anului 2024, nu au fost primite intenții și solicitări de participare la concurs.

2) Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 36 din 01.10.2024²⁰ cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind modul de raportare a datelor statistice de către furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice (în continuare - Instrucțiune).

- Scop: Actualizarea rapoartelor statistice, prin excluderea unor rapoarte, având în vedere că, în ultimii ani ANRCETI a de reglementat 4 din cele 9 piețe relevante incluse în Lista piețelor relevante de rețele și/sau servicii de comunicații electronice și respectiv colectarea datelor aferente piețelor de reglementate a devenit inutilă. Potrivit Instrucțiunii, furnizorii de servicii de comunicații electronice vor avea obligația de a raporta trei tipuri de rapoarte statistice, în loc de cinci, cum era prevăzut anterior. Această modificare face parte dintr-un efort de simplificare și eficientizare a procesului de raportare, reducând astfel sarcina administrativă impusă furnizorilor și aliniind cerințele de raportare la necesitățile actuale de supraveghere a pieței. Prin reducerea numărului de rapoarte obligatorii, ANRCETI urmărește optimizarea procesului de colectare a datelor statistice, concentrându-se pe informațiile esențiale necesare pentru monitorizarea și reglementarea eficientă a pieței comunicațiilor electronice. Totodată, având în vedere evoluțiile tehnologice, cum ar fi rețelele 5G, internetul lucrurilor (IoT) și

¹⁸ https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA_nr.33_2024..pdf

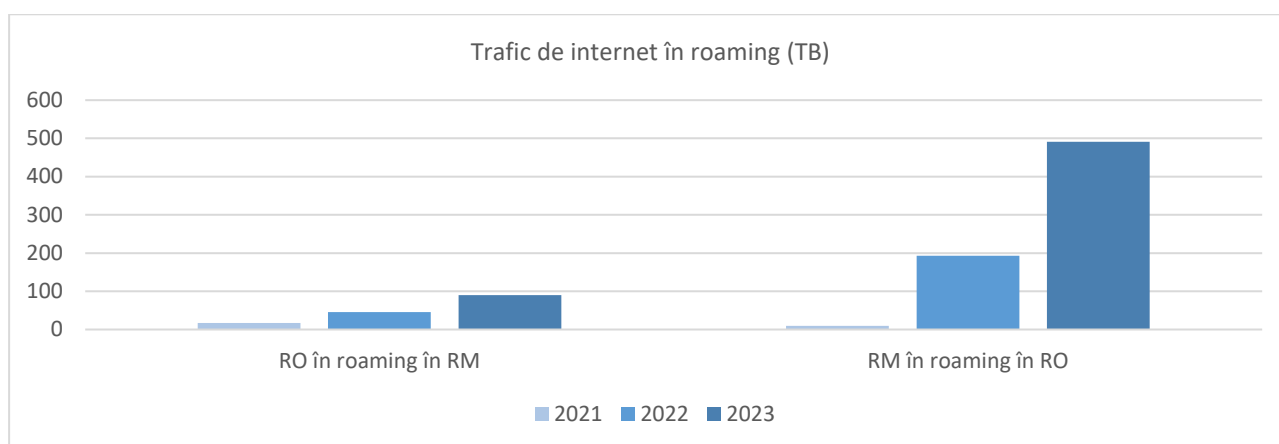
¹⁹ https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA_Indicatori%20de%20calitate%20pentru%20serviciul%20Internet_nr.48%20din%2016.12.2024.pdf

²⁰ <https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA%2036%20din%2001.10.2024.pdf>

Machine-to-Machine (M2M), noile rapoarte statistice prevăd colectarea unor indicatori care vor permite furnizarea de informații publicului referitoare la dezvoltarea și utilizarea acestor tehnologii.

3) Elaborarea Raportului Comun nr. 3 privind evoluțiile înregistrate în 2023 în materia relațiilor bilaterale de servicii de comunicații electronice dintre România și Republica Moldova.

- *Scop:* Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României au semnat, pe 11 februarie 2022, la Chișinău, un Acord privind reducerea tarifelor pentru furnizarea serviciilor de roaming internațional și apeluri internaționale între cele două state (*denumit în continuare „Acordul”*). Implementarea Acordului este realizată, pentru partea română, cu sprijinul Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM), iar pentru Republica Moldova, cu sprijinul (ANRCETI). În conformitate cu dispozițiile articolului 10 al Acordului, ANRCETI și ANCOM monitorizează și raportează evoluțiile în relațiile bilaterale privind serviciile de comunicații electronice dintre România și Republica Moldova. Astfel, începând cu 8 iulie 2022, autoritățile au publicat trei rapoarte comune, ultimul dintre acestea fiind disponibil la data de 8 iulie 2024 (https://anrceti.md/news_080724). Aceste rapoarte reflectă cele mai importante evoluții înregistrate în primii doi ani de aplicare a Acordului. Analizele prezentate în raport demonstrează impactul pozitiv al Acordului, evidențiind o creștere de 155% a consumului de Internet în roaming pentru utilizatorii din Republica Moldova și de 97% pentru cei din România.

3.3.2 Reglementarea piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice

În conformitate cu prevederile Legii nr. 241/2007, ANRCETI identifică piețele relevante și efectuează analize de piață pentru a determina dacă aceste piețe sunt suficient de competitive și dacă este necesară impunerea, menținerea, modificarea ori retragerea obligațiilor speciale preventive puse în sarcina furnizorilor cu putere semnificativă. Identificarea și analiza piețelor relevante sunt realizate conform Regulamentului privind identificarea și analiza piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice și desemnarea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe aceste piețe, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 55/2008.

În anul 2024 ANRCETI a inițiat a 7-a iterație a analizei piețelor relevante prin analiza pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie (Piața 9). Procesul de analiză a pieței se desfășoară în trei etape: identificarea pieței relevante, analiza detaliată a pieței și determinarea obligațiilor preventive care urmează a fi impuse sau menținute.

a) Identificarea pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie

În urma analizei efectuate pentru identificarea Pieței 9, ANRCETI a concluzionat că definiția pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie rămâne neschimbată în ceea ce privește limitele sale. De asemenea, limitele geografice ale acestei piețe au fost stabilite la nivelul întregului teritoriu național. Testul celor trei criterii a confirmat că această piață continuă să fie supusă reglementării preventive.

b) Analiza detaliată a pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie

Analiza detaliată, care a luat în considerare mai multe criterii pe care ANRCETI le consideră relevante pentru această piață, a evidențiat faptul că S.A. "Moldtelecom" continuă să mențină o putere semnificativă pe piața tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie și drept urmare, Consiliul de Administrație al ANRCETI urmează să o desemneze ca furnizor cu putere semnificativă în această piață.

c) *Determinarea obligațiilor preventive care urmează a fi impuse/menținute*

Conform art. 61 din Legea nr. 241/2007, ANRCETI are dreptul să impună, să mențină, să modifice sau să revoce obligațiile impuse furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice. În urma analizei realizate, ANRCETI a concluzionat că este necesară menținerea obligațiilor speciale preventive deja impuse S.A. "Moldtelecom" pe Piața 9.

3.4 Resurse limitate

3.4.1 Licențierea utilizării resurselor de numerotare

Utilizarea resurselor de numerotare din Planul Național de Numerotare (PNN) este permisă în baza licențelor de utilizare a resurselor de numerotare, eliberate furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii publice de comunicații electronice accesibile publicului, autorizați în condițiile legislației.

Pe parcursul anului 2024, în baza declarațiilor/cererilor depuse de către furnizorii autorizați, ANRCETI a emis **48** de decizii cu privire la eliberarea/reperfectarea/prelungirea/retragerea resurselor de numerotare.

Conform acestor decizii, au fost eliberate **19** licențe pentru utilizarea resurselor de numerotare, **14** licențe au fost prelungete, **2** licențe obținute anterior au fost reperfectate și **13** licențe au fost declarate nevalabile/retrase, ca rezultat al solicitărilor parvenite.

În anul de referință au fost atribuite furnizorilor **15 491** numere noi, ce pot fi structurate potrivit următoarelor categorii de resurse:

- ✓ **10 000** numere non geografice destinate pentru servicii de comunicații machine-to-machine (M2M). ;
- ✓ **5 400** numere geografice furnizate la puncte fixe;
- ✓ **70** numere non geografice pentru servicii cu tarif special;
- ✓ **21** numere din alte categorii de numere (numere naționale scurte, numere de rutare, coduri de acces).

Totodată, au fost prelungete unele licențe de utilizare a resurselor de numerotare eliberate anterior, pentru **630 303** numere atribuite, dintre care:

- ✓ **610 000** sunt numere non geografice furnizate la puncte mobile;
- ✓ **20 300** – numere geografice furnizate la puncte fixe;
- ✓ **3** – coduri și numere naționale scurte.

În anul de referință, ANRCETI a retras la cerere **1 025** numere, dintre care: **1 000** numere geografice furnizate la puncte fixe, **15** numere naționale scurte și **10** numere pentru servicii cu tarif special (Premium rate), motivul fiind lipsa necesității utilizării a unor categorii de resurse de numerotare sau sistarea activității/radierea unor furnizori de comunicații electronice din Registrul public al furnizorilor.

Toate licențele de eliberare a resurselor de numerotare au fost procesate prin SIA GEAP și înregistrate în Registrul Informațional „Resurse de Numerotare”.

Comparativ cu anul 2023, în perioada de raportare volumul resurselor de numerotare atribuite de către ANRCETI nu a suportat careva modificări esențiale.

3.4.2 Licențierea utilizării canalelor/frecvențelor radio

ANRCETI eliberează furnizorilor autorizați în condițiile Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, licențe de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio în scopul furnizării serviciilor de comunicații electronice, cu respectarea anumitor parametri tehnici, prevăzuți de condițiile licenței.

În anul 2024, în baza declarațiilor/cererilor depuse de către furnizorii autorizați, ANRCETI a emis **19** decizii cu privire la eliberarea/reperfectarea/prelungirea/retragerea licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio.

Potrivit cererilor depuse au fost eliberate/prelungete **10** licențe de utilizare a canalelor/frecvențelor radio, s-au reperfectat **7** licențe, iar **2** cereri au fost respinse la etapa de examinare în legătură cu incapacitatea prezentării informației complete și în scopul de a preveni tezaurizarea resurselor de spectru radio.

La 31 decembrie 2024, în Registrul public al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, erau înregistrați **50** de titulari de licență pentru utilizarea canalelor/frecvențelor radio, care dețineau **71** de licențe.

În vederea realizării prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 987/2020 cu privire la aprobarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă, ANRCETI a acordat pe o durată determinată (temporar) la cererea ÎM „ORANGE MOLDOVA” SA, licențe de utilizarea a frecvențelor radio din banda [3400-3800 MHz] destinate unor experimentări și testări ale rețelelor publice de comunicații electronice.

Întru realizarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 878/2022 cu privire la stabilirea resurselor spectrului de frecvențe radio disponibile pentru implementarea multiplexelor de radiodifuziune digitală terestră, ANRCETI a eliberat pentru o perioadă de șase luni, licență de utilizare a frecvențelor/canalelor radio în banda de frecvențe [174-230 MHz] în scopul testării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în sistem digital terestru de radiodifuziune (T-DAB+), a multiplexelor naționale/regionale: DAB+ A și DAB+ B, Î.S. „Radiocomunicații”.

Toate deciziile/licențele emise în vederea utilizării canalelor și/sau frecvențelor radio au fost procesate prin SIA GEAP (în calitate de acte permissive) și plasate în Registrul de evidență a frecvențelor radio²¹.

3.4.3 Permisele tehnice pentru stațiile de radiocomunicații

În temeiul art. 43 din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, ANRCETI eliberează permise tehnice pentru utilizarea stațiilor de radiocomunicații, care nu sunt supuse licențierii și/sau regimului de autorizare generală.

Permisul tehnic pentru utilizarea stațiilor de radiocomunicații este un act care atestă dreptul de utilizare, cu respectarea anumitor parametri tehnici, a uneia sau mai multor stații de radiocomunicații, pentru necesități individuale și corporative, pentru transmisii ocazionale, inclusiv prin satelit, sau pentru rețele de radioreleu în cadrul rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru alte tipuri de stații de radiocomunicații care nu cad sub incidența celor enumerate mai sus.

Astfel, în perioada de raport, ANRCETI a eliberat **183** permise tehnice pentru stații de radiocomunicații după cum urmează:

- **93** de permise tehnice pentru stații de radiocomunicații în cadrul serviciului de comunicații electronice mobile terestre și stații de radiocomunicații în cadrul serviciului de comunicații electronice fixe.
- **90** de permise tehnice pentru utilizarea stațiilor de radiocomunicații pentru radioamatori:
 - **7** permise tehnice CEPT Novice;
 - **7** permise tehnice CEPT;
 - **76** permise tehnice care urmează a fi utilizate pe teritoriul țării.

3.4.4 Certificarea radioamatorilor

ANRCETI, în limitele competențelor legale, eliberează certificate de examinare pentru serviciul de radioamator, în conformitate cu Regulamentul de radiocomunicații pentru serviciul de amator din Republica Moldova, elaborat și aprobat de către organul central de specialitate – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED).

În acest sens, prin Ordinul comun al ANRCETI și MDED nr. 32/i din 20 septembrie 2024 și nr. 109 din 20 septembrie 2024 a fost constituită Comisia de examinare pentru obținerea certificatelor de radioamator.

Pe parcursul anului de referință, Comisia a organizat un examen în vederea eliberării certificatelor de radioamator, în rezultatul căruia **17** persoane au obținut certificate de radioamator, dintre care:

- 2 persoane au obținut certificat clasa „A”;
- 7 persoane au obținut certificate clasa „B”;
- 8 au obținut certificate clasa „C”.

²¹ https://anrceti.md/files/doc/FF/Registrul_FF_2025.pdf

4. Comunicații poștale

4.1 Autorizarea activităților în domeniul comunicații poștale

Furnizarea serviciilor poștale se realizează în condițiile regimului de autorizare generală, prevăzut de Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016, care stabilește obligații referitoare la furnizarea serviciilor de comunicații poștale în măsura necesară pentru garantarea respectării cerințelor privind:

- a) calitatea, disponibilitatea și modul de prestare a serviciilor poștale furnizate
- b) asigurarea securității rețelei poștale și a trimerilor poștale.

În perioada de referință, ANRCETI a înscris în Registrul public al furnizorilor de servicii poștale **9** agenți economici noi, care au manifestat intenția de a desfășura activități în domeniul comunicațiilor poștale. Au fost modificate datele incluse în notificarea inițială pentru **2** furnizori existenți, iar **2** furnizori au notificat ANRCETI despre intenția de a sista activitatea.

Printre cele mai solicitate tipuri de servicii poștale indicate în notificările furnizorilor înregistrați în anul 2024 au fost:

- servicii de colectare, ambalare (după necesitate), sortare, transportul și distribuirea sau înmânarea către destinatar a trimerilor de corespondență interne și internaționale;
- servicii de colectare, ambalare (după necesitate), sortare, transportul și distribuirea sau înmânarea către destinatar a coletelor poștale interne;
- servicii de colectare, ambalare (după necesitate), sortare, transportul și distribuirea sau înmânarea către destinatar a coletelor poștale internaționale, expediate de pe teritoriul Republicii Moldova către o adresă aflată în afara teritoriului acesteia;
- servicii de distribuie sau înmânarea către destinatar a coletelor poștale internaționale, expediate din afara teritoriului Republicii Moldova către o adresă aflată pe teritoriul Republicii Moldova;
- servicii de publicitate prin poștă;
- servicii de trimitere contra ramburs;
- servicii de trimitere cu predare atestată;
- servicii de poștă rapidă/trimeri expres;
- servicii de curierat.

La finele anului 2024, în Registrul public al furnizorilor de servicii poștale erau înscrși 74 furnizori de servicii poștale.

Tabelul nr. 5 Numărul de furnizori înscrși în Registrul public al furnizorilor de servicii poștale, în perioada 2019-2024

Anul	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Furnizori înregistrați	5	6	13	5	12	9
Total Furnizori înscrși în Registrul Public al furnizorilor	43	45	56	58	67	74

4.2 Date statistice privind evoluția pieței de comunicații poștale

Piața comunicațiilor poștale din Republica Moldova se află într-o continuă transformare, influențată de factori economici, reglementările din domeniu, precum și de preferințele consumatorilor.

Pentru anul 2024, 19 furnizori au raportat activități în sectorul serviciilor poștale, dintre care unul este furnizor de serviciu poștal universal. Rețeaua poștală numără 1.252 de oficii și agenții poștale, înregistrând o creștere de 94 de puncte de acces față de anul precedent. Dintre acestea, 1.127 de oficii aparțin furnizorului de serviciu poștal universal Î.S. "Poșta Moldovei", ceea ce reprezintă o creștere de 17 unități față de 2023. Restul de 125 de oficii și agenții poștale sunt operate de alți furnizori, marcând o creștere de 77 de comparativ cu anul precedent.

Conform datelor furnizorilor, raportate în baza Hotărârii Consiliului de Administrație nr. 60/2023, în anul 2024 traficul total de trimeri poștale a constituit 44.019,7 mii unități, ceea ce reprezintă o scădere de aproximativ 3,2% față de anul 2023. Cu toate acestea, veniturile totale obținute din furnizarea serviciilor poștale au înregistrat o creștere semnificativă, de 59,5%, atingând suma de 751,7 milioane lei.

Aceste tendințe au fost influențate de scăderea traficului intern de trimeri poștale, în special a trimerilor de corespondență (scrisori, imprimate, cărți poștale), diminuarea traficului internațional expedit, precum și de creșterea traficului internațional primit, care a înregistrat un avans de 49,2%, generând o creștere a veniturilor de aproximativ 78,6% față de anul precedent.

Tabelul nr. 6 Evoluția indicatorilor cheie referitoare la traficul (unități) și veniturile (lei) obținute din trimerile poștale

Tipul trimiterilor	Trafic, unități			Venituri, lei		
	2023	2024	Evol., %	2023	2024	Evol., %
Interne	36 445 277	32 199 965	-11,6	169 470 134	271 673 595	60,3
Internațional expedit	1 466 133	529 846	-63,9	103 399 002	125 303 190	21,2
Internațional primit	7 564 721	11 289 911	49,2	198 355 398	354 685 011	78,8
Total	45 476 131	44 019 722	-3,2	471 224 534	751 661 796	59,5

Analiza structurii pieței arată că majoritatea veniturilor din servicii poștale provin din trimerile internaționale primite. Astfel, 47,1% din veniturile totale au fost generate de acest segment, acesta reprezentând 25,6% din volumul total al traficului poștal. Pe de altă parte, trimerile interne, constituie 73,1% din traficul total și au generat 36,1% din veniturile pieței.

4.3 Dezvoltarea cadrului de reglementare a comunicațiilor poștale

4.3.1 Reglementarea tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal furnizate de ÎS „Poșta Moldovei”

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (2) lit. b) din Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016 tarifele stabilite pentru serviciile din sfera Serviciului Poștal Universal (SPU) trebuie să fie orientate pe baza costurilor și să stimuleze furnizarea unui SPU eficient.

Luând în considerare atribuțiile ANRCETI, prevăzute în art. 4 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 36/2016, cu privire la aprobarea, în mod transparent și public, a tarifelor pentru serviciile poștale din sfera SPU și ținând cont că veniturile obținute din prestarea serviciilor respective nu acoperă cheltuielile înregistrate pentru prestarea acestor servicii de către ÎS. „Poșta Moldovei”, în temeiul art. 12 alin. (3) din legea menționată, aceasta a prezentat ANRCETI proiectul noilor tarife pentru serviciile din sfera SPU.

La baza elaborării acestor tarife au stat datele financiar-contabile din anul 2022, colectate pe baza evidenței contabile separate pentru serviciile date, auditate de o companie de audit externă. Analiza minuțioasă a rapoartelor privind costurile, veniturile și capitalul angajat pentru anul 2022 a evidențiat că veniturile obținute de ÎS. „Poșta Moldovei” nu acoperă cheltuielile înregistrate pentru prestarea serviciilor din sfera SPU, ceea ce a impus modificarea tarifelor pentru a asigura continuitatea prestării serviciilor poștale universale²².

Având în vedere cerințele de acoperire a cheltuielilor generate de furnizarea serviciilor din sfera SPU și pentru a asigura eficiența activității furnizorului, ANRCETI a adoptat Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 7/2024 privind aprobarea tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal furnizate de ÎS. „Poșta Moldovei”.

4.3.2 Reglementarea serviciilor de livrare transfrontalieră de colete

Prin Legea nr. 77/2023 care a modificat Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016 a fost transpus Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 aprilie 2018 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete. Această transpunere a conferit ANRCETI atribuții noi cu referire la următoarele:

- publicarea pe pagina web oficială, până la data de 31 martie a fiecărui an calendaristic, a tarifelor pentru serviciile prevăzute în anexă la Legea nr. 77/2023, prestate de către furnizorii de servicii de livrare de colete poștale;
- evaluarea tarifelor pentru serviciile de livrare de colete poștale internaționale, care cad sub incidența obligației de SPU.

În acest context, în 2024, ANRCETI a lansat în premieră *„Comparatorul de oferte pentru serviciile poștale”*²³.

²² https://www.anrceti.md/files/filefield/HCA_7%20din%2011.03.2024%20tarife_RO.pdf

²³ <https://tarife.anrceti.md>

1) *Comparatorul tarifelor pentru serviciile de livrare de colete poștale*

În conformitate cu prevederile Legii nr. 77/2023, ANRCETI a elaborat și aprobat Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 59/2023 privind prezentarea listei tarifelor aplicabile serviciilor de livrare de colete poștale. Prin această hotărâre ANRCETI a obligat furnizorii de servicii de livrare de colete poștale, care, în anul calendaristic precedent, au avut în medie cel puțin 25 de angajați implicați în furnizarea de servicii de livrare de colete poștale, să prezinte ANRCETI, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an, lista publică a tarifelor aplicabile începând cu data de 1 ianuarie a fiecărui an calendaristic, pentru livrarea trimerelor poștale individuale, conform categoriilor indicate în anexa la legea menționată.

Pe baza informațiilor primite de la furnizorii de servicii de livrare de colete poștale, ANRCETI a elaborat și publicat în premieră *Comparatorul serviciilor poștale*, care reprezintă un instrument eficient și util pus la dispoziția consumatorilor pentru informarea acestora cu privire la tarifele aplicate de către furnizorii de servicii de livrare a coletelor poștale. Utilizatorii pot consulta tarifele aplicate pentru livrarea trimerelor individuale atât pe teritoriul Republicii Moldova, cât și în statele membre ale Uniunii Europene.

De asemenea, acesta este un instrument important de stimulare a concurenței în sectorul livrării de colete poștale interne și spre statele UE, îndeosebi în contextul dezvoltării continue a comerțului electronic național și internațional.

2) *Evaluarea tarifelor pentru serviciile de livrare de colete poștale internaționale, care cad sub incidența obligației de serviciu poștal universal*

În scopul implementării Legii nr. 77/2023 pentru modificarea Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016, ANRCETI a transpus Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1263 al Comisiei din 20 septembrie 2018, care stabilește formularele pentru transmiterea informațiilor de către furnizorii de servicii de livrare de colete în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/644. Pentru a obține informațiile necesare pentru evaluarea tarifelor pentru serviciile de livrare de colete poștale internaționale, conform Regulamentului (UE) 2018/644, ANRCETI a elaborat și aprobat Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 60 din 08.08.2023 (HCA nr. 60/2023) cu privire la raportarea de date statistice de către furnizorii de servicii poștale, care include o anexă separată dedicată indicatorilor pentru servicii de livrare de colete.

În temeiul art. 4 alin. (2), lit. j¹) din Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016 și având în vedere informațiile obținute conform HCA nr. 60/2023, ANRCETI a efectuat pentru prima dată, în 2024, evaluarea tarifelor pentru serviciile de livrare de colete poștale internaționale, care cad sub incidența obligației de serviciu poștal universal²⁴. Ca urmare a evaluării efectuate, ANRCETI a concluzionat că tarifele pentru serviciile de livrare de colete poștale internaționale sunt rezonabile.

²⁴ <https://anrceti.md/files/doc/raport/Raport%20evaluare%20tarife/Raport%20Evaluare%20tarife%202024.pdf>

5. Gestionarea spectrului de frecvențe radio

5.1 Gestionarea rețelelor și stațiilor de radiocomunicații (calculul compatibilității electromagnetice, avizarea asignărilor de frecvențe radio, aprobarea parametrilor tehnici de emisie)

Asigurarea gestionării spectrului de frecvențe radio este o condiție de importanță majoră în implementarea și utilizarea tehnologiilor și serviciilor avansate în comunicațiile electronice. Activitățile în domeniul respectiv oferă un avantaj strategic pentru asigurarea utilizării optime a resurselor limitate, în scopul satisfacerii necesităților societății și dezvoltării sectorului comunicațiilor electronice.

ANRCETI gestionează spectrul de frecvențe radio prin Tabelul National de Atribuire a Benzilor de Frecvențe (TNABF). TNABF este un instrument esențial de management al spectrului radio, iar normele internaționale pe care se bazează acesta, se află în continuă actualizare și adaptare la progresul tehnologic în domeniul comunicațiilor electronice.

În anul 2024, la inițiativa ANRCETI au fost inițiate modificări ale TNABF, conform art. 38 din Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15.11.2007 și pct. 6 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea componenței și a Regulamentului Comisiei de stat pentru frecvențe radio (CSFR) a Republicii Moldova nr. 544/12.06.97. TNABF poate fi găsit: [NTFA MDA 2025.pdf](#)

Modificările și completările la TNABF au fost propuse în scopul:

- 1) Transpunerii în cadrul normativ național a modificărilor operate în Regulamentul Radiocomunicațiilor al Uniunii Internaționale de Telecomunicații (RR UIT), urmare a desfășurării Conferinței Mondiale pentru Radiocomunicații 2023 (CMR-23).
- 2) Continuării armonizării cadrului normativ național cu cel european, în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană care stabilește aplicarea prevederilor Deciziei nr. 676/2002/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind cadrul de reglementare pentru politica de gestionare a spectrului de frecvențe radio în Comunitatea Europeană.

5.1.1 Radiocomunicații în serviciul mobil terestru

Pe parcursul anului 2024, ANRCETI a gestionat un portofoliu de **17** licențe de utilizare a frecvențelor radio pentru furnizarea de rețele și servicii publice de comunicații electronice deținute de către titularii Orange Moldova S.A., Moldcell S.A., Moldtelecom S.A., prin care au fost acordate drepturi de utilizare a frecvențelor în benzile de 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz, 2600 MHz, precum și pentru testări în banda 3600 MHz.

În activitatea de evidență permanentă a asignărilor de frecvențe pentru stațiile de bază din componența acestor rețele, ANRCETI gestiona la finalul anului 2024 un portofoliu de **43 0783 de celule ale stațiilor de bază** utilizând diverse tehnologii (GSM, UMTS, LTE, NR) și benzi de frecvențe (800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz, 2600 MHz).

Pe parcursul anului 2024 a fost efectuată estimarea și evaluarea parametrilor de emisie cu aprobarea ulterioară a parametrilor tehnici ai stațiilor de bază noi sau modificări ale arhitecturii a rețelelor de comunicații mobile celulare pentru:

- stații de bază 2G – **45** stații (87 celule);
- stații de bază 3G – **142** stații (690 celule);
- stații de bază 4G – **627** stații (1565 celule);
- stații de bază 5G – **150** stații (9 testate în banda 3,6 GHz, 141 în banda 2100 MHz).

Lansarea rețelelor NR (5G) în Republica Moldova

Anul 2024 se remarcă prin demararea implementării rețelelor NR (5G), inclusiv prestarea serviciilor comerciale, de către 2 furnizori autorizați din Republica Moldova, prin tehnologia de partajare dinamică a spectrului (DSS), făcând uz de portofoliului de spectru deținut în banda 2100 MHz, în baza principiului neutralității tehnologice stabilit în condițiile speciale tip de licență ale titularilor. Conform datelor 5G Observatory, lansarea rețelelor 5G în cadrul benzilor de frecvențe utilizate anterior pentru prestarea rețelelor 3G/4G, prin intermediu tehnologiei DSS, reprezintă cel mai tipic caz de lansare a rețelelor 5G în Europa. Astfel, strategia adoptată de furnizorii din Republica Moldova pentru lansarea 5G fiind aliniată cu practica europeană.

Adoptarea tehnologiei 5G în banda 2100 MHz a fost facilitată de refarmingul (realocarea) benzii 2100 MHz realizat de ANRCETI la finele anului 2023.

Aria de acoperire cu semnal NR (5G) la sfârșitul anului 2024, conform estimărilor ANRCETI, includea disponibilitatea serviciilor 5G în municipiile Chișinău, Bălți, Ungheni, Cahul, Soroca, Orhei, Căușeni și Comrat.

Imagine nr. 1 Aria de acoperire cu rețele 5G (NR) Moldcell S.A și IM Orange Moldova S.A. (Estimare ANRCETI pentru SS-RSRP > -100 dBm, finele anului 2024)

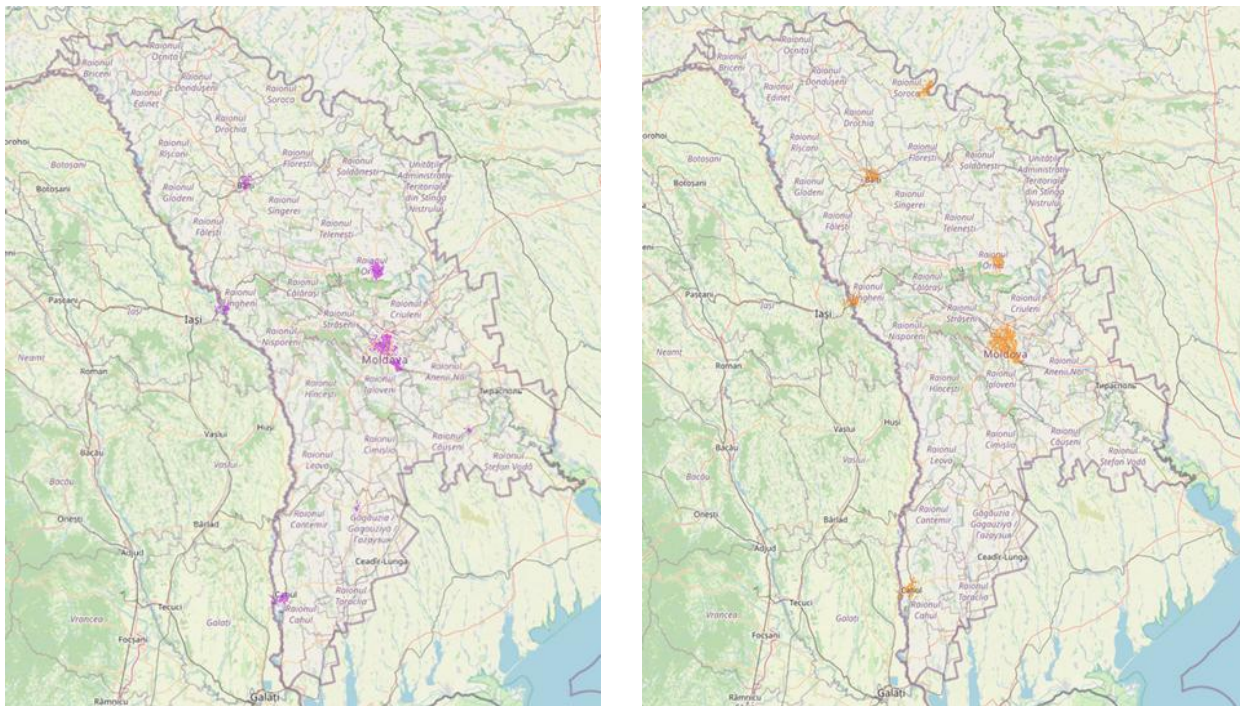
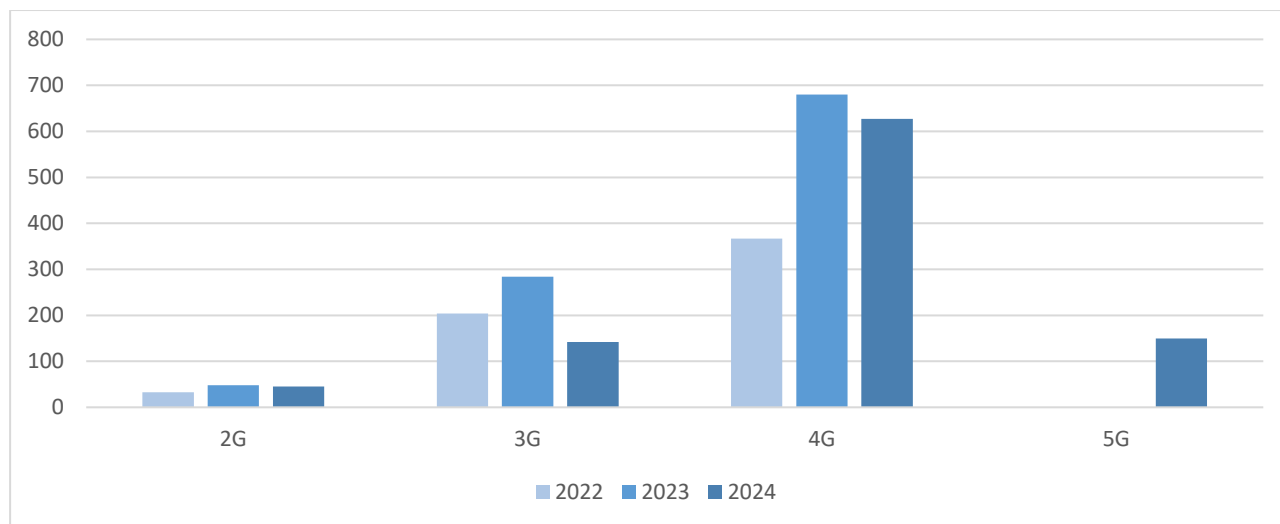

Diagrama nr. 4 Dinamica stațiilor de bază noi/modificate 2G, 3G, 4G, 5G (2022-2024)

Concluzii pentru anii 2022 - 2024

Numărul de stații noi de bază 2G și puse în funcțiune în anul 2024 s-au menținut constant, în timp ce a fost înregistrată o scădere a numărului de stații de bază 3G comparativ cu anii precedenți. Această evoluție reflectă tendințele internaționale, conform cărora rețelele 2G și 3G, ajunse la maturitate, se dezvoltă într-un ritm mai lent și sunt treptat înlocuite de rețelele 4G și 5G. Se menține o dinamică stabilă în ceea ce privește numărul de stații de bază noi 4G puse în funcțiune. Această evoluție reflectă modificările operate în structurile rețelor furnizorilor, determinate de cerințele de trafic și distribuția utilizatorilor de servicii de comunicații mobile.

5.1.2 Radiocomunicații în serviciul radiodifuziune

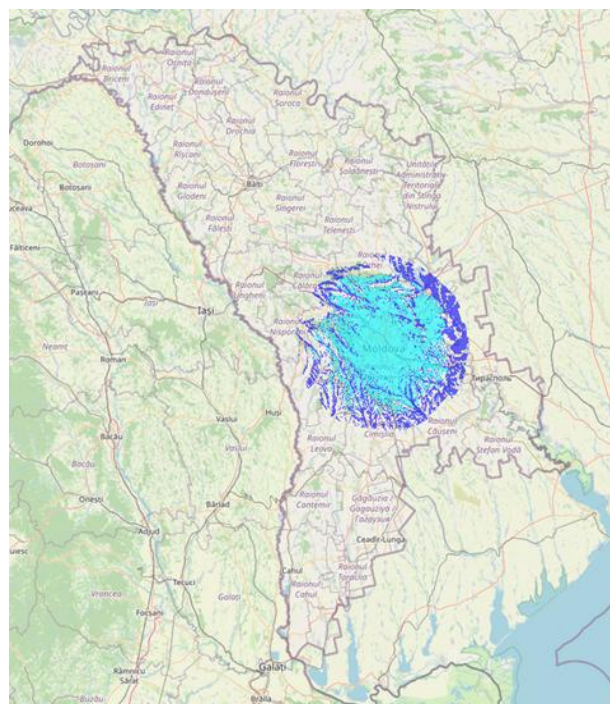
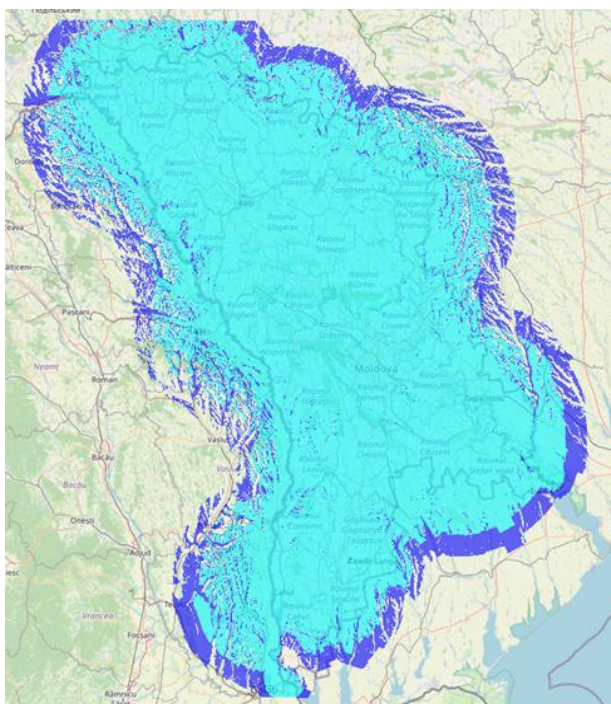
În activitatea de evidență permanentă a asignărilor de frecvențe pentru stațiile de bază din componența acestor rețele, ANRCETI gestiona la finalul anului 2024 un portofoliu de **287 stații de televiziune și radiodifuziune** aflate în funcțiune, inclusiv:

- **2 multiplexuri** de televiziune digitală terestră constituite din **67 de stații** de televiziune digitală terestră operate de către Î.S. “Radiocomunicații”.
- **1 multiplex** de radiodifuziune digitală terestră (T-DAB) constituit din **3 stații** de radiodifuziune digitală terestră operate de către Î.S. “Radiocomunicații”, care au funcționat în regim de testare.
- **219 stații** de radiodifuziune analogică terestră, operate de **48 de furnizori** de servicii media de radiodifuziune sonoră.

Pe parcursul anului 2024 au fost avizate, în baza solicitărilor primite:

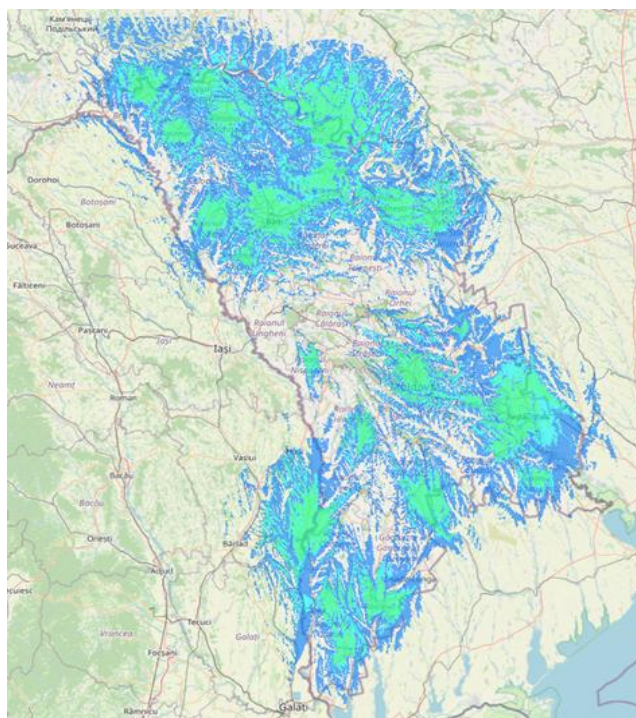
- **3 frecvențe radio** pentru stații de radiocomunicații de radiodifuziune sonoră digitală (T-DAB) (testare);
- **45 frecvențe radio** pentru stații de radiodifuziune sonoră analogică “FM” (26 – noi, 9 – modificarea parametrilor, 10 – reconfirmarea parametrilor);
- **8 canale TV digitală** (extinderea ariei de acoperire a MUX-lui național A).

Imagine nr. 2 Aria de acoperire a multiplexurilor naționale de TV digitală terestră A și B

În cazul **radiodifuziunii analogice**, poate fi remarcată extinderea ariei de acoperire, până la 61 % din teritoriul RM, a celui de al doilea serviciu media (Radio Moldova Tineret) difuzat de către furnizorul public național.

Imagine nr. 3 Aria de acoperire a serviciului media audiovizual “Radio Moldova Tineret” (Estimare ANRCETI, finele anului 2024)

5.1.3 Radiocomunicații în serviciile mobil, fix, fix prin satelit, amator ș.a.

În activitatea de evidență permanentă a asignărilor de frecvențe pentru stațiile de bază din componența acestor rețele, ANRCETI gestiona la finalul anului 2024 un portofoliu de:

- **1770 stații** din cadrul serviciului fix (linii de radio releu);
- **1217 asignări** de frecvențe pentru stațiile rețelelor din cadrul serviciilor fix/mobil (PMR/PAMR, WAS/RLAN);
- **9 stații** din cadrul serviciului de radiolocație;
- **173 de indicative de apel** pentru stații de radiocomunicații din cadrul serviciului de amator/amator prin satelit

Pe parcursul anului 2024 au fost avizate, în baza solicitărilor primite, **329** asignări de frecvență, benzi și canale pentru diferite servicii, inclusiv:

- **34** frecvențe în serviciul mobil terestru;
- **219** frecvențe radio pentru serviciul fix (dintre care 206 frecvențe pentru LRR);
- **81** indicative de apel cu avizarea benzilor de frecvențe în serviciul amator.

Suplimentar, la solicitarea utilizatorilor guvernamentali de spectru, au fost realizate calculele de compatibilitate electromagnetică și coordonarea pentru:

- **6 frecvențe** radio pentru stații de radiocomunicații din serviciul mobil terestru
- **50 frecvențe** radio pentru stații de radiocomunicații din serviciul fix.

Tabelul nr. 7 Dinamica numărului de frecvențe avizate

Anul	Mobil terestru	Fix	Fix/mobil prin satelit	TV digitală	RD	Stații navale
2022	40	344	6	12	35	2
2023	40	224	2	0	30	2
2024	34	219	-	8	45	-

Concluzii pentru anii 2022 - 2024

- Numărul de linii de radioreleu avizate se menține relativ constant. Este important de menționat că frecvențele avizate reprezintă, în mare parte, modificări în arhitectura existentă de microunde, în special prin lărgirea benzilor de emisie pentru a răspunde cerințelor crescute de trafic de date ale furnizorilor. În ultimii ani, numărul total al liniilor de radioreleu aflate în funcțiune a rămas stabil, înregistrând totuși o ușoară tendință de scădere, ca urmare a substituirii conexiunilor de backhaul ale furnizorilor realizate prin radioreleu cu alternative mai eficiente, în special rețele de fibră optică;
- Se atestă o majorare a numărului de frecvențe de radiodifuziune sonoră avizate. Majoritatea acestor frecvențe au reprezentat re-avizări ale unor frecvențe utilizate anterior, precum și reconfirmări ale parametrilor tehnici avizați. Avizarea canalelor pentru televiziunea digitală terestră a fost realizată în vederea îmbunătățirii acoperii zonelor de umbră din cadrul multiplexului național;
- Se constată o reducere a numărului de frecvențe avizate pentru serviciul mobil terestru (rețele PMR/PAMR etc.), această tendință fiind determinată de optimizarea gradului de acoperire și îmbunătățirea parametrilor de calitate în cadrul rețelelor terestre de comunicații mobile în bandă largă.

5.2 Coordonarea internațională, notificarea asignărilor de frecvențe radio și examinarea circularelor BF IFIC

Pe parcursul anului 2024, au parvenit solicitări de coordonare internațională a asignărilor de frecvențe și, de asemenea, au fost expediate solicitări din partea Republicii Moldova către Administrațiile membre UIT pentru coordonarea asignărilor de frecvențe, în vederea coordonării:

- **17 asignări** de frecvențe pentru stații de radiodifuziune analogică terestră (punere în funcțiune);
- **11 asignări de frecvențe pentru stații de radiodifuziune analogică terestră (coordonare);**
- **5 solicitări** pentru **7 rețele** în Serviciul Fix prin Satelit.

Au fost examinate și prelucrate **24 circulare** informaționale ale Biroului de Radiocomunicații ale UIT (BR IFIC) terestre și **24 circulare** BR IFIC spațiale, care conțin inclusiv:

- **484 de asignări** frecvențe pentru stații din cadrul serviciilor terestre în zona de coordonare cu RM, dintre care:
 - **149** asignări în serviciul fix, mobil;
 - **335** asignări în serviciul radiodifuziune (toate – radiodifuziune analogică).

Pentru asignările menționate au fost actualizate bazele de date de calcul și a fost evaluată compatibilitatea electromagnetică, conform criteriilor tehnice aplicabile. Astfel, pentru **481** de asignări s-a constatat întrunirea criteriilor de compatibilitate electromagnetică cu rețele autorizate de radiocomunicații ale Republicii Moldova, iar pentru **3** asignări de frecvență au fost expediate refuzuri, însoțite de observații.

În scopul protecției internaționale a asignărilor de frecvență și actualizării datelor din sistemele informaționale de gestionare a asignărilor de frecvențe ale Biroului Radiocomunicațiilor al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor (BR UIT) (MIFR), pe parcursul anului 2024, au fost selectate și notificate **34 asignări de frecvențe** radio ale sistemelor de radiocomunicații naționale.

Coordonarea în cadrul UIT a spectrului radio pentru poziții orbitale geostaționare

Urmare a intrării în vigoare a noii ediții a Regulamentului Radiocomunicațiilor UIT începând cu 1 ianuarie 2025, Republica Moldova va deține **2 alocări spațiale pe orbita geostaționară**:

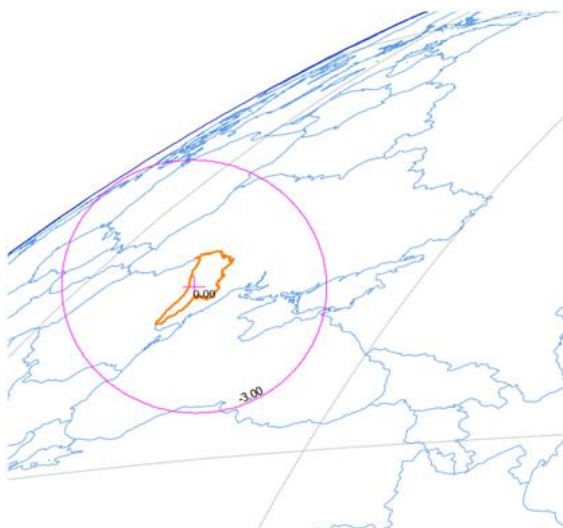
1) Destinată radiodifuziunii prin satelit (BSS - Broadcasting Satellite Service) în cadrul Planurilor incluse în Apendicele 30 și 30A din Regulamentul Radiocomunicațiilor al UIT, conform Rezoluției 559.

2) Destinată serviciului fix prin satelit (FSS - Fixed Satellite Service) în cadrul Planului inclus în Apendice 30B din Regulamentul Radiocomunicațiilor al UIT, aprobat în cadrul Conferinței Mondiale de Radiocomunicații WRC-23.

Aceste alocări reprezintă resurse importante ce vor putea fi valorificate în viitor de către Republica Moldova. Obținerea acestor alocări și includerea lor în actele finale ale CMR au constituit rezultatul demersurilor de coordonare internațională inițiate și desfășurate de către ANRCETI cu peste 20 administrații ale statelor-membre ale UIT.

Parametrii tehnici ale rețelelor au fost publicați în cadrul Secțiunilor Speciale AP30/E/869 și AP30A/E/869 din cadrul circularei BR IFIC (servicii spațiale) nr. 2932 din 27.10.2020 și Secțiunea Specială AP30B/A6A/608 din cadrul circularei BR IFIC (servicii spațiale) nr. 2943 din 06.04.2021.

Imagine nr. 4 Acoperirea spațială FSS a Republicii Moldova din poziția orbitală 75.1 ° est (MDA00000)-(stânga) Acoperirea spațială BSS a Republicii Moldova din poziția orbitală 16,3 ° vest (MDA_SAT)-(dreapta)

6. Monitorizarea resurselor limitate

ANRCETI este autoritatea publică de specialitate care reglementează și monitorizează resursele limitate ale statului din domeniul comunicațiilor electronice, care include: spectrul de frecvențe radio, resursele de numerotare și resursele tehnice asociate.

Monitorizarea spectrului de frecvențe radio reprezintă o activitate esențială pentru gestionarea eficientă și echitabilă a spectrului radio.

Scopul principal al monitorizării spectrului de frecvențe radio este de a asigura respectarea cadrului legal și tehnic, privind utilizarea spectrului de frecvențe radio, contribuind la:

- detectarea utilizării neautorizate a frecvențelor radio;
- identificarea, localizarea și eliminarea surselor de interferențe prejudiciabile;
- verificarea conformității parametrilor tehnici de emisie cu valorile autorizate și cu reglementările tehnice aplicabile;
- măsurarea parametrilor de calitate ale serviciilor de comunicații electronice mobile;
- asigurarea compatibilității electromagnetice între diferitele servicii și stații de radiocomunicații;
- respectarea obligațiilor internaționale în domeniul gestionării spectrului radio;
- colectarea de date statistice privind utilizarea spectrului radio, pentru optimizarea gestionării acestuia.

6.1 Campanii de monitorizare a spectrului de frecvențe radio

Pentru verificarea conformității parametrilor tehnici de emisie cu valorile autorizate, determinarea gradului de ocupare a spectrului radio și identificarea emisiilor neautorizate, pe parcursul anului 2024, a fost realizată monitorizarea spectrului de frecvențe radio pentru serviciile de radiocomunicații, după cum urmează:

- *serviciul mobil terestru* – **65** monitorizări în benzile 150-168,5 MHz și 390-470 MHz;
- *rețele transport date WAS/RLANs* – **38** monitorizări (în total 36 localități, în mun. Chișinău și Bălți de 2 ori pe an) în benzile de frecvențe 2400 - 2483,5 MHz și 5470 - 5725 MHz;
- *serviciu fix* – **60** de sesiuni de monitorizare a stațiilor liniilor de radioreleu utilizate în cadrul rețelelor de comunicații mobile celulare în scopul verificării conformării parametrilor tehnici de emisie cu valorile avizate;
- a fost efectuată monitorizarea spectrului de frecvențe radio în benzile de frecvențe atribuite serviciului de radiodifuziune de-a lungul râului Nistru, în scopul actualizării informației cu privire la stațiile de radiodifuziune și televiziune, amplasate pe teritoriul Republicii Moldova din stânga Nistrului.

Prin intermediul stațiilor fixe de monitorizare, au fost monitorizate zilnic **13** benzi de frecvențe, cuprinse între 20 MHz și 3000 MHz, în care operează stațiile de radiocomunicații (SRC) din sectorul neguvernamental.

6.2 Măsurarea acoperirii cu semnal radio și parametrilor de calitate ale serviciilor de comunicații electronice

Pe parcursul anului 2024, Agenția a efectuat măsurări repetate ale acoperirii cu semnal radio și ale parametrilor de calitate ale serviciilor de comunicații electronice furnizate prin intermediul rețelelor mobile celulare, în conformitate cu prevederile „Metodologiei de măsurare și evaluare a parametrilor de calitate a serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, furnizate prin intermediul rețelelor publice mobile celulare terestre GSM, UMTS și LTE în benzile de frecvențe 800, 900, 1800, 2100 și 2600 MHz” aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 11 din 28.02.2019.

În total, au fost realizate măsurători în **46** de localități și pe **33** de drumuri naționale, iar rezultatele finale ale măsurărilor au fost plasate pe site-ul oficial a Agenției²⁵.

²⁵ <https://harta.anrceti.md/#/home>

Conform rezultatelor măsurătorilor efectuate, se constată că, în ultimii ani, parametrii de calitate ai serviciilor de comunicații electronice furnizate prin intermediul rețelelor mobile celulare sunt în conformitate cu cerințele reglementărilor în vigoare. Totodată, se observă o evoluție pozitivă în ceea ce privește extinderea gradului de acoperire cu semnal radio 4G și creșterea vitezei de transfer a datelor (atât pentru descărcare, cât și pentru încărcare), inclusiv o rată îmbunătățită a sesiunilor de date finalizate cu succes.

Este important de menționat că prima sesiune de măsurători a acestor parametri a fost realizată în 2019, iar analiza evoluției după 5 ani de monitorizare relevă o îmbunătățire constantă a tuturor indicatorilor de performanță. Această îmbunătățire se reflectă în:

- Calitatea apelurilor (claritatea sunetului și stabilitatea conexiunii);
- Timpul de stabilire a apelurilor, care a devenit mai redus;
- Rata de livrare cu succes a mesajelor SMS;
- Viteza de transfer a datelor, optimizată pentru o experiență mai bună a utilizatorilor.

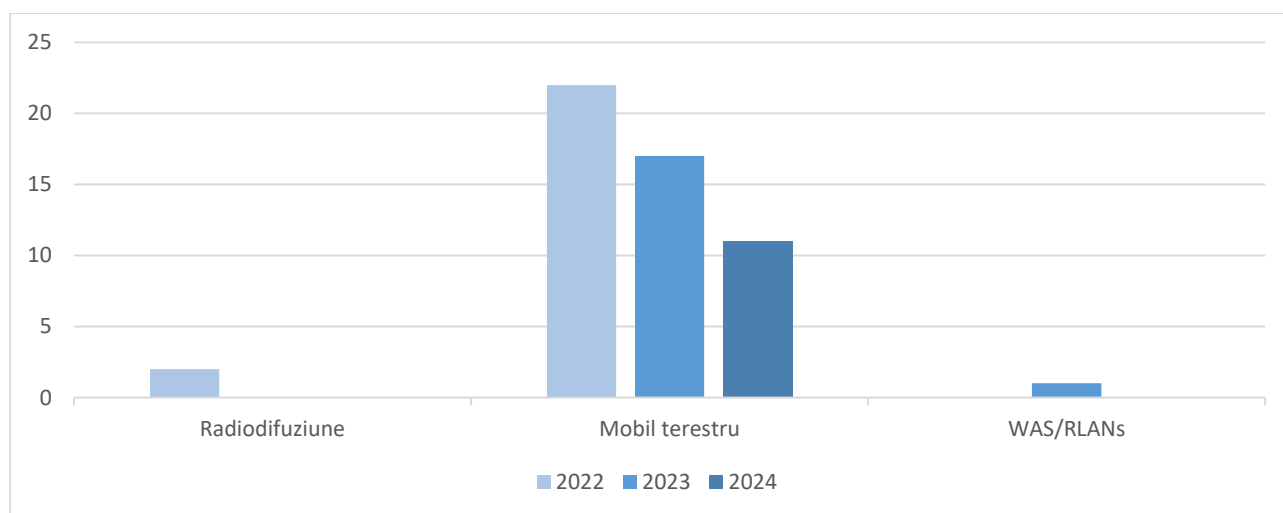
Prin aceste progrese, furnizorii de servicii asigură o calitate mai bună a serviciilor de comunicații electronice.

6.3 Fixarea și localizarea emisiilor neautorizate

Pe parcursul anului 2024 în rezultatul monitorizării spectrului de frecvențe radio au fost fixate **11** cazuri de emisii neautorizate.

Toate emisiile neautorizate au fost fixate în cadrul *serviciului mobil terestru*, în banda de frecvențe 450 – 470 MHz și sunt utilizate de persoane juridice, care își duc activitatea în domeniul construcțiilor și asigurarea securității și pazei bunurilor. În toate cazurile menționate, Agenția a intervenit și a preavizat proprietarii stațiilor și rețelelor de radiocomunicații despre încălcarea cadrului normativ în vigoare. În consecință, majoritatea dintre aceștia s-au conformat cerințelor legale și au întreprins măsurile necesare pentru avizarea funcționării stațiilor și rețelelor respective. În cazul celorlalți utilizatori, aceștia au încetat utilizarea stațiilor și au stopat emisia.

Diagrama nr. 5 Dinamica fixării emisiilor neautorizate

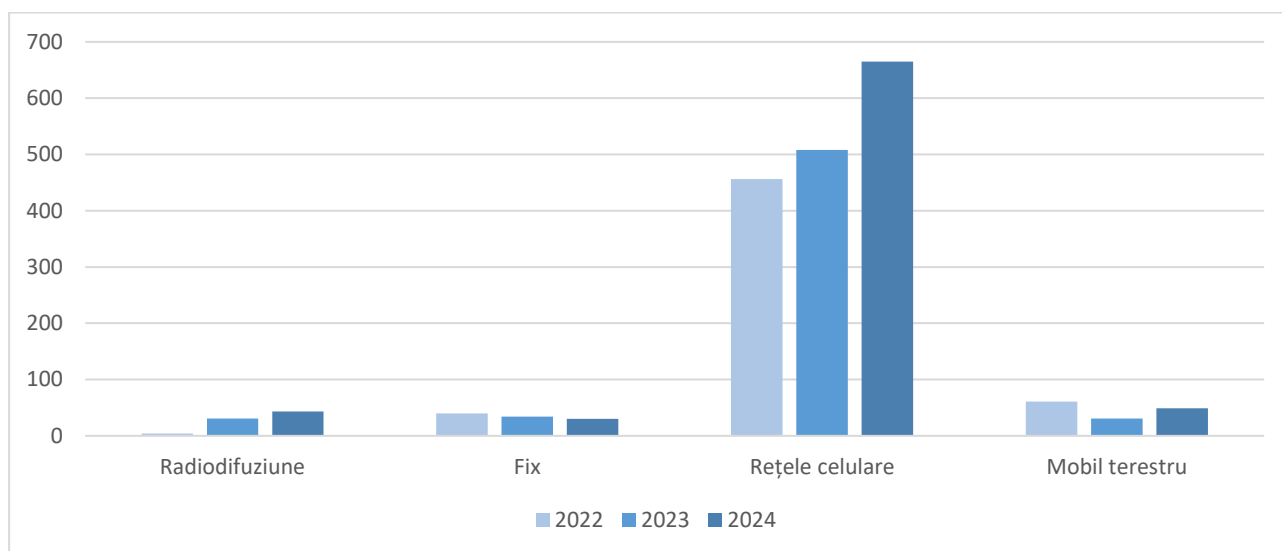
6.4 Efectuarea măsurătorilor parametrilor tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații

Pe parcursul anului 2024 au fost efectuate măsurători ale parametrilor tehnici de emisie pentru un total de **787** stații de radiocomunicații (SRC), după cum urmează:

- în serviciul radiodifuziune – în total **43** de SRC dintre care:
 - 25 stații de radiodifuziune sonoră terestră;
 - 18 stații de televiziune digitală terestră.

- în serviciul mobil terestru – **49** de SRC;
- în serviciul fix – **30** stații (15 segmente) ale liniilor de radioreleu;
- în rețele de comunicații mobile celulare – în total **665** stații de bază, după cum urmează:
 - 19 stații de bază GSM;
 - 113 stații de bază UMTS;
 - 527 stații de bază LTE;
 - 6 stații de bază 5G NR.

Diagrama nr. 6 Dinamica măsurătorilor parametrilor tehnici de emisie ai SRC

Pentru anul 2024, se remarcă o ușoară creștere a numărului de măsurători efectuate asupra stațiilor de bază din cadrul rețelelor de comunicații mobile celulare. Aceasta se datorează extinderii ariei de acoperire cu semnal LTE realizată de către furnizorul de comunicații mobile „Moldtelecom” S.A.

6.5 Depistarea, localizarea și eliminarea perturbațiilor prejudiciabile

În anul 2024, Agenția a recepționat de la utilizatorii stațiilor de radiocomunicații (SRC):

- **26** solicitări cu privire la investigarea cazurilor de prezentă a perturbațiilor care afectează funcționarea normală a SRC;
- **16** solicitări telefonice cu privire la localizarea surselor de perturbații, prin intermediul sistemului de triangulare și localizare a surselor de emisie, instalat în mun. Chișinău.

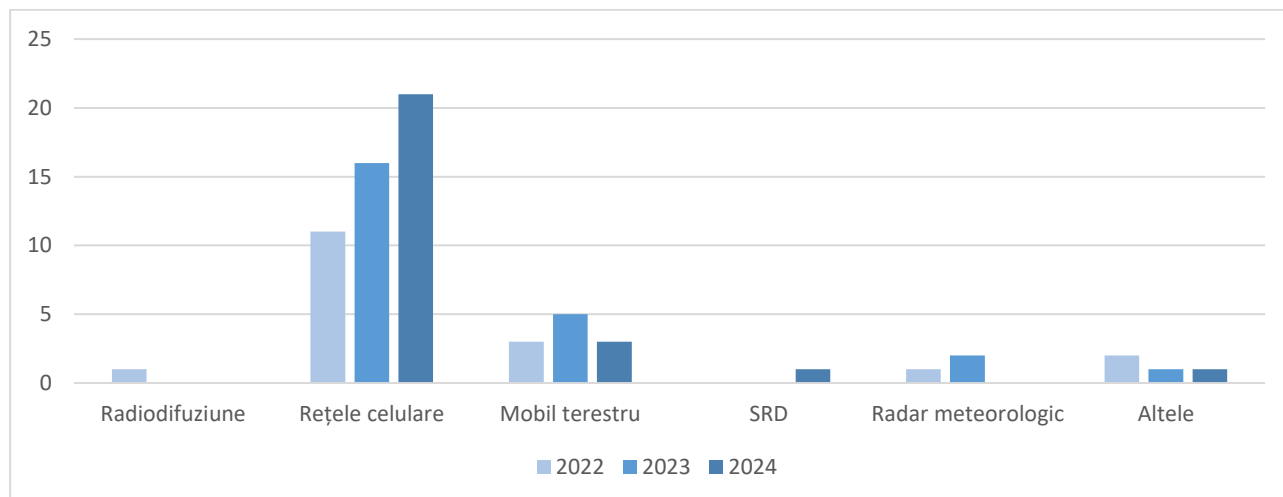
Tabelul nr. 8 Repartizarea numărului de solicitări cu privire la prezența perturbațiilor, divizat pe servicii

Serviciul de radiocomunicații	Solicitări	Surse de perturbații fixate
Mobil terestru	3	1
Rețele de comunicații mobile celulare	21	12
SRD	1	1
Alte tipuri	1	0
TOTAL	26	14
Solicitări prin telefon cu privire la localizarea surselor de perturbații prin intermediul sistemului de triangulare și localizare din mun. Chișinău	16	0

Analiza statistică a rezultatelor investigațiilor efectuate

- ✓ serviciul mobil terestru – au fost investigate **3** cazuri de perturbare a rețelelor de radiocomunicații.
- ✓ rețele de comunicații mobile celulare – au fost recepționate **21** solicitări cu privire la afectarea în total a **30** stații de bază. În rezultatul investigațiilor au fost fixate, localizate și blocate **12** de surse de perturbații.
- ✓ echipamente SRD – a fost înregistrată o singură solicitare de perturbare a frecvenței 433,9 MHz.

Diagrama nr. 7 Dinamica solicitărilor de investigare a perturbațiilor

Conform diagramei prezentate se observă o creștere a numărului de solicitări pentru investigarea perturbațiilor în rețelele de comunicații mobile celulare. În același timp, numărul surselor perturbatoare identificate în rezultatul investigațiilor a rămas constant față de anul precedent, fapt ce denotă, că în majoritatea cazurilor, stațiile de bază nu sunt afectate de emisii radio, iar deranjamentele apărute la aceste stații sunt, cel mai probabil, cauzate de echipamentele de emisie/recepție.

6.6 Monitorizarea utilizării resurselor de numerotare

Potrivit prevederilor Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007 și Procedurii de administrare și gestionare a resurselor de numerotare, aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 58/2010, ANRCETI asigură administrarea, monitorizarea și gestionarea la nivel național a resurselor de numerotare, în conformitate cu Planul național de numerotare (PNN) și cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

În corespundere cu datele deținute de către ANRCETI, la finele anului 2024 erau înregistrați **29** de furnizori titulari ai licențelor de utilizare a resurselor de numerotare. Titularii de licențe au obligația de prezentare a rapoartelor privind utilizarea resurselor de numerotare pentru anul precedent, specificând:

- resursele de numerotare și cantitatea acestora atribuite de către ANRCETI;
- cantitatea resurselor de numerotare care au fost asigurate/transmise utilizatorilor;
- gradul de utilizare a resurselor de numerotare (calculat potrivit formulei de calcul).

Potrivit licențelor eliberate, furnizorilor le-au fost atribuite **8 618 029** numere. Urmare a analizei efectuate, cea mai mare parte din numerele alocate, revin numerelor nongeografice furnizate la puncte mobile în cantitate de **6 940 000** numere și celor geografice furnizate la puncte fixe în cantitate de **1 649 460** numere.

Raportul generalizat cu privire la utilizarea resurselor de numerotare din Planul Național de Numerotare pentru anul 2024 a fost publicat pe site-ul oficial al ANRCETI²⁶.

²⁶ https://anrceti.md/files/filefield/Raport%20RN_2024.pdf

6.7 Monitorizarea evoluției portabilității numerelor de telefon

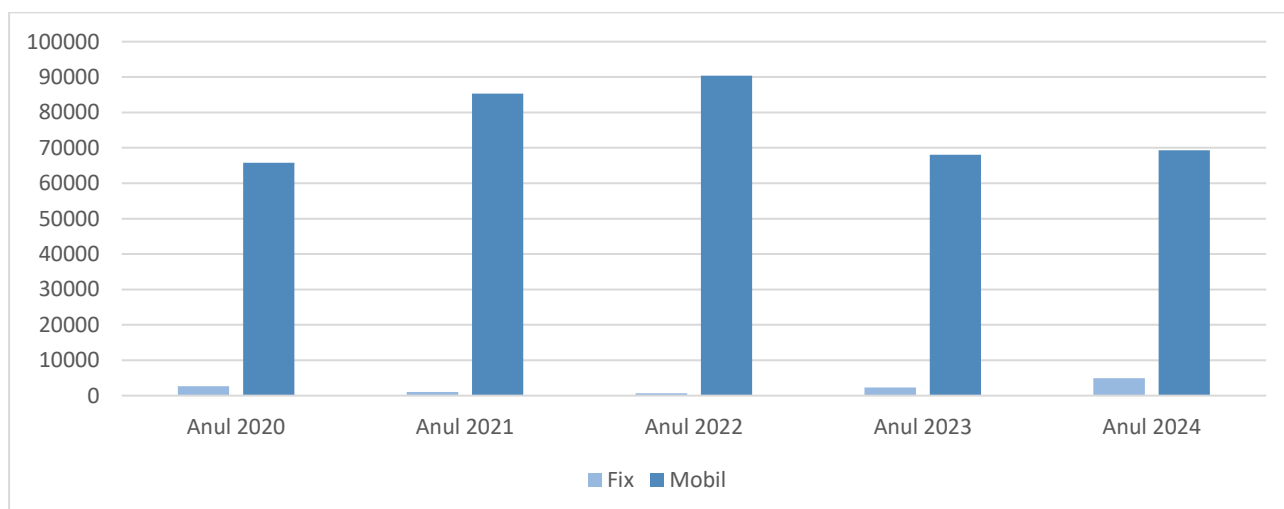
Lansată în anul 2013, portabilitatea numerelor de telefon în Republica Moldova a devenit un element esențial pentru stimularea competiției în sectorul comunicațiilor electronice. Acest serviciu a oferit utilizatorilor un avantaj semnificativ: libertatea de a-și păstra numărul de telefon, indiferent de schimbarea furnizorului, ceea ce a contribuit la îmbunătățirea calității serviciilor oferite de furnizori. Până la sfârșitul anului 2024, 31 de furnizori de telefonie fixă și mobilă au participat la procesul de portare a numerelor de telefon.

Până la finele anului 2024, portabilitatea numerelor a fost utilizată de peste 663 858 de utilizatori, confirmând importanța acesteia pentru utilizatorii care doresc să schimbe furnizorul, păstrându-și numărul de telefon. Dintre aceștia, 633 251 sunt utilizatori de servicii telefonie mobilă, iar, 30 607 de utilizatori au beneficiat de serviciul de portare a numerelor de telefonie fixă, reflectând interesul continuu al utilizatorilor pentru servicii de calitate mai bună și la prețuri competitive.

În anul 2024, aproximativ 74 249 de numere de telefon au fost transferate între furnizorii de comunicații electronice, înregistrând o creștere de 5,55 % față de anul precedent. Datele statistice arată că în perioada anului 2024 au fost portate 69 300 numere de telefonie mobilă, reprezentând 93,3% din totalul numerelor portate și 4 949 de numere de telefonie fixă, ce constituie 6,7% din total.

Utilizatorii continuă să opteze preponderent pentru portarea numerelor de telefonie mobilă, aceasta înregistrând o creștere moderată de 1,9% comparativ cu anul anterior. În timp ce pe segmentul de telefonie fixă s-a atins un număr record de portări în anul 2024, asigurând o creștere de 112,55% față de media ultimilor patru ani.

Diagrama nr. 8 Evoluția numerelor portate în perioada 2019 – 2024

Media lunară de portări pentru anul 2024 a înregistrat un trend ascendent, crescând de la 5 000 în 2023 la 6 187 de portări în 2024. Cele mai multe portări au fost înregistrate în lunile ianuarie (10 453), februarie (7 419) și decembrie (7 024). Aceste perioade sunt considerate de maxim interes pentru portarea numerelor, datorită promoțiilor la început de an, campaniilor speciale lansate de furnizori sau strategiilor de fidelizare și atragere a clienților.

Conform pct. 41 din Regulamentul privind portabilitatea numerelor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 34/2011, procesul de portare nu poate depăși 5 zile lucrătoare, cu excepția cazurilor în care abonatul solicită un termen mai lung, dar care nu poate depăși 30 de zile calendaristice. Durata medie a procedurilor administrative pentru portarea numerelor de telefonie mobilă a fost de 4 zile și 20 de ore pentru aproximativ 92% (sau 63.768 numere) din totalul numerelor portate, în timp ce 8% (sau 5.532 numere) s-au portat, la solicitare, în termen de până la 30 de zile calendaristice. În cazul portării numerelor de telefonie fixă, durata medie a procedurii de portare a fost de 4 zile și 18 ore pentru aproximativ 94% din numerele portate (sau 4.641 numere), iar 6% (sau 308 numere) au fost portate, la solicitare, în termen de până la 30 de zile calendaristice.

Din totalul numărului de portări de telefonie mobilă efectuate în anul 2024, cei mai mulți utilizatori au optat pentru rețeaua S.A."Moldtelecom" – 25 396 utilizatori, urmată de Î.M."Orange Moldova" S.A. cu 24 912 utilizatori și S.A."Moldcell" cu 18 992 utilizatori.

Tabelul nr. 9 Numărul de portări de telefonie mobilă efectuate în 2024

Furnizor	Numere de telefonie mobilă portate în anul 2024	Total numere portate
S.A. "Moldtelecom"	25396	191026
Î.M. "Orange Moldova" S.A.	24912	178701
S.A. "Moldcell"	18992	263524
Total	69300	633251

În ceea ce privește telefonie fixă, din totalul celor 4 949 de numere au fost portate în anul 2024, cele mai multe dintre acestea au fost primite în rețelele furnizorilor: S.R.L. "StarNet" – 3 421 numere, S.R.L. "Click Com" – 970 numere, S.A. "Moldcell" – 210 numere, Î.M. "Orange Moldova" S.A. – 128 numere și alți furnizori – 220 numere.

Tabelul nr. 10 Numărul de portări de telefonie fixă efectuate în 2024

Furnizor	Numere de telefonie fixă portate în anul 2024	Total numere portate
S.R.L. "StarNet"	3421	14059
S.R.L. "Click Com"	970	1236
S.A. "Moldcell"	210	3398
Î.M. "Orange Moldova" S.A.	128	4778
Alți furnizori	220	7136
Total	4949	30607

Dinamizarea portării numerelor de telefonie fixă a fost generată de faptul că, ANRCETI, în urma analizei [pieței 1](#) (*piața accesului utilizatorilor finali la un post fix din rețeaua publică de telefonie*), a constatat că această piață nu mai respectă testul celor trei criterii fundamentale și nu mai este supusă reglementării preventive. În consecință, ANRCETI a decis retragerea obligațiilor speciale preventive impuse anterior S.A. "Moldtelecom", decizia care a fost aplicată de către furnizor începând cu data de 01.07.2023. Dereglementarea pieței accesului utilizatorilor finali la un post fix din rețeaua publică de telefonie, realizată de ANRCETI, a avut un impact pozitiv asupra sectorului telefoniei fixe din Republica Moldova. Ajustarea tarifelor efectuată de S.A. "Moldtelecom" a stimulat concurența, oferind utilizatorilor mai multe opțiuni și servicii competitive, inclusiv din partea operatorilor alternativi. Astfel, această măsură a impulsionat procesul de portare a numerelor fixe, facilitând mobilitatea utilizatorilor și contribuind la dezvoltarea unui mediu de piață echilibrat și competitiv.

7. Monitorizare și control

În conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007 și Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016, ANRCETI în calitate de autoritate publică monitorizează aplicarea prevederilor legislației și reglementărilor din domeniile sale de competență. Scopul acestei activități este de a evalua gradul de conformare a furnizorilor de servicii de comunicații electronice și poștale, precum și a altor părți interesate, la actele normative și legislative în vigoare. ANRCETI își propune, astfel, să întreprindă acțiuni necesare pentru prevenirea și înlăturarea eventualelor nerespectări ale acestor prevederi.

7.1 Asigurarea accesului pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice

În conformitate cu prevederile Legii nr. 28/2016, care reglementează accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii fizice pentru dezvoltarea rețelelor publice de comunicații electronice, ANRCETI este împuternicită să monitorizeze respectarea acesteia de către titularii dreptului de proprietate sau administrare și furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice.

În acest sens, ANRCETI promovează un dialog activ și constructiv cu titularii dreptului de proprietate sau administrare pentru soluționarea amiabilă a eventualelor conflicte, care pot apărea în aplicarea unitară a legii, stabilirea condițiilor și tarifelor de acces, precum și negocierea contractelor de acces. Recunoscând limitările procedurilor judiciare, ANRCETI facilitează soluționarea alternativă a litigiilor, inclusiv prin conciliere extrajudiciară, oferind un cadru flexibil și eficient de dialog între subiecții reglementărilor de acces.

În anul 2024 au fost inițiate circa **35** de proceduri administrative, dintre care **25** au rezultat din sesizările depuse de furnizorii de comunicații electronice, precum S.A. "Moldtelecom", Î.M. "Orange Moldova" S.A., S.A. "Moldcell", S.R.L. "StarNet" și S.R.L. "ITNS", având drept subiect neconformarea titularilor dreptului de proprietate/administrare cu prevederile Legii nr. 28/2016 sau de nerespectarea intenționată a acestuia. De asemenea, **10** proceduri administrative au fost pornite în temeiul sesizărilor autorităților publice locale și a asociațiilor de coproprietari în condominiu, ANRCETI oferind în aceste cazuri clarificări cu privire la normele legale în materia accesului și facilitând încheierea unei înțelegeri reciproce între părțile disputate.

În cadrul celor 35 de proceduri administrative, ANRCETI a organizat 10 ședințe de audiere a participanților și 11 cercetări la fața locului pentru a facilita comunicarea și eliminarea blocajelor, contribuind la identificarea unui compromis reciproc acceptabil de soluționare a disputelor, în limitele Legii nr. 28/2016.

Pe parcursul anului 2024, entitățile publice - titularii dreptului de administrare a proprietății publice au transmis către ANRCETI **14** condiții de acces, dintre care **11** au fost acceptate, fiind în conformitate cu prevederile Legii nr. 28/2016. Astfel, numărul total al condițiilor de acces publicate pe pagina oficială a ANRCETI a ajuns la **207**.

Pentru a monitoriza implementarea noului mecanism de exercitare a dreptului de acces și utilizare partajată a infrastructurii, ANRCETI solicită regulat furnizorilor de comunicații electronice să transmită copii ale contractelor de acces încheiate cu titularii dreptului de proprietate sau administrare. Această solicitare este justificată de faptul că aplicabilitatea Legii nr. 28/2016 este influențată de gradul de încheiere și executare a acestor contracte. Astfel, în cursul anului 2024 au fost primite 343 copii de contracte/acorduri adiționale din partea Î.M. "Orange Moldova" S.A., S.A. "Moldcell", S.R.L. "Arax Impex" și S.R.L. "StarNet".

Numărul total al contractelor de acces, înregistrate la sfârșitul anului 2024 a constituit cca 1689 de contracte, marcând o creștere de 23,6% față de anul 2023. Evoluția încheierii contractelor de acces pe proprietăți, expediate în adresa ANRCETI, în perioada anilor 2017-2024, este reflectată în Tabelul nr. 11

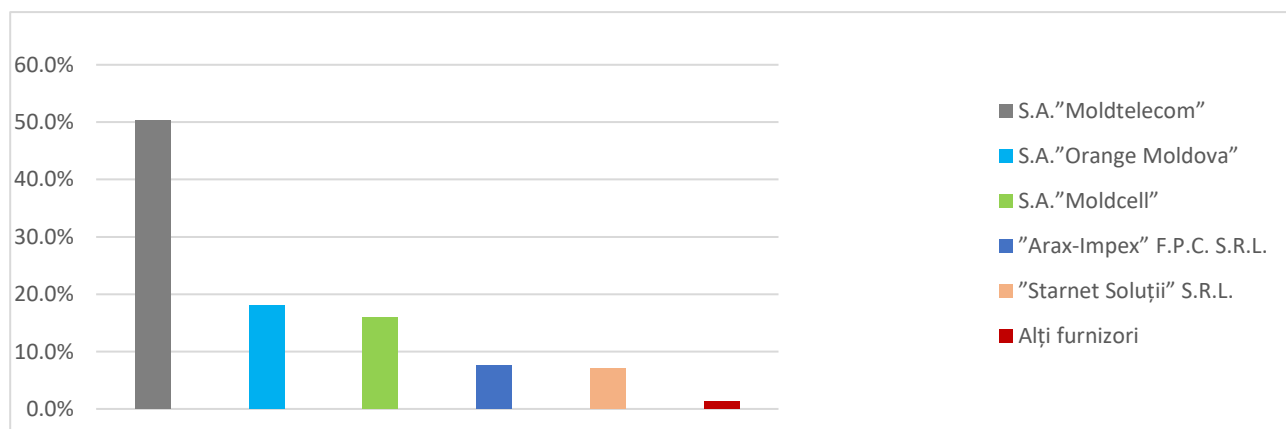
Tabelul nr. 11 Evoluția încheierii contractelor de acces pe proprietăți în perioada anilor 2017-2024

Anul	Număr de contracte recepționate	Număr de contracte expirate	Număr de contracte prelungite	Număr total contracte la sfârșit de an	Număr cumulativ de contracte	Ev.%
2017	500	-	-	500	500	
2018	304	-	-	304	804	37,8
2019	38	6	5	37	841	4,6
2020	147	31	8	124	965	14,7
2021	201	18	15	198	1163	20,5
2022	76	3	3	76	1239	6,5
2023	155	48	20	127	1366	10,3
2024	343	20	0	323	1689	23,6

Din numărul total de contracte de acces încheiate până la finele anului 2024, 640 de contracte (37,9%), au fost încheiate cu autoritățile publice locale, 314 contracte, ceea ce reprezintă 18,6%, revin instituțiilor publice, iar 735 de contracte, echivalentul a 43,5%, au fost semnate cu entitățile private.

Repartizarea contractelor semnate pe parcursul anului 2024 arată că, 7,4 % (sau 24 contracte) au fost semnate cu instituțiile publice, 85,8 % (sau 277 contracte) cu entitățile private și 6,8 % (sau 22 contracte) cu autoritățile publice locale.

Distribuția contractelor de acces încheiate de furnizori arată că cele mai multe contracte de acces, aproximativ 50,3% (849 contracte) sunt încheiate de S.A."Moldtelecom", 18% (304 contracte) de Î.M."Orange Moldova"S.A., 15,9% (269 contracte) de S.A."Moldcell", 7,5% (126 contracte) de S.R.L."Arax-Impex", 6,8% (115 contracte) de S.R.L."Starnet Soluții" și respectiv 1,3% (26 contracte) aparțin altor furnizori.

Diagrama nr. 9 Distribuția procentuală a contractelor de acces per furnizor

7.2 Verificarea îndeplinirii obligațiilor impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante din domeniul comunicațiilor electronice

În vederea monitorizării respectării obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante din domeniul comunicațiilor electronice, ANRCETI asigură verificarea copiilor acordurilor de interconectare directe/indirecte și acordurile adiționale (amendamentele) la acestea, prezentate de furnizori, precum și modul de aplicare a tarifelor reglementate, în particular a obligațiilor ce vizează asigurarea transparenței termenelor, condițiilor tehnice și comerciale ce se conțin în ofertele de referință și acordurile-tip de interconectare și de acces, publicate pe pagina oficială a furnizorului.

Conform informațiilor prezentate de furnizori, pe parcursul anului 2024 a fost reziliat un acord de interconectare directă și au fost încheiate 84 acorduri adiționale noi la cele existente. De asemenea, furnizorii au rezoluționat 24 de acorduri de bază de interconectare indirectă și 16 acorduri adiționale la acestea. Totodată, au fost semnate 3 acorduri noi de interconectare indirectă, iar numărul acordurilor adiționale s-a majorat cu 31 acorduri noi. Numărul total de acorduri de interconectare directă și indirectă, dar și acordurile adiționale la acestea, per furnizor, este prezentat în Tabelul nr.12

Tabelul nr. 12 Numărul de acorduri de interconectare directă și indirectă per furnizor la sfârșitul anul 2024

Furnizor	Nr. de acorduri de interconectare directă		Nr. de acorduri de interconectare indirectă	
	de bază	adiționale	de bază	adiționale
S.A "Moldtelecom"	31	245		
Î.M."Orange Moldova" S.A.	12	164	31	84
S.A."Moldcell"	4	21	35	70
TOTAL	47	430	66	154

Procesul de încheiere a acordurilor adiționale la acordurile de bază pentru utilizarea infrastructurii de canalizație telefonică înregistrează o dinamică pozitivă. În anul 2024, acest proces a demonstrat o creștere susținută, cu un număr de 59 de acorduri adiționale încheiate la acordurile existente. Prin urmare, la sfârșitul anului 2024, numărul total de acorduri de bază pentru utilizarea infrastructurii de canalizație a totalizat cifra de 62, iar numărul total de acorduri adiționale la aceste reprezintă 454, în creștere cu 17,4% față de anul 2023. Această evoluție reflectă un interes sporit și o adaptare continuă a pieței la cerințele de infrastructură de canalizație necesară dezvoltării comunicațiilor electronice. În tabelul nr. 14 este reflectată evoluția pe ani a încheierii acordurilor de bază pentru utilizarea infrastructurii de canalizație și a acordurilor adiționale la acestea, înregistrate la ANRCETI.

Tabelul nr. 13 Evoluția încheierii acordurilor de bază și adiționale de utilizare a infrastructurii de canalizație

Anul	Nr. acorduri de bază	Nr. acorduri adiționale	Evoluția nr. acordurilor adiționale, %
2015	26	155	
2016	3	17	11,0
2017	2	21	12,2
2018	1	1	0,5
2019	8	9	4,6
2020	9	1	0,5
2021	9	54	26,5
2022	2	68	26,4
2023	0	69	21,2
2024	2	59	17,4
TOTAL	62	454	

Analiza numărului de acorduri adiționale pentru utilizarea infrastructurii de canalizație arată că, începând cu anul 2021, se observă o creștere mai accelerată a utilizării infrastructurii de canalizație, inclusiv a reamplasării rețelelor supraterane existente în canalizații subterane. În anul 2024, deși nu au fost semnate acorduri de bază, s-au încheiat 59 de acorduri adiționale la acestea, care au crescut cu cca 17,4% față de anul precedent. Dinamica încheierii acordurilor de bază și adiționale de utilizare a infrastructurii fizice de stâlpi evidențiază provocările și tendințele de utilizare a infrastructurii existente, precum și activitățile furnizorilor privind cooperarea și adaptarea la cerințele pieței. În perioada 2015-2016, numărul de acorduri adiționale de utilizare a infrastructurii fizice de stâlpi a înregistrat o creștere relativ semnificativă de cca 37%, demonstrând gradul de expansiune a colaborării între furnizori. De asemenea, în anul 2021 s-a semnalat cea mai mare creștere de cca 42,4% a numărului de acorduri adiționale încheiate, reflectând investiții considerabile în dezvoltarea și extinderea masivă a rețelelor. În schimb, cel mai mic număr de acorduri adiționale pentru utilizarea infrastructurii fizice de stâlpi s-a observat în anul 2020, când rata de creștere a constituit 2,2%, influențată ca și în cazul acordurilor de canalizație de anumiți factorii interni și externi, cum ar fi condițiile economice volatile și pandemia etc.

Numărul acordurilor adiționale la acordurile de bază pentru utilizarea infrastructurii fizice de stâlpi a fost complinit cu 41 de acorduri noi. Astfel, numărul total de acorduri de bază a infrastructurii fizice de stâlpi a rămas neschimbat și se ridică

la 40, iar acordurile adiționale la acestea sunt în număr de 251. Evoluția acordurilor valabile de bază și adiționale de utilizare a infrastructurii fizice de stâlpi, înregistrate la ANRCETI, este reprezentată în tabelul nr. 14.

Tabelul nr. 14 Evoluția acordurilor de bază și adiționale de utilizare a infrastructurii fizice de stâlpi

Anul	Nr. acorduri de bază	Nr. acorduri adiționale	Evoluția nr. acordurilor adiționale, %
2015	8	46	
2016	5	17	37,0
2017	3	18	28,6
2018	4	4	4,9
2019	7	5	5,9
2020	6	2	2,2
2021	3	39	42,4
2022	1	37	28,2
2023	3	42	25,0
2024	0	41	19,5
TOTAL	40	251	

Analiza acordurilor adiționale pentru utilizarea infrastructurii de canalizație, incluse în registrul ANRCETI, a evidențiat o preferință majoritară pentru opțiunile de preț corelate cu capacitatea și diametrul cablurilor utilizate. Conform datelor analizate, cablurile cu diametrul extern de până la 10,0 mm reprezintă 78,4% din opțiunile de preț selectate, cablurile cu diametrul între 10,0 mm și 13,0 mm sunt utilizate în proporție de 18%, iar cablurile cu diametrul între 13,0 mm și 16,0 mm au fost alese în funcție de 4,6% din cazuri. Această distribuție a cablurilor constată o întâietate acordată pentru cablurile de dimensiuni mici, care permit o utilizare optimizată a spațiului în conducta de canalizație, precum și o tendință explicabilă prin eficiența costurilor și flexibilitatea acestor tipuri de cabluri.

În ceea ce privește opțiunile de preț pentru închirierea unui punct de suspendare a cablului pe stâlpi, cele mai selectate de furnizorii de comunicații electronice sunt cablurile cu diametrul de până la 8 mm, utilizate în 36% din cazuri, cablurile cu diametrul între 8,1 mm și 10 mm sunt alese în 26% din cazuri, iar cele cu diametrul între 10,1 mm și 12 mm - în 20% din cazuri.

Toate acordurile de acces la infrastructura fizică, inclusiv cele pentru canalizație și stâlpi, încheiate și transmise de furnizori, au fost supuse unui proces de verificare în conformitate cu cerințele cadrului general stabilit de ANRCETI. Acest proces a fost realizat în strictă conformitate cu cerințele legale, garantând respectarea principiilor de echitate, transparență și nediscriminare. Prin respectarea standardelor de transparență și cooperare, aceste acorduri asigură o utilizare sustenabilă și echitabilă a infrastructurii existente, creând condiții favorabile pentru extinderea rețelelor. Totodată, ele consolidează încrederea utilizatorilor în capacitatea furnizorilor de a livra servicii de cea mai înaltă calitate, contribuind astfel la creșterea satisfacției clienților și la stimularea inovației în sectorul comunicațiilor electronice.

7.3 Controlul respectării legislației și reglementărilor din domeniul comunicațiilor electronice și poștale

În 2024, ANRCETI a efectuat în total **34** de controale în domeniul comunicațiilor electronice și poștale, dintre care **27** controale au fost planificate și **7** controale au fost inopinate.

În cadrul acțiunilor de control, au fost constatate diverse încălcări ale legislației din domeniile de competență ale ANRCETI, care au fost înlăturate în termenii stabiliți în prescripțiile emise sau imediat în procesul desfășurării procedurii de control.

Principalele încălcări depistate au constat în furnizarea neautorizată a rețelelor de comunicații electronice, nerespectarea condițiilor de autorizare generală de către furnizorii de rețele/servicii de comunicații electronice, neprezentarea în termenul stabilit a rapoartelor statistice periodice sau prezentarea informației eronate ș.a.

7.4 Constatărea și examinarea contravențiilor

Pe parcursul anului 2024 ANRCETI, în calitate de organ de constatare a contravențiilor din domeniul comunicațiilor electronice, a examinat **39** de contravenții, care au fost reflectate în **39** procese-verbale cu privire la contravenție. Cauzele contravenționale inițiate de către ANRCETI au vizat **20** persoane fizice și **19** persoane juridice.

Drept temei pentru pornirea cauzelor contravenționale au servit:

- **28** sesizări parvenite din partea furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, a organelor de asigurare a ordinii publice sau a altor organe abilitate;
- **11** autosesizări ale ANRCETI.

Numărul total al contravențiilor constatate în perioada de referință poate fi divizat, în funcție de faptele ilicite prevăzute și sancționate conform prevederilor articolelor prevăzute de Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/ 2008 (în continuare - Cod contravențional), în felul următor:

- art. 255 alin. (1) *deteriorarea din imprudență a liniilor, a instalațiilor, a echipamentelor de comunicații electronice sau comunicații poștale* - **20** procese verbale;
- art. 247 alin. (1) *nerespectarea condițiilor de autorizare generală de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice sau de comunicații poștale* - **7** procese-verbale;
- art. 259² *împiedicarea activității Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației* - **4** procese-verbale;
- art. 246 alin. (1) *furnizarea neautorizată a rețelelor sau a serviciilor de comunicații electronice* - **2** procese-verbale;
- art. 248 alin. (1) *utilizarea fără licență și fără permis tehnic a canalelor, a frecvențelor radio* - **1** proces-verbal;
- art. 250 alin. (6) *încălcarea regulilor de protecție a liniilor și instalațiilor de comunicații electronice* - **1** proces-verbal;
- art. 250 alin. (8) *instalarea sau utilizarea stațiilor de radiocomunicații, inclusiv a antenelor de emisie, fără coordonarea cu organul abilitat și fără obținerea de la acesta a autorizației de utilizare* - **1** proces-verbal;
- art. 255 alin. (2) *deteriorarea intenționată a liniilor, a instalațiilor, a echipamentelor de comunicații electronice sau comunicații poștale* - **1** proces-verbal;
- art. 254 *executarea lucrărilor în domeniul comunicațiilor electronice fără acordul proprietarului terenului sau al unui alt bun imobil ori în lipsa hotărârii judecătorești privind executarea acestor lucrări* - **1** proces-verbal;
- art. 344 alin. (3) lit. a) *neînregistrarea de către vânzător, prestator a reclamației consumatorului, nesoluționarea reclamației în termenele stabilite de lege* - **1** proces-verbal.

În rezultatul examinării cauzelor contravenționale, potrivit deciziilor conducerii ANRCETI asupra contraveniențelor au fost aplicate sancțiuni contravenționale sub formă de amendă, în mărime de **149 450** lei (2 989 unități convenționale).

Din totalul deciziilor de sancționare, întocmite pe parcursul anului 2024, a fost contestată o decizie asupra cauzei contravenționale, emisă de către ANRCETI.

În perioada de referință, angajații împuterniciți din cadrul ANRCETI au participat la **19** ședințe de judecată privind examinarea legalității deciziilor emise pe cauzele contravenționale gestionate de către ANRCETI, precum și la **39** ședințe de examinare a proceselor - verbale, care au avut loc la sediul ANRCETI.

8. Evaluarea conformității produselor

Desfășurarea activității de evaluare a conformității produselor Organismul de certificare din cadrul ANRCETI este reglementată prin Legea privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității nr. 235/2011, Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, Hotărârii de Guvern nr. 807/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice „Compatibilitatea electromagnetică a echipamentelor” și Hotărârii de Guvern nr. 34/2019 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio”.

Produsele se consideră conforme în cazul în care acestea corespund cerințelor tehnice esențiale stabilite în reglementările tehnice relevante și în standardele naționale armonizate cu aceste reglementări. În cadrul evaluării conformității produselor se stabilește și se confirmă că acestea corespund cerințelor esențiale care asigură securitatea națională și inofensivitatea produselor.

În cadrul ANRCETI, sunt acreditate și activează:

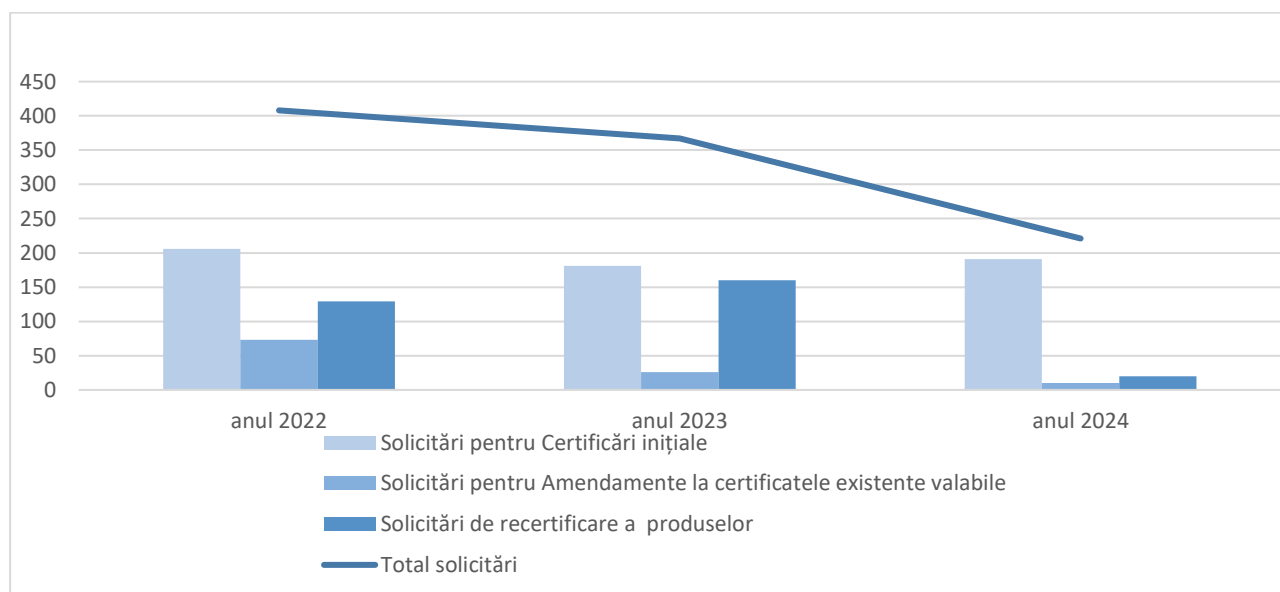
- Organismul de certificare a produselor (OC);
- Laboratorul de încercări a produselor (LÎ).

8.1 Evaluarea conformității produselor în Organismul de certificare a produselor din cadrul ANRCETI

OC este organismul de evaluare a conformității acreditat de Centrul Național de Acreditare (MOLDAC) și recunoscut de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării prin Ordinul nr. 93 din 24.07.2024, pentru evaluarea produselor din domeniul reglementat de Reglementările tehnice aprobate prin Hotărârea de Guvern 807/2015 și HG 34/2019. Evaluarea conformității produselor se efectuează în corespundere cu prevederile Modulului B descris în reglementările tehnice menționate.

La începutul anului 2024, OC din cadrul ANRCETI a fost evaluat de către MOLDAC. În baza deciziilor MOLDAC nr. 51 din 18.03.2024 și nr.76 din 26.04.2024 a fost acordată reînnoirea acreditării pentru un termen de 4 ani.

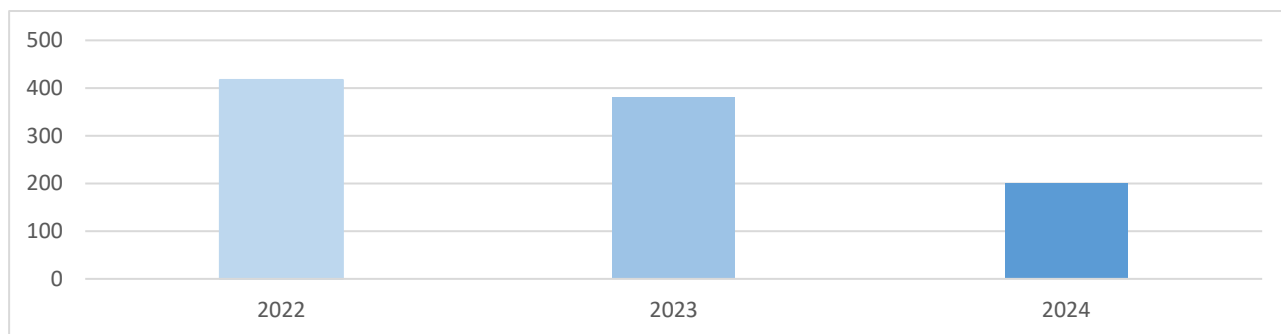
Diagrama nr. 10 Evoluția numărului de solicitări de evaluare a conformității produselor

Numărul total a solicitărilor de evaluare a conformității produselor recepționate pe parcursul anului 2024 a fost în descreștere (-40%) comparativ cu anul 2023 datorită micșorării numărului de solicitări de recertificare a produselor pentru care termenul de valabilitate a certificatelor de examinare de tip a expirat. Numărul mai mare de astfel de solicitări în anii 2023 și 2022 a fost rezultatul faptului că până în anul 2021 termenul de valabilitate stabilit era de 3 ani. După anul 2021 Certificatele de Examinare de tip se eliberează pentru un termen de 5 ani.

Numărul solicitărilor de certificare inițială în baza rapoartelor de încercări și a rezultatelor evaluării conformității produselor efectuate în alte țări s-a menținut la același nivel ca și în anul 2023 cu o creștere (+6%).

Astfel, în perioada anului 2024 a fost evaluată conformitatea și au fost eliberate **201** Certificate de Examinare de Tip.

Diagrama nr. 11 Evoluția numărului de certificate de examinare de tip eliberate de OC din cadrul ANRCETI

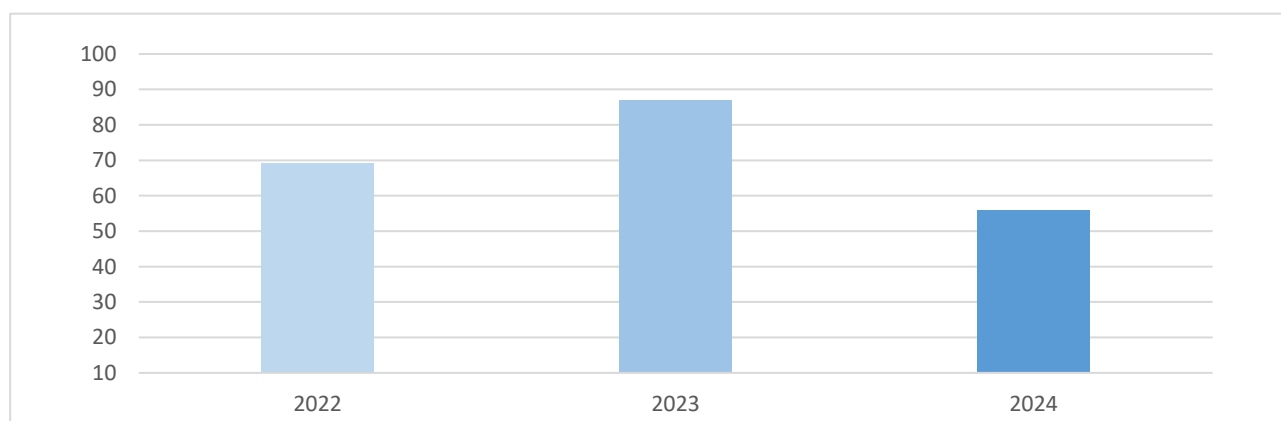
Tendința de depreciere a numărului de certificate eliberate are loc atât în contextul modificării termenului de valabilitate a certificatelor de examinare de tip cât și în rezultatul faptului că reglementarea tehnică aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 34/2019 permite plasarea pe piață a produselor radio importate din țările membre UE marcate cu marca de conformitate CE.

8.2 Încercări și teste de laborator a produselor în Laboratorul de încercări din cadrul ANRCETI

Principala sarcină a Laboratorului este efectuarea încercărilor tehnice ale echipamentelor la compatibilitatea electromagnetică, la conformitatea cu cerințele privind utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio, precum și încercări de evaluare a corespunderii cerințelor tehnice de limitare a expunerii populației la efectele câmpurilor electromagnetice, în conformitate cu cerințele față de laboratoarele de încercări acreditate expuse în standardul SM EN ISO/IEC 17025:2018 "Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări".

Prin decizia MOLDAC nr. 52 din 19.03.2024 a fost reînnoită acreditarea Laboratorului de încercări la conformitatea cu cerințele standardului de competență SM EN ISO/IEC 17025:2018 și a fost eliberat Certificatul de acreditare Nr. LÎ-045 din 23.03.2024, valabil pentru un ciclu de 4 ani.

În perioada de raport au fost efectuate **56** încercări de laborator a produselor.

Diagrama nr. 12 Evoluția numărului de încercări de laborator efectuate în LÎ

Numărul de rapoarte de încercări s-a diminuat comparativ cu anul 2023 din cauza micșorării numărului de solicitări pentru efectuarea încercărilor, ca urmare a modificării legislației naționale referitor la evaluarea conformității produselor și, în special, a prevederilor ce permit recunoașterea certificatelor de conformitate și a rapoartelor de încercări eliberate de organisme de evaluare a conformității acreditate de organisme de acreditare semnate a acordului EA MRA și ILAC MRA.

În scopul asigurării validității rezultatelor încercărilor în conformitate cu cerința p. 7.7 a standardului de competență a laboratoarelor de încercări SM EN ISO/IEC 17025:2018 și Planului de asigurare a validității rezultatelor încercărilor pentru 2024:

- s-au efectuat **7** încercări de comparare în laborator (încercări repetate, încercări între specialiști, încercări cu diferite mijloace de măsurare) cu evaluarea factorului de concordanță En sau repetabilității și reproductibilității;

- s-au inițiat lucrările pentru testarea de competență bazată pe participarea individuală pentru încercările de imunitate la supratensiune conform IEC 61000-4-5 cu organizatorul METAS, Elveția. Scopul încercărilor de competență este de a verifica și demonstra calitatea serviciilor de testare oferite de către laboratorul din cadrul ANRCETI și de a corespunde cerințelor pentru acreditarea laboratoarelor de încercări stabilite de către CNA MOLDAC.

9. Asigurarea protecției drepturilor utilizatorilor finali

ANRCETI este autoritatea publică centrală de reglementare care, prin implementarea documentelor de politici, aprobarea actelor de reglementare, supravegherea respectării actelor normative, asigură și promovează interesele legitime ale utilizatorilor de servicii de comunicații electronice și poștale. Interesele utilizatorilor sunt promovate prin sporirea nivelului de protecție a acestora în relațiile cu furnizorii și impunerea asigurării de către furnizori a transparenței tarifelor și condițiilor de utilizare a serviciilor.

În scopul protecției utilizatorilor finali, ANRCETI examinează și soluționează petițiile înregistrate, în conformitate cu prevederile Codului Administrativ al RM nr. 116/2018, colaborează cu instituțiile care reprezintă interesele acestora, furnizează informații/consultații referitoare la activitatea furnizorilor serviciilor de comunicații electronice și poștale.

Examinarea și soluționarea petițiilor

În perioada de raportare, au fost înregistrate 145 de petiții parvenite de la persoane fizice și juridice, dintre care 105 petiții vizează serviciile de comunicații electronice, 35 petiții – serviciile de comunicații poștale, iar 5 petiții se refereau la competența altor instituții.

Petițiile recepționate pot fi clasificate după mai multe criterii:

1) După modul de depunere:

- 93 petiții – în formă scrisă;
- 52 petiții – expediate prin intermediul poștei electronice.

2) După modul de adresabilitate:

- 84 petiții au fost adresate direct către ANRCETI;
- 61 petiții au fost primite prin intermediul altor instituții ale Republicii Moldova (Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Cancelaria de Stat, Inspectoratul General de Poliție, Aparatul Președintelui Republicii Moldova, Aparatul Parlamentului Republicii Moldova, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale etc.).

3) După categoriile de petiționari:

- 142 petiții au fost înaintate de persoane fizice;
- 3 petiții au fost adresate de persoane juridice.

4) După tipul de servicii:

- 26 petiții - telefonie fixă;
- 47 petiții - telefonie mobilă;
- 32 petiții - servicii TV și internet;
- 35 petiții - servicii poștale.

Din cele 145 de petiții înregistrate de ANRCETI:

- 121 petiții au stat la baza inițierii procedurilor administrative, dintre care 67 au fost soluționate în favoarea petiționarilor;
- 19 petiții au fost conexe la dosarele deja existente;
- 5 petiții au fost remise, conform competenței, altor instituții ale statului.

În rezultatul analizei sistemice a petițiilor adresate ANRCETI pe parcursul anului 2024, se constată că utilizatorii serviciilor de comunicații electronice se confruntă, în mare parte, cu următoarele probleme:

- a) majorarea tarifelor pentru telefonie fixă;
- b) modul de facturare a serviciilor, în special, furnizate în roaming;
- c) nerespectarea clauzelor contractuale privind calitatea serviciilor furnizate;
- d) depășirea limitei de credit stabilită de utilizatori;
- e) aplicarea penalităților în urma rezilierii contractelor înainte de expirarea perioadei minime stabilite.

Utilizatorii serviciilor poștale au semnalat următoarele probleme:

- a) depășirea termenului de livrare a trimiterilor poștale;
- b) întârzierea informării privind posibilitatea ridicării coletului;

- c) nelivrarea trimiterilor poștale;
- d) deteriorarea trimiterilor poștale.

Tabelul nr. 15 Statistica tematicilor problemelor abordate în petițiile examinate

Tematica	Numărul de petiții
Comunicații electronice	
Privind Contractele	
Nerespectarea limitei de credit	3
Clauzele abuzive	1
Lipsa posibilității negocierii clauzelor contractuale	2
Modificarea unilaterală a contractelor	2
Dezacordul cu taxa de reziliere	29
Dezacordul cu recuperarea creanțelor prin procedura extrajudiciară	5
Neprocesarea cererilor de reziliere	9
Majorarea tarifelor	11
Neprezentarea în termen a răspunsului la reclamațiile depuse	2
Suspendarea serviciilor	6
Înlăturarea deranjamentelor	2
Serviciile PrePay	8
Facturare	
Suma facturată	19
Restituirea sumei depuse pe cont	8
Portabilitatea	1
Roaming	6
Acoperire	
Servicii telefonie mobilă	2
Servicii de acces la internet	6
Servicii de telefonie fixă	8
Servicii TV	3
Calitatea nesatisfăcătoare a serviciilor	
Internet fix	18
Internet mobil	7
Telefonie fixă	9
Telefonie mobilă	8
Tv	7
Comunicații poștale	
Termen de livrare	3
Deteriorare a trimiterii	3
Pierdere a trimiterii	1
Despăgubiri	7
Nelivrarea trimiterii	23

Pe parcursul anului 2024 reprezentanții ANRCETI au participat la un șir de sesiuni de lucru privind lansarea **Centrului Unic de Apel pentru Consumatori**, o inițiativă menită să faciliteze comunicarea directă și eficientă între consumatori și autoritățile responsabile pe domeniile sale de competență de asigurarea drepturilor consumatorilor. Prin această platformă, cetățenii vor putea raporta reclamații și solicita consiliere de specialitate în diverse domenii. Centrul va funcționa la numărul de telefon **0-22-51-51-51**, fiind gestionat de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor oferind acces la consiliere în domeniul protecției consumatorilor. Astfel, 12 autorități publice vor răspunde solicitărilor primite, în funcție de domeniul de competență. Printre acestea se numără și Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.

Pentru întrebări și asistență pe domeniul comunicațiilor electronice și poștale consumatorii vor putea lua legătura cu un reprezentant al Serviciului Protecției Consumatorului din cadrul ANRCETI, selectând butonul 5 în cadrul apelului. Apelurile vor fi preluate zilnic, între orele 08:30 și 16:30 cu pauză de masă de la 12:00-13:00. Cele efectuate în afara acestui program vor fi înregistrate, iar consumatorii vor fi contactați de către operatori după ce vor prelucra înregistrările.

Proiectul, finanțat de Uniunea Europeană, are ca și obiectiv îmbunătățirea protecției drepturilor consumatorilor din Republica Moldova prin centralizarea și eficientizarea serviciilor de apel și consultanță..

Linia telefonică instituțională

Prin intermediul liniei telefonice instituționale (tel. 080080080), cetățenii Republicii Moldova pot solicita informații și consultări ce vizează domeniile de activitate ale ANRCETI. Numărul 080080080 poate fi apelat fără plată din orice localitate a țării atât din rețelele de telefonie fixă, cât și cele de telefonie mobilă. În perioada de referință, au fost înregistrate 845 de apeluri. Majoritatea apelurilor au avut ca obiect probleme ce țin de:

- calitatea serviciilor de comunicații electronice;
- facturarea serviciilor utilizate în roaming;
- condițiile contractual ;
- întârzierea informării privind posibilitatea ridicării coletului;
- pierderea/deteriorarea trimiterilor poștale.

La toate apelurile recepționate, specialiștii ANRCETI au oferit, în limita competențelor și în condițiile legislației în vigoare, suportul juridic/tehnic/informațional necesar, dar și recomandările de rigoare.

10. Comunicare și cooperare internațională

10.1 Comunicarea cu utilizatorii și cu mass-media

În anul 2024, ANRCETI a asigurat o comunicare eficientă și transparentă cu utilizatorii de servicii de comunicații electronice, furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice și reprezentanții mass-media.

Obiectivul principal în procesul de comunicare, urmărit de către ANRCETI, a fost asigurarea unei transparențe sporite în procesul de reglementare a sectoarelor de comunicații electronice și poștale, inițiativele ANRCETI și promovarea drepturilor utilizatorilor finali, dezvoltarea platformelor sociale pentru interacțiunea cu utilizatorii, creșterea frecvenței publicațiilor și diversificarea conținutului pentru o mai bună informare a acestora.

La capitolul transparență decizională ANRCETI respectând prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe parcursul anului 2024 a publicat pe site-ul oficial proiectele de hotărâri ale Consiliului de Administrație și materialele aferente acestora. În acest sens, a fost oferită posibilitatea cetățenilor și altor părți interesate să participe în procesul decizional privind elaborarea proiectelor de acte normative de reglementare cu impact economic asupra pieței serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului și a serviciilor de comunicații poștale, în vederea consultării, transmiterii propunerilor, sugestiilor și recomandărilor.

În anul 2024, ANRCETI a consultat public și aprobat **21** de hotărâri/decizii ale Consiliului de Administrație, a organizat **7** ședințe publice pentru examinarea și aprobarea proiectelor de hotărâri. În cadrul procesului transparenței decizionale, ANRCETI, a primit din partea persoanelor interesate **255** de recomandări asupra proiectelor expuse la consultare publică, o parte dintre ele aducând un aport benefic pentru îmbunătățirea și definitivarea proiectelor de hotărâri.

Tabelul nr. 16 Procesul de consultare publică a proiectelor de Hotărâri ale Consiliului de Administrație al ANRCETI în anul 2024

Denumirea indicatorilor	Numărul
Numărul hotărârilor adoptate	21
Numărul total al recomandărilor recepționate	255
Numărul total al recomandărilor acceptate	184
Numărul audierilor publice și ședințelor publice organizate	7

Comunicarea a fost realizată și prin intermediul canalelor de comunicare, în principal, pagina web oficială www.anrceti.md și pagina oficială de Facebook a autorității <https://www.facebook.com/>, menținând o relație strânsă cu reprezentanții industriei, utilizatorii și instituțiile mass-media.

Pe site-ul oficial al ANRCETI au fost publicate **72** de materiale informative (*comunicate de presă și anunțuri*) și **41** de postări pe pagina de Facebook. Acestea au vizat actele de reglementare adoptate, măsurile luate pentru protecția utilizatorilor, evoluția pieței de comunicații electronice și servicii poștale, participarea și activitatea ANRCETI desfășurată în cadrul organismelor internaționale din domeniul comunicațiilor electronice și poștale. Subiectele expuse în comunicatele de presă au fost reflectate în publicațiile din mass-media, iar impactul postărilor de pe Facebook a alcătuit în mediu 16 mii/postare.

ANRCETI își propune să colaboreze în continuare cu alte instituții publice și private pentru a promova inițiative comune și pentru a asigura un flux constant de informații relevante în beneficiul utilizatorilor finali.

În anul de referință, ANRCETI a răspuns cu promptitudine la cele **16** solicitări de informații care i-au fost adresate.

10.2 Cooperare internațională

Pe parcursul anului 2024, ANRCETI a participat activ la o serie de evenimente internaționale relevante pentru sectorul comunicațiilor electronice și poștale, consolidând cooperarea cu organizațiile de profil, instituțiile europene și internaționale, precum și cu autorități de reglementare din țările Parteneriatului Estic și țările Uniunii Europene. Prezența reprezentanților ANRCETI la aceste evenimente a facilitat schimbul de bune practici, identificarea tendințelor în domeniu și promovarea intereselor naționale pe agenda de reglementare internațională.

Participarea ANRCETI în inițiativele Uniunii Europene

ANRCETI a fost activă în cadrul mai multor reuniuni organizate de Comisia Europeană și Consiliul Uniunii Europene, contribuind la procesul de armonizare a reglementărilor din domeniul comunicațiilor electronice și serviciilor poștale cu standardele europene. Printre evenimentele importante la care ANRCETI a participat se numără:

- *Reuniunea de screening bilateral pe Capitolul 3 - Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii (5-6 decembrie, Bruxelles, Belgia).* Reprezentanții ANRCETI au făcut parte din delegația Republicii Moldova, compusă din membri ai Guvernului, Secretari de stat din cadrul Ministerelor de resort și reprezentanți ai Cancelariei de Stat. În cadrul prezentărilor pe țară, dedicate blocului "Servicii Poștale și Livrare de colete" reprezentanții Comisiei Europene au constatat progresele înregistrate de Republica Moldova privind transpunerea legislației UE din domeniul poștal în legislația națională, punctând totodată și necesitatea transunerii în totalitate a Directivei 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciilor în legislația națională;
- *BEREC Stakeholders Forum (26-27 martie, Bruxelles, Belgia).* Evenimentul a fost o oportunitate de a discuta despre reglementările europene din domeniul comunicațiilor electronice, fiind un punct de întâlnire între autoritățile de reglementare și părțile interesate din sectorul comunicațiilor electronice;
- *Atelierul multinațional TAIEX privind Actul Serviciilor Digitale (26-27 iunie, Bruxelles, Belgia).* Acest atelier a oferit o platformă pentru schimbul de bune practici și pentru aprofundarea cunoștințelor despre reglementările Actului Serviciilor Digitale, care au un impact semnificativ asupra sectorului digital și al serviciilor online în Uniunea Europeană;
- *Ședința Grupului de Lucru pentru Telecomunicații și Societatea Informațională din cadrul Consiliului Europei (16 iulie, Bruxelles, Belgia),* sesiune de lucru la care au fost prezentate progresele privind implementarea acquis-ului comunitar și reducerea tarifelor la roaming pentru țările PaE și cele din Balcanii de vest
- *Conferința CEF Digital și evenimente conexe (16-18 octombrie, Bruxelles, Belgia).* ANRCETI a fost implicată activ în discuțiile despre dezvoltarea infrastructurii digitale europene, un subiect esențial pentru transformarea digitală a regiunii.

Participarea ANRCETI la aceste evenimente reflectă angajamentul instituției de a sprijini implementarea politicilor europene și de a contribui activ la dezvoltarea unui sector digital și de comunicații electronice mai integrat și reglementat la nivel european.

Participarea ANRCETI în cadrul grupurilor de lucru EaPeReg

Participarea ANRCETI în cadrul grupurilor de lucru EaPeReg a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării reglementărilor în domeniul roaming-ului, utilizării armonizate a spectrului radio și dezvoltării de bandă largă:

- Grupul de lucru privind dezvoltarea de bandă largă și independența regulatorului (IRB EWG) (23-25 aprilie, Lisabona, Portugalia; 8-9 octombrie, Nicosia, Cipru);
- Grupul de lucru pe subiecte de Roaming (REWG) (29-30 aprilie, Praga, Republica Cehă, și 15 octombrie, Bonn, Germania);
- Grupul de lucru pe subiecte de spectru (SEWG) (14-15 mai, Tbilisi, Georgia; 12-13 noiembrie, Riga, Letonia).

În cadrul ședințelor Grupurilor de lucru care activează în cadrul EaPeReg, specialiștii ANRCETI în colaborare cu echipa de experți EU4Digital au contribuit semnificativ la promovarea proceselor de armonizare legislativă și la preluarea practicilor europene în domeniile vizate.

Participarea ANRCETI în cadrul ERGP

ANRCETI a participat la două ședințe importante ale Grupului de lucru privind Consumatori și Indicatori de piață, care au avut loc pe 1 februarie la Viena, Austria, și pe 3-4 octombrie la Napoli, Italia. Aceste reuniuni au adus în prim-plan subiecte esențiale pentru evoluția și modernizarea sectorului poștal, cu un accent deosebit pe protecția consumatorilor și îmbunătățirea calității serviciilor oferite.

În premieră, au fost completate și expediate conducerii acestui Grup de lucru două chestionare anuale ale ERGP (privind calitatea serviciilor poștale și indicatorii de bază din sectorul poștal din Republica Moldova pentru anul 2023, inclusiv privind tarifele furnizorului poștal universal). Este important de menționat că, pentru prima dată, datele privind Republica Moldova au fost incluse în rapoartele ERGP, ceea ce reprezintă o realizare semnificativă în alinierea la standardele europene în domeniul poștal.

Una dintre tematicile principale discutate a fost accesul persoanelor vulnerabile la serviciile poștale. Au fost identificate cele mai bune practici pentru a răspunde nevoilor acestora în contextul transformării sectorului poștal. În acest sens, au fost analizate soluții inovative care să asigure un acces echitabil la servicii pentru toți utilizatorii, indiferent de vulnerabilitatea acestora.

Un alt subiect important a fost calitatea serviciilor poștale, în special în ceea ce privește soluționarea eficientă a reclamațiilor și protecția consumatorilor. Discuțiile au vizat modalitățile de îmbunătățire a proceselor de rezolvare a plângerilor, precum și măsurile care pot fi adoptate pentru a spori transparența și încrederea consumatorilor în serviciile poștale.

De asemenea, au fost abordate aspecte legate de indicatorii de bază pentru monitorizarea sectorului poștal, esențiali pentru evaluarea performanței acestuia. Au fost analizate criteriile de performanță și metodologiile pentru colectarea și analiză a datelor relevante, iar autorităților de reglementare le-au fost atribuite sarcini clare pentru implementarea și urmărirea acestor indicatori.

Aceste reuniuni au reprezentat o platformă valoroasă pentru schimbul de bune practici între autoritățile de reglementare și pentru îmbunătățirea coordonării în domeniul serviciilor poștale, având un impact semnificativ asupra politicilor naționale și internaționale de reglementare.

Directorul ANRCETI a reprezentat instituția la Conferința de Nivel Înalt a Grupului de Reglementare European al Serviciilor Poștale (ERGP), desfășurată la Bruxelles, Belgia, în perioada 10-12 aprilie. Tematica principală a conferinței a fost necesitatea elaborării unei noi Directive Poștale, având în vedere schimbările semnificative din sectorul poștal.

În 2024, ANRCETI a participat la două ședințe plenare ale Grupului European al Regulatorilor pentru Serviciile Poștale (ERGP), desfășurate pe 20-21 iunie la Viena, Austria, și pe 28-29 noiembrie în Stockholm, Suedia. Aceste evenimente au reflectat angajamentul ERGP de a adapta sectorul poștal european la provocările actuale, asigurând servicii de calitate, sustenabile și orientate către nevoile utilizatorilor finali.

În cadrul acestor evenimente au avut loc ateliere de lucru dedicate utilizatorilor vulnerabili și revizuirii cadrului de reglementare poștal al UE. S-au discutat diverse categorii de utilizatori care ar putea beneficia de protecții legale speciale, în contextul unei posibile reforme a reglementărilor poștale europene.

Printre subiectele abordate s-au numărat și revizuirea programului de lucru al ERGP pentru 2024, cu accent pe strategia pe termen mediu pentru perioada 2023-2025, precum și planificarea activităților din 2024.

De asemenea, au fost prezentate și discutate mai multe rapoarte cheie, printre care, privind reglementarea prețurilor pentru utilizatorii finali, stabilirea indicatorilor de bază pentru monitorizarea pieței comunicațiilor poștale, asigurarea calității serviciilor pentru îmbunătățirea experienței utilizatorilor și eficientizarea proceselor de digitalizare în domeniu.

Aceste evenimente au facilitat preluarea unor practici europene în cadrul pieței naționale, contribuind la alinierea reglementărilor din sectorul poștal național la cerințele Uniunii Europene.

Participarea la alte evenimente din domeniul comunicațiilor electronice

ANRCETI a fost prezentă la Programul Ministerial din cadrul Congresului Mondial al Tehnologiilor Mobile (MWC), organizat de GSMA între 26-28 februarie la Barcelona, Spania. Evenimentul a oferit o platformă esențială pentru discuții privind viitorul conectivității mobile, digitalizarea și reglementările telecom. Delegația ANRCETI a participat activ la diverse reuniuni internaționale, în cadrul programului ministerial, precum și la întâlniri bilaterale care au vizat aspecte esențiale ale reglementării în domeniul comunicațiilor electronice.

În cadrul întâlnirilor cu reprezentanții Comisiei Europene, delegația ANRCETI a discutat despre eforturile Republicii Moldova de a armoniza cadrul legal și reglementările cu legislația Uniunii Europene, având în vedere statutul de țară candidată pentru aderarea la UE. Un subiect important a fost implementarea Directivei 2018/1972, privind Codul European al Comunicațiilor Electronice, și acțiunile întreprinse de părțile implicate din Moldova, pentru alinierea la aceste norme. De asemenea, au fost discutate posibile proiecte de cooperare continuă în acest domeniu.

Delegația ANRCETI a avut, de asemenea, întreveneri bilaterale cu Președinta Autorității de Reglementare din Lituania (RRT), și cu Directorul General al Autorității de Protecție a Consumatorilor și Reglementări Tehnice din Estonia. La aceste bilaterale s-a discutat subiectul tarifelor la roaming, chestiune de mare interes și esențial pentru a asigura reducerea tarifelor de roaming între RM și țările UE.

Un moment important a fost întâlnirea cu reprezentanții BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications), inclusiv Președinții pentru anii 2023 și 2024, și cel ales pentru 2025, împreună cu reprezentanții Oficiului BEREC. În cadrul acestei reuniuni, s-a discutat despre posibilitatea ca ANRCETI să adere la activitatea BEREC în calitate de participant fără drept de vot, ceea ce ar reprezenta o oportunitate importantă pentru schimburi de bune practici și colaborare cu regulatorii din UE în domeniul reglementării comunicațiilor electronice.

De asemenea, delegația ANRCETI a avut o întâlnire bilaterală cu reprezentanții GSMA, în cadrul căreia au fost explorate posibilitățile de colaborare între autoritatea de reglementare și industria globală a telecomunicațiilor.

Delegația ANRCETI a participat la reuniunea FRATEL-GSMA, un eveniment care a reunit autorități de reglementare din țările francofone și actori din industria telecomunicațiilor mobile pentru a discuta despre tendințele actuale și viitoare în domeniul comunicațiilor mobile și despre măsurile necesare pentru a răspunde provocărilor tehnologice și economice globale.

Aceste întâlniri au consolidat poziția ANRCETI ca actor activ și implicat în reglementările internaționale și în dezvoltarea unei piețe de comunicații electronice competitive și avansate la nivel național.

Evenimentele la care ANRCETI a fost activ implicată pe parcursul anului 2024:

- Conferința și Atelierul de Securitate Cibernetică, organizat de Programul pentru Dezvoltarea Dreptului Comercial CLDP, în colaborare cu Agenția pentru Securitate Cibernetică (NUKIB) din Republica Cehă, 18-20 martie, Praga, Republica Cehă;
- Ședința Grupului de experți privind livrarea de colete între părțile semnatare ale CEFTA și vizita de studiu la Autoritatea de Reglementare pentru Rețele și Industrii (HAKOM) din Croația, 16-17 aprilie, Zagreb, Croația;
- Atelierul de lucru bilateral al EaPeReg și al Autorității Naționale de Comunicații (ANACOM) din Portugalia, și Ședința IRB EWG, 23-25 aprilie, Lisabona, Portugalia;
- Ședințele Grupului sectorial de lucru al organismelor notificate de evaluare a conformității produselor REDCA (Asociația de Conformitate cu Directiva privind Echipamentele Radio), 16-17 mai, Dublin, Irlanda, și 5-7 noiembrie, Nice, Franța;
- Atelierul de lucru „Măsuri care facilitează implementarea rețelelor de comunicații electronice” și vizita la Laboratorul pentru Încercări de Compatibilitate al ANCOM, 24 mai, Prejmer, județul Brașov, România;
- Ședința Plenară a Grupului regulatorilor din țările euro-mediteraneene (EMERG), 24-25 iulie, Nicosia, Cipru;
- Atelierul de lucru „Aplicarea inteligentă a tehnologiilor de senzori cu fibră optică și a internetului obiectelor (IoT)”, organizat de Guvernul Republicii Populare Chineze, 23 august - 5 septembrie, Wuhan, Republica Populară Chineză;
- Atelierul de lucru „Aplicarea și managementul inteligent al tehnologiei de producție”, organizat de Guvernul Republicii Populare Chineze, 4 august - 21 septembrie, Shanghai, Republica Populară Chineză;
- Forumul 5G Techritory, 30-31 octombrie, Riga, Letonia;
- Cea de-a 2-a ediție a Forumului „Anritsu Tech Day - National Regulators”, dedicat Regulatorilor Europeni de Telecomunicații, 2-3 decembrie, Viena, Austria;
- Atelierul de lucru privind consolidarea capacităților pentru guvernarea națională în țările din Asia Centrală, organizat de Centrul de Formare a Ministerului Comerțului din Republica Populară Chineză, 2-22 decembrie, Beijing, Republica Populară Chineză;
- Seminarul Mondial de Radiocomunicații (WRS), 2-6 decembrie, Geneva, Confederația Elvețiană.

În acest capitol au fost menționate doar câteva dintre evenimentele internaționale la care au participat reprezentanții ANRCETI. Implicarea Agenției în activități pe plan internațional contribuie semnificativ la creșterea vizibilității acesteia în domeniul comunicațiilor electronice și poștale. Aceste evenimente aduc valoare realizărilor ANRCETI, având în vedere că reprezentanții instituției au avut ocazia să efectueze prezentări, să furnizeze informații esențiale pentru conlucrarea eficientă cu echipele de experți internaționali și să aducă contribuții importante în cadrul diverselor paneluri tematice.

Participarea activă a ANRCETI la aceste evenimente pe parcursul anului 2024 a permis consolidarea relațiilor de cooperare internațională, adoptarea celor mai bune practici de reglementare și contribuirea la dezvoltarea sectorului comunicațiilor electronice și poștale din Republica Moldova. Aceste eforturi sprijină obiectivele strategice naționale în vederea integrării sectorului de comunicații electronice din Republica Moldova cu cel al Uniunii Europene.

11. Consolidarea capacității instituționale

În urma punerii în aplicare a Hotărârii Guvernului nr. 1038/2023 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a IP „SNMFR” și modificarea unor hotărâri ale Guvernului, ANRCETI a aprobat noua Structură organizatorică²⁷, care asigură funcționarea și îndeplinirea optima a atribuțiilor ANRCETI și colaborarea eficientă între subdiviziuni.

În scopul diminuării poverii administrative asupra furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și servicii de comunicații electronice accesibile publicului, au fost realizate optimizări pe toate aspectele relevante, inclusiv resurse umane, dar și aspecte funcționale.

S-a realizat o integrarea a tuturor sistemelor, pentru a asigura funcționalitatea eficientă a acestora, precum și acțiuni considerabile în vederea dezvoltării și modernizării lor.

Astfel, în scopul exercitării atribuțiilor de monitorizare a spectrului de frecvențe radio, în cadrul ANRCETI a fost integrat Sistemul Național de Monitorizare Spectru (SNMS). În componența SNMS intră 15 stații fixe de monitorizare amplasate pe întreg teritoriul Republicii Moldova (inclusiv 3 stații în mun. Chișinău) și 5 stații mobile de monitorizare. SNMS asigură monitorizarea continuă (24/24 ore) a spectrului de frecvențe radio în banda de frecvențe 10 kHz – 6 GHz.

În anul 2024, în vederea îmbunătățirii funcționalității Sistemului Național de Monitorizare a Spectrului (SNMS), Agenția a implementat următoarele măsuri:

➤ **Modernizarea stației mobile de monitorizare**, utilizată pentru măsurarea acoperirii cu semnal radio și evaluarea parametrilor de calitate ai rețelelor mobile celulare. Această acțiune a constat în înlocuirea stației mobile de monitorizare și echiparea acesteia cu un scanner de ultimă generație, capabil să monitorizeze și rețelele 5G NR, achiziționate cu respectarea procedurilor de achiziții publice.

➤ **Modernizarea stației fixe de monitorizare „Cahul”**, prin dotarea acesteia cu un receptor de bandă largă, care permite o viteză mai mare de scanare și, implicit, o capacitate superioară de analiză a spectrului radio.

Implementarea acestor măsuri aduce următoarele **beneficii**:

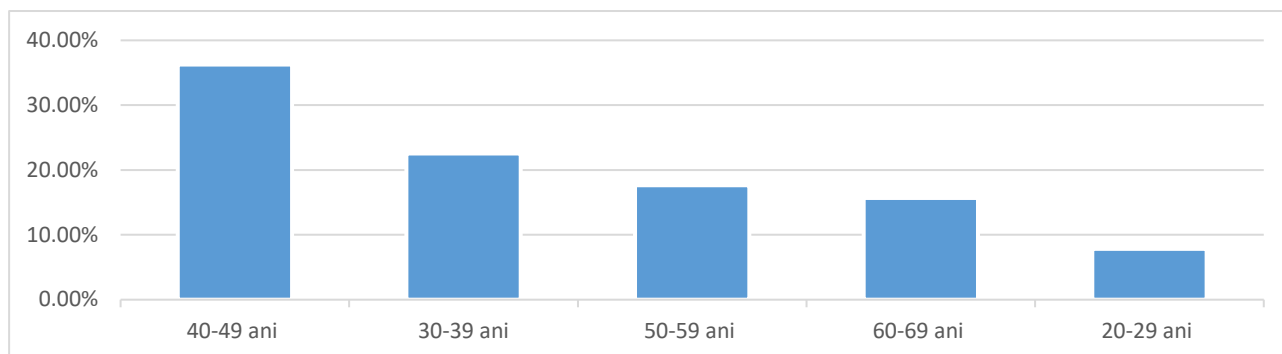
- ✓ **Creșterea eficienței și preciziei măsurărilor** privind acoperirea cu semnal radio și parametri tehnici ai rețelelor mobile.
- ✓ **Optimizarea procesului de monitorizare a spectrului în regiunea de sud a țării**, prin utilizarea unui receptor de bandă largă, care asigură o scanare mai rapidă și mai detaliată.
- ✓ **Reducerea numărului de perturbări prejudiciabile** pentru furnizorii de rețele de comunicații electronice.
- ✓ **Creșterea mobilității echipamentelor de monitorizare**, datorită utilizării unui autovehicul modern și fiabil, adaptat pentru intervenții pe teren.
- ✓ **Extinderea capacității de măsurare la rețelele 5G NR**, facilitând astfel evaluarea și optimizarea noilor tehnologii de comunicații.

Prin aceste îmbunătățiri, Agenția contribuie la o gestionare mai eficientă a spectrului de frecvențe radio, la prevenirea interferențelor și perturbărilor în rețelele de radiocomunicații, asigurând totodată un nivel ridicat al calității serviciilor de comunicații electronice.

Managementul ANRCETI a continuat pe parcursul anului 2024, prin dezvoltarea sistemului de control intern managerial, în concordanță cu cerințele legislației și standardelor naționale, integrând și subdiviziunile formate în rezultatul procesului de reorganizare. În acest sens au fost identificate procesele interne necesare de reglementat, elaborate și aprobate Regulamentele de funcționare a subdiviziunilor, fișele de post ale angajaților etc..

La 31 decembrie 2024 în cadrul ANRCETI activau 102 angajați, dintre care 64 bărbați și 38 femei. Cea mai mare pondere - **36,27 %** (37 persoane) o au angajații cu vârste cuprinse între 40-49 ani, după care urmează angajații cu vârste cuprinse între 30-39 ani, cu o pondere de **22,55 %** (23 persoane), urmați de angajații cu vârste cuprinse între 50-59 ani – **17,65 %** (18 persoane), 60-69 ani – **15,69 %** (16 persoane) și 20-29 ani **7,84 %** (8 persoane). Vârsta medie a angajaților ANRCETI este de 45 ani (Diagrama nr. 13).

²⁷ <https://www.anrceti.md/organigrama>

Diagrama nr. 13 Structura resurselor umane ale ANRCETI după categoria de vârstă

Echipa ANRCETI este formată din angajați cu studii superioare aferente domeniilor de competență care își onorează pe deplin atribuțiile de serviciu. De asemenea 36 angajați dețin studii post universitare și doctorat.

Astfel structura resurselor umane ale ANRCETI după nivelul studiilor este următoarea:

- Angajați cu studii tehnice – 52 (50,98%)
- Angajați cu studii economice –20 (19,60 %)
- Angajați cu studii juridice – 14 (13,72%)
- Angajați cu studii umaniste – 3 (2,94 %)
- Angajați fără studii superioare (personal auxiliar) – 13 (12,74 %)

ANRCETI, în calitate de angajator, a asigurat formarea continuă profesională a angajaților săi, în scopul îmbunătățirii competențelor profesionale, inclusiv reactualizarea cunoștințelor și practicilor de lucru, adaptării la evoluțiile tehnologice și la dinamica modificărilor legislative.

Angajații au beneficiat de programe de formare profesională în diverse domenii: probleme actuale ale securității naționale, vizualizarea datelor, cerințele standardului SM EN ISO/CEI 17065-2013 Evaluarea conformității Cerințe pentru organisme care certifică produse, procese și servicii”, cu elemente aplicabile din SM EN ISO/IEC 17025:2018 și SM EN ISO/CEI 17020:2013, aplicarea legislației muncii, igiena securității cibernetice, contracararea dezinformării.

În perioada 8-10 octombrie, a avut loc cursul „Abordarea analitică a fenomenului FIMI”, organizat cu sprijinul Serviciului Extern European și al Misiunii Uniunii Europene de Parteneriat în Moldova (EUPM Moldova). Acest curs a avut ca obiectiv principal dezvoltarea capacităților analitice ale participanților în identificarea, evaluarea și combaterea fenomenului informațiilor false și manipulative (FIMI), precum și a ingerințelor străine, în special din partea Federației Ruse, care afectează securitatea informațională a statului.

Experții ANRCETI au participat activ la cursuri de instruire externe și evenimente de schimb de experiență:

- Reglementarea Transformării Digitale (10 aprilie - 30 mai, online): Cursul a abordat aspecte esențiale ale transformării digitale și ale reglementării acestui proces, oferind expertiză pentru implementarea politicilor în domeniu;
- Implementarea sistemelor de monitorizare a spectrului (28 mai - 6 iunie, München, Germania): Cursul a abordat tehnologii și strategii pentru monitorizarea eficientă a spectrului radio, un domeniu crucial pentru gestionarea resurselor de spectru și asigurarea unui serviciu de calitate;
- Aspecte tehnice, comerciale și de reglementare ale rețelelor 5G (17-24 iunie, online): Participarea la acest curs a oferit o înțelegere profundă a provocărilor tehnice, comerciale și de reglementare legate de dezvoltarea și implementarea rețelelor 5G, esențiale pentru viitorul sectorului comunicațiilor electronice;
- Cursul de instruire „Implementarea sistemelor de monitorizare a spectrului în conformitate cu recomandările ITU-R” (24-28 iunie, Munchen, Germania);
- Vizita de studiu privind practicile de implementare ale Regulamentului Serviciilor Digitale, organizată de Centrul Internațional La Strada Moldova în parteneriat cu FSM (Freiwillige Selbstkontrolle Multimedia-Diensteanbieter) (23-27 septembrie, Berlin, Germania);
- Vizita de studiu pentru schimb de experiență și preluarea bunelor practici la ANCOM (20-21 noiembrie, București, România): Aceasta a fost o oportunitate valoroasă de a împărtăși cunoștințe și bune practici în domeniul reglementării telecomunicațiilor și al protecției consumatorilor, familiarizarea cu practicile de control desfășurate și cu activitatea de supraveghere a pieței și conformitatea produselor realizată de către ANCOM.

Aceste activități reflectă angajamentul ANRCETI de a sprijini dezvoltarea profesională continuă a echipei sale și de a învăța din experiențele și soluțiile implementate de alte autorități de reglementare.

La capitolul **sănătate și securitate la locul de muncă**, managementul ANRCETI a întreprins acțiunile necesare în vederea asigurării protecției sănătății și securității la locul de muncă. Au fost desemnate persoanele responsabile pe segmentul respectiv, elaborate 14 Instrucțiuni ce țin de securitatea și sănătatea la locul de muncă și aduse la cunoștința angajaților, angajații au fost asigurați cu mijloace de protecție verificate conform standardelor. Toți angajații au fost instruiți, conform cerințelor legale la capitolul securitate electrică pentru personalul neelectrotehnic și instruirea privind apărarea împotriva incendiilor. Accidente de muncă nu s-au înregistrat.

12. Prioritățile ANRCETI pentru anul 2025

Obiectivele fundamentale ale ANRCETI sunt focusarea pe consolidarea mediului concurențial și a competiției pe piața comunicațiilor electronice și serviciilor poștale, protecția consumatorului și crearea unui mediu favorabil pentru inovație și adoptare de tehnologii noi în sectoarele reglementate.

În contextul adoptării parcursului european de către Republica Moldova și obținerii statutului de țară candidat, ANRCETI contribuie activ la procesele de integrare europeană, adoptarea cadrului normativ european, accesarea pieței unice digitale și implementarea RLAH (Roam like At Home). Astfel pentru anul 2025, ANRCETI are următoarele priorități:

Accesarea Pieței Digitale Unice Europene (Single Digital Market). Transpunerea cadrului de reglementare european al comunicațiilor electronice în cadrul normativ național.

În contextul evoluției legislative din domeniul comunicațiilor electronice, ANRCETI își propune pentru anul 2025 un set de priorități destinate să asigure o tranziție eficientă către noile reglementări și să sprijine transpunerea acquis-ului comunitar european, prin consultări extinse cu părțile interesate, colaborare cu autoritatea centrală de politici și elaborarea de acte normative secundare pentru asigurarea punerii în aplicare a noilor acte legislative planificate pentru aprobare. În acest an, se preconizează aprobarea unor acte legislative esențiale pentru reglementarea domeniului comunicațiilor electronice, printre care:

- **Legea Comunicațiilor Electronice a Republicii Moldova** care transpune Codul european al comunicațiilor electronice, stabilit prin Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018, urmărește crearea unui nou cadru de reglementare care să contribuie la instalarea și utilizarea rețelelor de foarte mare capacitate, interoperabilitatea serviciilor de comunicații electronice, stimularea concurenței și a creșterii investițiilor în rețelele 5G, reglementări previzibile pentru spectrul radio, promovarea conectivității, precum și la asigurarea unei calități superioare a serviciilor de comunicații electronice.
- **Legea privind reglementarea tarifelor de roaming cu statele membre ale Uniunii Europene** care transpune Regulamentul (UE) 2022/612 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 aprilie 2022 are drept scop plafonarea tarifelor de roaming pentru utilizatorii din Republica Moldova care călătoresc în statele membre ale UE, acestea urmând a fi eliminate treptat prin aplicarea principiului "Roam like at home", care va permite utilizarea serviciilor mobile fără costuri suplimentare în statele UE.

ANRCETI își propune să asigure o implementare transparentă și eficientă a reglementărilor europene, adaptată la cerințele sectorului comunicațiilor electronice național, sprijinind astfel dezvoltarea continuă a sectorului comunicațiilor electronice în Republica Moldova.

Consolidarea cooperării cu organismele internaționale și ale UE pentru implementarea celor mai bune practici, armonizarea reglementărilor regulatorii și tehnice.

În contextul provocărilor multiple regionale și internaționale, cooperarea internațională este un pilon important pentru dezvoltarea de instrumente și practici de diminuare a acestora. ANRCETI are ca obiectiv aprofundarea cooperării internaționale cu ITU, BEREC, ERGP, EaPeReg, dar și alte organisme internaționale. Cooperarea cu Comisia Europeană și EU4Digital pentru implementarea cadrului normativ european este fundamentală pentru procesul de integrare. Obiective cheie pentru 2025 sunt următoarele:

- **Obținerea statutului de membru fără drept de vot în cadrul BEREC** și participarea experților ANRCETI la lucrările BEREC și ale Oficiului BEREC. Conlucrarea cu organismele europene de profil este critică pentru integrarea sectorului comunicațiilor electronice din Republica Moldova în piața unică europeană. BEREC este organismul central european de coordonare a activității regulatorilor europeni și este indispensabilă procesului de accesare a pieței digitale unice europene. În același timp, BEREC oferă un suport considerabil pentru adoptarea coerentă a practicilor europene în domeniul comunicațiilor.
- **Găzduirea la Chișinău a ședinței ordinare a Grupului IRB EWG din cadrul EaPeReg, concomitent cu un atelier multinațional organizat prin intermediul instrumentului TAIEX**, dedicat reglementărilor privind Rețelele deschise: implementarea reglementărilor de transparență și informarea utilizatori finali (Open Networks: Implementing Transparency & End-User Information Rules). Ședința regională organizată pe platforma parteneriatului estic întrunește expertiză de la regulatorii UE și organismele internaționale pentru facilitarea procesului de adoptare a instrumentelor moderne de reglementare a pieței comunicațiilor electronice în țările Parteneriatului Estic.
- **Cooperarea cu Consiliul Europei și Banca Mondială privind modernizarea rețelei de fibră optică în Republica Moldova.** În scopul atingerii obiectivului de incluziune digitală și asigurarea accesului către rețele de fibră optică, ANRCETI promovează implementarea cu suportul Băncii Mondiale a unui proiect de asigurare a conectivității cu fibră optică în toate localitățile Republicii Moldova.

Revizuirea și actualizarea politicilor de gestionare a spectrului de frecvențe radio și monitorizare a calității serviciilor

Pe dimensiunea dată, ANRCETI va întreprinde un spectru extins de măsuri:

- **Spectru de frecvențe pentru dezvoltare sustenabilă a comunicațiilor electronice**
Având în vedere încheierea perioadei de aplicare a Programului de management al frecvențelor radio pentru intervalul 2020-2025, aprobat prin HG 987/2020, se va acorda o atenție deosebită analizei evoluțiilor și elaborării propunerilor pentru politica de gestionare a spectrului de frecvențe pentru perioada 2026-2031. Aceste propuneri vor urmări asigurarea unui spectru suficient de frecvențe pentru dezvoltarea sustenabilă a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile terestre în bandă largă, implementarea tehnologiilor și serviciilor de generație nouă, precum și garantarea unei previziuni clare pe termen mediu și lung referitoare la resursele de spectru de frecvențe radio.
- **Modernizarea Cadrului Național metodologic de Monitorizare a Spectrului**
Vor fi revizuite și modernizate metodele de monitorizare a frecvențelor radio, precum și evaluarea parametrilor tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații cu utilizare neguvernamentală, pentru a asigura un cadru clar, eficient și adaptat noilor tehnologii.
- **Suținerea implementării rețelelor NR (5G)**
Se va acorda un suport activ pentru implementarea rețelelor de generație nouă NR (5G), pe baza licențelor obținute în urma licitațiilor de spectru pentru benzile de frecvențe 700 MHz, 1500 MHz și 3600 MHz. Aceasta va sprijini dezvoltarea unei infrastructuri moderne și performante în domeniul telecomunicațiilor.
- **Campanie de măsurare a calității serviciilor de telecomunicații**
Se va organiza o nouă campanie de măsurare a parametrilor de calitate ai serviciilor de comunicații electronice publice furnizate prin intermediul rețelelor mobile celulare. De asemenea, se va actualiza harta de acoperire disponibilă pe site-ul <https://harta.anrceti.md>, pentru a reflecta cele mai recente informații și pentru a oferi utilizatorilor o imagine clară a calității serviciilor disponibile.

Modernizarea și consolidarea capacităților instituționale și tehnice pentru asigurarea noilor funcții atribuite, fortificarea capacităților regulatorii, supraveghere a pieței și monitorizarea spectrului de frecvențe radio

- **Consolidarea capacităților instituționale**, asimilarea noilor funcții atribuite ANRCETI prin modificările operate la legea comunicațiilor electronice.
- **Modernizarea platformelor informatice**, consolidarea securității cibernetice instituționale și continuitatea operațională.
- **Digitalizarea proceselor interne și externe** ale ANRCETI prin dezvoltarea unor platforme digitale pentru interacțiunea atât cu furnizorii, cât și utilizatorii; automatizarea procesului de colectare și analiză a rapoartelor statistice de la furnizori.
- **Modernizarea stațiilor și echipamentelor de monitorizare** a spectrului radio și calității serviciilor de comunicații, inclusiv pentru spectrul de frecvențe 5G.